ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

«Οι απόψεις των ντόπιων για τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους»

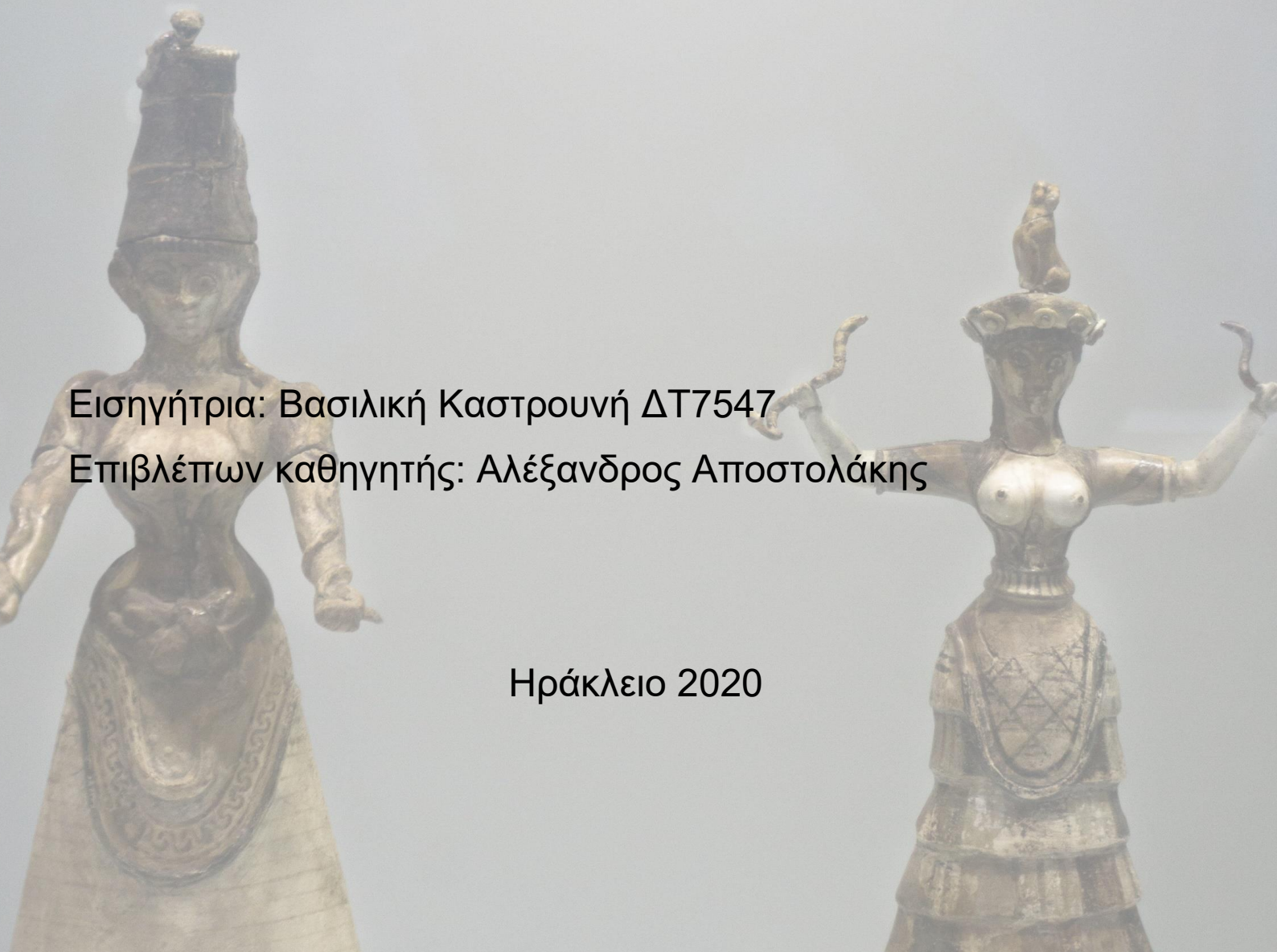

Εισηγήτρια: Βασιλική Καστρουνή ΔΤ7547

Επιβλέπων καθηγητής: Αλέξανδρος Αποστολάκης

Ηράκλειο 2020

Copyright © Καστρουνή Βασιλική, 2020

Με επιφύλαξη παντός νόμιμου δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου, δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του τμήματος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Αλέξανδρο Αποστολάκη για τα εφόδια και τις γνώσεις που μου μετέφερε όλα αυτά τα χρόνια. Τον ευχαριστώ για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε, που πίστεψε σε εμένα, για τον χρόνο και την καθοδήγηση που μου έδωσε από την πρώτη κιόλας στιγμή. Στην συνέχεια θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου για την αξιότιμη δουλειά τους, τις απαραίτητες αξίες που κατάφεραν να μου μεταδώσουν και να με προετοιμάσουν για την επαγγελματική μου καριέρα. Ακόμα τους ευχαριστώ για τις ευκαιρίες μου έδωσαν να συμμετάσχω σημαντικά και ενδιαφέροντα projects, τα οποία ήταν πρόκληση για εμένα και με βοήθησαν να εξελιχθώ, να μάθω να συνεργάζομαι και να διαχειρίζομαι καταστάσεις.

Σημαντικό ρόλο στην ακαδημαϊκή μου σταδιοδρομία είχαν η οικογένεια μου και ιδιαίτερα οι γονείς μου που στήριξαν όλα αυτά τα χρόνια παρά τις δυσκολίες και τους είμαι ευγνώμον. Τέλος, ευχαριστώ τους φίλους μου που ήταν κοντά μου και πιο συγκεκριμένα τις φίλες μου ήταν υπομονετικές μαζί μου και ήταν πάντα δίπλα μου όποτε τις χρειαζόμουν σε ολόκληρη τη διάρκεια της φοίτησης μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία διερευνάει τις απόψεις των ντόπιων κατοίκων του Ηρακλείου σχετικά με τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε είναι βασισμένη στην περίπτωση του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου.

Ο στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση των εμπόδιων που αποτρέπουν τους ντόπιους από μια επίσκεψη τους στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Μέσα από μια σειρά ερωτήσεων εξετάζονται τα πιθανά εμπόδια επισκεψιμότητας αλλά και προτάσεις ώστε να λυθεί το πρόβλημα που εντοπίστηκε.

Δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο με 21 ερωτήσεις ειδικά σχεδιασμένες ώστε να μπορεί να συμπληρωθεί από επισκέπτες του μουσείου αλλά και από μη επισκέπτες. Τα ερωτηματολόγια είχαν ηλεκτρονική μορφή Google Forms και έντυπη μορφή στην οποία ήταν απαραίτητη η φυσική παρουσία των ερωτώμενων. Συνολικά συμπληρώθηκαν 350 ερωτηματολόγια εκ των οποίων 141 ήταν ηλεκτρονικά και 209 σε έντυπη μορφή.

Στη συνέχεια δημιουργήθηκε μια βάση δεδομένων στο Microsoft Excel στην οποία έγινε ταξινόμηση των απαντήσεων. Έπειτα η βάση αυτή μεταφέρθηκε στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS και δημιουργήθηκαν πίνακες με τα περιγραφικά αποτελέσματα, αποτελέσματα διπλής εισόδου και ανάλυση των χ^2 tests που μας δείχνουν την στατιστική σημαντική διαφορά μεταξύ των απαντήσεων.

Η βιβλιογραφία και τα έγκυρα στατιστικά που συλλέχθηκαν έδειξαν πως δημιουργούνται εμπόδια επισκεψιμότητας σε μουσεία και πως υπάρχει εποχικότητα στην επισκεψιμότητα τους. Ακόμα, μέσα από την έρευνα βρέθηκαν τα κυριότερα εμπόδια που δήλωσαν οι ερωτώμενοι πως τους αποτρέπουν από το να επισκεφθούν το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Τα εμπόδια εξετάζονται ανεξάρτητα με το εάν έχουν επισκεφθεί το μουσείο τα τελευταία 5 χρόνια και αν θα το επσικεπέντονταν ξανά, αλλά και στην περίπτωση που δεν το έχουν επισκεφθεί στο παρελθόν. Αυτά τα εμπόδια είναι η έλλειψη χρόνου και η επίσκεψη στο παρελθόν. Επίσης την ευθύνη για το πρόβλημα της χαμηλής επισκεψιμότητας από ντόπιους οι ερωτώμενοι την προσδίδουν στην κουλτούρα την οποία έχουν οι κάτοικοι της πόλης του Ηρακλείου.

Τέλος, οι προτάσεις με τα μεγαλύτερα ποσοστά απαντήσεων ώστε να γίνει το μουσείο πιο προσιτό στο κοινό είναι η χρήση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητας και να παρέχει το μουσείο περισσότερες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Αντίθετα ο χώρος απασχόλησης παιδιών, το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας, η παροχή του χώρου στάθμευσης, το οποίο είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ντόπιοι κάτοικοι στο κέντρο της πόλης, και οι περισσότερο προσιτές τιμές έχουν τα χαμηλότερα ποσοστά.

ABSTRACT

This undergraduate thesis explores the opinion of the native residents of Heraklion in regard of the cultural resources of their area. The research was based on the Archaeological Museum of Heraklion.

This research has as a goal to investigate the obstacles that prevent the locals from visiting the Archaeological Museum of Heraklion. A series of questions were created in which the possible obstacles of visit are being examined. Suggestions as well are presented so that the problem risen can be solved.

A questionnaire was created with 21 questions specifically made so that it can be completed from visitors of the museum and non-visitors as well. The questionnaire had electronic form of Google Forms and written form in which the physical presence of the interviewee was necessary. There were in total 350 completed questionnaires in which the 141 were in electronic form and 209 of them were in written form.

Then, a database was created in Microsoft Excel in which the answers were set in order. Later, this database was transferred in the statistic program of SPSS and tables were made with descriptive results, double entry results and analysis of χ^2 tests which show us the importance of the statistic difference among the answers.

The bibliography and the valid statistics that were collected showed how visiting obstacles are occurred in museums and how seasonality exists in the visits to the museums. Moreover, the survey found the key obstacles that respondents said prevented them from visiting the Archaeological Museum. The identified obstacles are examined whether they have visited the museum in the last 5 years and are planning on going again, or even if the respondents have not visited it in the past. Those barriers are the lack of time and the visit in the past. Furthermore, the respondents find that the problem of lack of visitation attributes due to the culture of Heraklion citizens.

Finally, the proposals with the highest response rate to make the museum more accessible to the public is the use of newer technology, interactivity and for the museum to provide more educational activities. On the other hand, childcare, extended working hours, the provision of parking which, is a serious problem the locals are facing within the centre of the town, and the more reasonable prices have lower response rates.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ V

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^{Ο}: ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 1

1.1 Ερευνητικός Σχεδιασμός 3

1.3 Σκοπός της εργασίας 3

1.4 Στόχοι της Εργασίας 5

1.5 Χρησιμότητα της εργασίας 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^{ο} : ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ 7

2.1 Ορισμοί και Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου 7

2.2 Εμπόδια επίσκεψης σε μουσεία 7

2.3 Εμπειρία και ικανοποίηση επισκεπτών σε μουσεία 8

2.4 Νέες Τεχνολογίες στα μουσεία 8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^{ο}: ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 9

3.1 Εννοιολογικές προσεγγίσεις 9

3.1.1 Πολιτιστική κληρονομιά 9

3.1.2 Πολιτιστικός τουρισμός 9

3.1.3 Μουσείο 9

3.2 Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου 10

3.2.1 Ιστορική ανασκόπηση 10

3.2.2 Εισπράξεις Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου 12

3.2.3 Εισητήρια Μουσείων Κρήτης και Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου 14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ 15

4.1 Μεθοδολογία 15

4.2 Ερευνητική περιοχή 15

4.3 Σχεδιασμός και συλλογή Ερωτηματολογίων 15

4.4 Ανάλυση Δεδομένων 17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ 18

5.1 Περιγραφικά Αποτελέσματα 18

5.1.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δείγματος 18

5.1.2 Γενικά για τους πολιτιστικούς πόρους 22

5.1.3 Πληροφορίες σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου 25

5.1.4 Επισκεψιμότητα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου 26

5.1.5 Μη επισκεψιμότητα Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου 29

5.2 Αποτελέσματα διπλής εισόδου επισκεπτών και μη επισκεπτών 36

5.2.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά επισκεπτών και μη επισκεπτών 36

5.2.2 Πληροφορίες σχετικά με τους πολιτιστικούς πόρους σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες 44

5.2.3 Επισκεψιμότητα στο Αρχ. Μουσείου Ηρακλείου σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες 48

5.3 Αποτελέσματα διπλής εισόδου κατοίκων Ηρακλείου και κατοίκων άλλων περιοχών της χώρας 59

5.3.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά κατοίκων Ηρακλείου και κατοίκων άλλων περιοχών της χώρας 73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 79

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 81

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 83

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα. 1.1: Εισιτήρια και Εισπράξεις στο ΑΜΗ (5 τελευταία χρόνια)……...4

Διάγραμμα. 3.1 : Εισπράξεις Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου……13

Διάγραμμα. 3.2: Σύνολο εισητηρίων μουσείων Κρήτης και ΑΜΗ……14

Διάγραμμα 5.1: Φύλο……18

Διάγραμμα 5.2: Ηλικία……...19

Διάγραμμα 5.3: Επαγγελματική κατάσταση……..19

Διάγραμμα 5.4: Οικογενειακή κατάσταση……..20

Διάγραμμα 5.5: Περιοχή μόνιμης κατοικίας ……..21

Διάγραμμα 5.6: Μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα……..21

Διάγραμμα 5.7: Προτιμήσεις ελεύθερου χρόνου……22

Διάγραμμα 5.8: Ποια μουσεία στο Ηράκλειο γνωρίζετε;……23

Διάγραμμα 5.9: Σημαντικότερο μουσείο……23

Διάγραμμα 5.10: Βασική λειτουργία πολιτιστικών πόρων……..24

Διάγραμμα 5.11: Ανακαίνιση κατά την περίοδο 2006-2014……25

Διάγραμμα 5.12: Ποια λέξη χαρακτηρίζει το ΑΜΗ……25

Διάγραμμα 5.13: Επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ τα τελευταία 5 χρόνια……26

Διάγραμμα 5.14: Πόσες φορές τα τελευταία 5 χρόνια έχετε επισκεφτεί το ΑΜΗ……26

Διάγραμμα 5.15: Ικανοποίηση από προηγούμενη επίσκεψη……27

Διάγραμμα5.16:Θατοεπισκεπτόσαστανξανά σύντομα……28

Διάγραμμα 5.17: Εμπόδια επισκεψιμότητας……31

Διάγραμμα 5.18: Ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα των ντόπιων……...33

Διάγραμμα 5.19: Προτάσεις για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό……....34

Διάγραμμα 5.20: Σημαντικότερη πρόταση για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό……35

Διάγραμμα 5.21: Διαφορές επισκεπτών και μη επισκεπτών συγκριτικά με το φύλο..36

Διάγραμμα 5.22: Ηλικία επισκεπτών ……38

Διάγραμμα 5.23: Επαγγελματική κατάσταση επισκεπτών και μη επισκεπτών

και μη επισκεπτών……39

Διάγραμμα 5.24: Μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα επισκεπτών και μη επισκεπτών……40

Διάγραμμα 5.25: Οικογενειακή κατάσταση επισκεπτών και μη επισκεπτών……41

Διάγραμμα 5.26: Περιοχή μόνιμης κατοικίας επισκεπτών και μη επισκεπτών……41

Διάγραμμα 5.27: Πως περνάνε τον ελεύθερο τους χρόνο οι επισκέπτες και οι μη επισκέπτες του ΑΜΗ……44

Διάγραμμα 5.28: Ποια είναι βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες……..46

Διάγραμμα 5.29: Ποια λέξη χαρακτηρίζει το ΑΜΗ σύμφωνα με τους επισκέπτες και του μη επισκέπτες……..48

Διάγραμμα 5.30: Εμπόδια επισκεψιμότητας επισκεπτών και μη επισκεπτών……50

Διάγραμμα 5.31: Ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα των ντόπιων ……..53

Διάγραμμα 5.32: Προτάσεις για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό……55

Διάγραμμα 5.33: Σημαντικότερες προτάσεις για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό……57

Διάγραμμα 5.34: Ποια μουσεία στο Ηράκλειο γνωρίζουν οι ντόπιοι κάτοικοι του Ηρακλείου και άλλων περιοχών……59

Διάγραμμα 5.35: Βασική λειτουργία πολιτιστικών πόρων ……61

Διάγραμμα 5.36: Ανακαίνιση κατά τη περίοδο 2006-2014……...63

Διάγραμμα 5.37: Ικανοποίηση από προηγούμενη επίσκεψη……..65

Διάγραμμα 5.38: Εμπόδια επισκεψιμότητας……68

Διάγραμμα 5.39: Ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ……71

Διάγραμμα 5.40: Ηλικία κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών……73

Διάγραμμα 5.41: Επαγγελματική κατάσταση κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών……73

Διάγραμμα 5.42: Οικογενειακή κατάσταση κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών…… 75

Διάγραμμα 5.43: Μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών……76

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 5.1: Εμπόδια επισκεψιμότητας……...29

Πίνακας 5.2: Εκπαιδευτικό επίπεδο……..42

Πίνακας 5.3: Ετήσιο εισόδημα……..42

Πίνακας 5.4: Επαγγελματική κατάσταση……..42

Πίνακας 5.5: Ηλικία……..43

Πίνακας 5.6: Φύλο……43

Πίνακας 5.7: Τόπος διαμονής στην Γερμανία……..43

Πίνακας 5.8: Σχέση μεταξύ κατοίκων Ηρακλείου ή άλλων περιοχών και Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου……..60

Πίνακας 5.9: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και βασικής λειτουργία πολιτιστικών πόρων……62

Πίνακας 5.10: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ανακαίνισης Αρχ. Μουσείου Ηρακλείου…….63

Πίνακας 5.11: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ικανοποίησης επισκεπτών ΑΜΗ..66

Πίνακας 5.12: Δυνητικά εμπόδια επίσκεψης στο SHPSM……...69

Πίνακας 5.13: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και εμποδίων επισκεψιμότητας του ΑΜΗ……70

Πίνακας 5.14 : Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ……72

Πίνακας5.16: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και επαγγελματικής κατάστασης ερωτώμενων……..74

Πίνακας 5.15: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ηλικίας ερωτώμενων……..74

Πίνακας 5.17: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και οικογενειακής κατάστασης ερωτώμενων……..76

Πίνακας 5.18: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και μηνιαίου καθαρού οικογενειακού εισοδήματος ερωτώμενων……...77

Πίνακας 5.19: Ηλικία……77

Πίνακας 5.20: Εισόδημα……..78

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Φωτογραφία 3.1: Εξωτερικός χώρος Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου……11

Φωτογραφία 3.2: Εκθέματα Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου……12

Φωτογραφία 3.3: Δίσκος της Φαιστού……12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^{Ο}: ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε ώστε να μάθουμε τις απόψεις των ντόπιων για τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους. Είναι σημαντικό να ερευνηθούν οι απόψεις των ντόπιων για τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους διότι θα προσδιοριστεί η αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς στο μυαλό των κατοίκων. Επίσης θα μάθουμε για τις σύγχρονες τάσεις της εποχής σύμφωνα με τον τρόπο ζωής των ανθρώπων στις μέρες μας. Στη συνέχεια τι θα έδινε προστιθέμενη αξία σύμφωνα με τους κατοίκους και για οποίους λόγους αποφεύγουν και τι είναι αυτό που προτρέπει τους κατοίκους μιας περιοχής να επισκεφθούν ένα πολιτιστικό αξιοθέατο.

Πιο συγκεκριμένα να εξεταστούν τα εμπόδια επισκεψιμότητας των ντόπιων κατοίκων του Ηρακλείου σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Με άλλα λόγια τι είναι αυτό που αποτρέπει τους κατοίκους της πόλης να επισκεφθούν το μουσείο στην περίπτωση που δεν το έχουν επισκεφθεί μέχρι τώρα. Επίσης τι εμπόδια εμφανίζονται μετά από προηγούμενη επίσκεψη στο παρελθόν και τους κάνει να μην το επισκεφθούν ξανά.

Το πρόβλημα που δημιουργείται είναι πως οι κάτοικοι του Ηρακλείου δεν επισκέπτονται το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Αυτό προκαλεί την απόκλιση των κατοίκων από την πολιτιστική τους κληρονομιά και καταλήγουν να μην γνωρίζουν την ιστορία του τόπου τους. Έχουν άγνοια για τις ρίζες από τις οποίες προέρχονται. Επίσης, λόγω του τουρισμού στην Κρήτη κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, το μουσείο στηρίζεται από ξένους επισκέπτες και δεν το υποστηρίζει η τοπική κοινωνία.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου θεωρείται το 2^{ο} πιο σημαντικό μουσείο στον κόσμο. Έχει πληθώρα προϊστορικών εκθεμάτων από την νεολιθική εποχή, εκθέματα των ρωμαϊκών χρόνων, αλλά κατά κύριο λόγω έχει εκθέματα τα οποία παρουσιάζουν τον Μινωικό πολιτισμό. Ύστερα από πολλά χρόνια ιστορίας του Αρχ. Μουσείου Ηρακλείου, φτάνουμε στο σήμερα όπου το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου στεγάζεται σε έναν πλήρως ανακαινισμένο χώρο από το 2014 στο κέντρο της πόλης του Ηρακλείου. Το μουσείο παρέχει 27 αίθουσες στις οποίες βρίσκονται εκθέσεις ανοιχτές στο κοινό.

Παρά τα σημαντικά εκθέματα τα οποία στεγάζονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, παρατηρείται το πρόβλημα της μη επισκεψιμότητας των ντόπιων κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου. Όπως θα δούμε και στο *Κεφάλαιο 3^{ο}, ενότητα 3.2.2 «Εισπράξεις Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου»* και *διάγραμμα 3.1*, οι εισπράξεις του Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου εντός των τελευταίων 20 και 5 ετών, είναι αυξημένες μόνο κατά τη διάρκεια της τουριστικής περιόδου. Μέσα από αυτό παρατηρούμε πως το μουσείο παρουσιάζει εξαιρετική εποχικότητα και στηρίζεται κατά κύριο λόγο από τους αλλοδαπούς επισκέπτες και όχι τόσο από τους ντόπιους κατοίκους του Ηρακλείου. Επομένως εμφανίστηκε η ανάγκη να βρεθούν τα εμπόδια τα οποία απωθούν τους κατοίκους της πόλης του Ηρακλείου να επισκεφθούν το μουσείο.

Στην συνέχεια μετά την εύρεση του προβλήματος, εξετάζονται λεπτομερώς τα εμπόδια της επισκεψιμότητας αλλά και η ικανοποίηση όσων έχουν επισκεφθεί το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου τα τελευταία 5 χρόνια. Με αυτό τον τρόπο συμβάλλουμε στη διερεύνηση του συγκεκριμένου προβλήματος. Επίσης εξετάζεται σε έναν βαθμό και η ικανοποίηση των επισκεπτών ώστε να γίνει αξιοποίηση της και να λυθεί το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί. Πέρα από την ικανοποίηση ένα ακόμα στοιχείο που θα βοηθήσει την αύξηση της επισκεψιμότητας είναι οι προτάσεις των κατοίκων της πόλης, ώστε το ΑΜΗ να γίνει πιο προσιτό στο κοινό.

Μέσα από την επίτευξη της αύξησης της επισκεψιμότητας από ντόπιους κατοίκους θα επωφεληθούν αρκετοί τομείς της πόλης και της κοινωνίας. Αρχικά το μουσείο γνωρίζοντας τα εμπόδια θα μπορέσει να βρει λύσεις και να επενδύσει στην ακόμα καλύτερη λειτουργία του. Στην συνέχεια θα διαμορφωθεί ένα δυνατό brand που θα ενισχύσει το Ηράκλειο ως τουριστικό προορισμό. Οι κάτοικοι θα καταφέρουν να αλλάξουν την κουλτούρα τους και να μάθουν την ιστορία του τόπου τους με έναν πιο διαδραστικό τρόπο. Το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων θα αυξηθεί και δεν θα γίνεται τουριστική εκμετάλλευση της πολιτικής κληρονομιάς.

Στην συνέχεια του κεφαλαίου αναφέρεται ο ερευνητικός σχεδιασμός της εργασίας. Επιπλέον το ερευνητικό ερώτημα το οποίο τέθηκε προς απάντηση για την διεξαγωγή της εργασίας. Ο σκόπος και οι στόχοι έχουν μεγάλη σημασία στην κατανόηση της έρευνας και του ερευνητικού πλαισίου που έχει δημιουργηθεί. Στο *Κεφάλαιο 3* θα αναφερθεί η ιστορική αναδρομή και η ανάλυση στατιστικών των εισπράξεων και των εισιτήριών του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου. Επίσης θα παρουσιαστεί η βιβλιογραφική επισκόπηση του θέματος προς εξέταση.

Το *Κεφάλαιο 4* θα ασχοληθεί με την μεθοδολογία η οποία πραγματοποιήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας. Αρχικά αναλύεται η ερευνητική περιοχή και στη συνέχεια ο σχεδιασμός και η συλλογή των ερωτηματολογίων. Ακόμα, γίνεται μια επεξήγηση σχετικά με το τρόπο οποίος έγινε η ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν. Έπειτα στο *Κεφάλαιο 5* θα γραφούν αναλυτικά τα περιγραφικά αποτελέσματα. Στη συνέχεια, αναλύονται οι πίνακες διπλής εισόδου για τους επισκέπτες και μη επισκέπτες του μουσείου αλλά και των κατοίκων του Ηρακλείου και κατοίκων άλλων περιοχών. Ακόμα, γίνεται σχολιασμός στα τσετ σημαντικότητας $\chi^{2.}$ Τέλος μια ξεχωριστή ενότητα της εργασίας είναι τα συμπεράσματα στα οποία γίνεται στοχευμένα ο σχολιασμών των αποτελεσμάτων.

1.1 Ερευνητικός Σχεδιασμός

Ο ερευνητικός σχεδιασμός ή αλλιώς το ερευνητικό πλάνο το οποίο δημιουργείται πριν διεξαχθεί μια έρευνα είναι το πιο σημαντικό βήμα. Θα βοηθήσει να απαντηθεί το ερευνητικό ερώτημα το οποίο έχει δημιουργηθεί. Επιπλέον βοηθά στην εύρεση του προβλήματος και με ποιους τρόπους θα καταφέρουμε να το λύσουμε. Πρέπει να περιέχει σαφείς στόχους οι οποίοι θα είναι άμεσα συσχετισμένοι με το ερευνητικό ερώτημα και ο σκοπός της έρευνας να είναι εμφανής. Μέσα στο ερευνητικό πλάνο υπάρχει και η μεθοδολογία η οποία θα χρησιμοποιηθεί για την συλλογή δεδομένων και το χρονοδιάγραμμα. Επίσης είναι δυνατόν να αποδείξει πως έχουν εξεταστεί καλά όλα τα στοιχεία της έρευνας και να μειώσει τυχών λάθη κατά την διάρκεια διεξαγωγής της.(Saunders, Lewis, Thornhill, 2014)

1.2 Ερευνητικό Ερώτημα

Αφού ολοκληρωθεί ο ερευνητικός σχεδιασμός και καθοριστούν όλα τα παραπάνω πρέπει να γίνει εμφανές το **ερευνητικό ερώτημα** το οποίο χρειάζεται η ακόλουθη έρευνα να καλύψει. Μέσα από το πρόβλημα το οποίο εντοπίστηκε κατά τη διάρκεια μελέτης του θέματος σχετικά με την επισκεψιμότητα και μη επισκεψιμότητα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου, προέκυψε ένα ερευνητικό ερώτημα. Αφορά τα εμπόδια τα οποία βρίσκουν οι ντόπιοι κάτοικοι του Ηρακλείου Κρήτης στην απόφαση τους να επισκεφτούν το ΑΜΗ, όμως τελικά καταλήγουν στην απόφαση να μην το επισκεφτούν. Πέρα από τους παράγοντες οι οποίοι τους επηρεάζουν αρνητικά θα καθοριστεί η ικανοποίηση όσων έχουν επισκεφτεί και η γενική άποψη που έχουν για αυτό σε γενικό πλαίσιο.

1.3 Σκοπός της εργασίας

Αφού ολοκληρώθηκε ο ερευνητικός σχεδιασμός και το ερευνητικό πλάνο για την έρευνα που διεξάχθηκε σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, έγινε η τεκμηρίωση του προβλήματος που εντοπίστηκε. **Το πρόβλημα** αυτό είναι πως οι κάτοικοι του Ηρακλείου και της Κρήτης συνολικά δεν επιλέγουν να επισκεφτούν το ΑΜΗ, το οποίο βρίσκεται στο κέντρο της πόλης του Ηράκλειου. Σύμφωνα με στατιστικά από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, έχει παρατηρηθεί πως οι κάτοικοι μιας περιοχής δεν ενδιαφέρονται να επισκεφθούν τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής στην οποία ζουν. Αυτό συμβαίνει και στην περίπτωση του Ηρακλείου Κρήτης και συγκεκριμένα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηράκλειου.

Η Ελλάδα είναι μια χώρα με αυξημένο τουρισμό και εμφανίζει έντονα το φαινόμενο της εποχικότητας. Το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων πραγματοποίησε έρευνα που αποδεικνύει την εποχικότητα στην Ελλάδα, μέσα από δεδομένα της Eurostat. Η έρευνα εξετάζει την εποχικότητα στην Ελλάδα κατά το χρονικό διάστημα 2000 έως 2012. Το 2000 οι αφίξεις όλων των τουριστών σε καταλύματα της χώρας για τους μήνες Ιούνιο έως Σεπτέμβριο έφτασαν (54,4%) και το 2012 έφτασαν το (63,72%). Όσο περνάνε τα χρόνια παρατηρούμε πως το φαινόμενο επιδεινώνεται. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τον εσωτερικό τουρισμό το 2000 (44,38%) και το 2012 (49,50%).(Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, δεν υπάρχει ημερομηνία).

Επίσης η Κρήτη είναι ένα νησί με αρκετό τουρισμό και αυτό φαίνεται στην αύξηση των εισιτηρίων στα μουσεία κατά την διάρκεια μόνο της τουριστικής. Είναι γενικό φαινόμενο η μη επισκεψιμότητα στα μουσεία σε όλη τη Κρήτη και συγκεκριμένα στο

Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Η βιωσιμότητα όχι μόνο του ΑΜΗ αλλά η επιβίωση των μουσείων γενικά στην Κρήτη βασίζεται στους τουρίστες που επισκέπτονται το νησί.

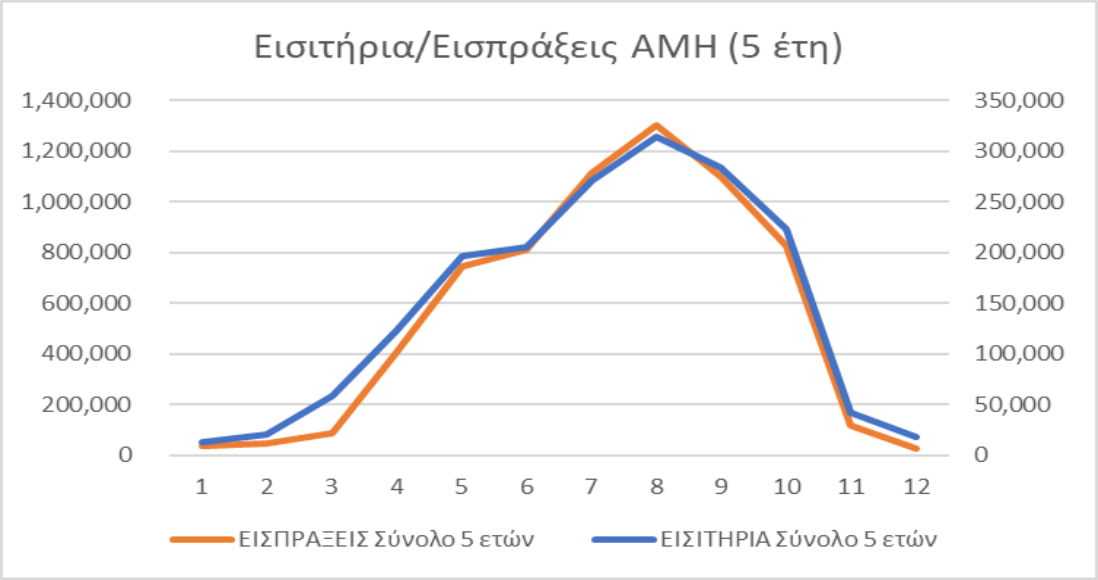

Διάγραμμα. 1.1: Εισιτήρια και Εισπράξεις στο ΑΜΗ (5 τελευταία χρόνια)

Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζονται τα εισιτήρια και οι εισπράξεις για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου (ΑΜΗ) τα τελευταία 5 χρόνια. Μέσα από το διάγραμμα φαίνεται πως η επισκεψιμότητα στο μουσείο κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου, όταν δηλαδή δεν υπάρχουν αλλοδαποί επισκέπτες στην πόλη, περιορίζεται σε πολύ χαμηλό αριθμό επισκεπτών και εισπράξεων. Υπάρχει με άλλα λόγια μια ιδιαίτερη περίπτωση εποχικότητας στη περίπτωση του ΑΜΗ. Συμπεραίνουμε λοιπόν πως **οι ντόπιοι κάτοικοι δεν επισκέπτονται το μουσείο.**

Το πρόβλημα που δημιουργείται έχει ως αποτέλεσμα οι ντόπιοι κάτοικοι του Ηρακλείου να μην γνωρίζουν βασικά στοιχεία από την ιστορία του τόπου τους. Καθώς και αποκλείονται από την πολιτιστική κληρονομιά και δεν γνωρίζουν από που προέρχονται οι ρίζες τους. Όπως προαναφέρθηκε και σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, εμφανίζεται έντονη εποχικότητα ως προς τις εισπράξεις και τα εισιτήρια. Επομένως, η βιωσιμότητα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου να εξαρτάται κυρίως από τουρίστες και όχι από την τοπική κοινωνία. Δηλαδή φαίνεται ότι το ΑΜΗ εξαρτάται περισσότερο από τους ξένους επισκέπτες της πόλης και δεν υποστηρίζεται από τους ντόπιους κάτοικους της πόλης.

Η επίσκεψη σε ένα μουσείο είναι ποιότητα για τους επισκέπτες αλλά και εμπειρία. Επίσης λειτουργεί ως συμβολικό τοπόσημο της περιοχής αλλά και των κατοίκων που ζουν εκεί Ακόμα το μουσείο επηρεάζει την συμπεριφορά και γενικά την κοινωνία της πόλης καθώς θεωρείται ήπια δύναμη. (Πούλιος, 2014).

Στην συνέχεια καλύπτει την ανάγκη του ανθρώπου για μάθηση. Οι επισκέπτες ενός μουσείου περιμένουν να εισπράξουν γνώση και να εντυπωσιαστούν από το παρελθόν. Επίσης η επίσκεψη στο μουσείο παρακινεί τον επισκέπτη να εξερευνήσει την γνώση. Τέλος καλύπτει ψυχαγωγικές ανάγκες γιατί για κάποιους επισκέπτες μπορεί να προσφέρει ηρεμία, φαντασία και την αίσθηση πως ζουν μια νέα

διαφορετική εμπειρία. Παρά τα θετικά τα οποία αναφέρθηκαν προηγουμένως, παρατηρούμαι την αποχή από την επίσκεψη σε μουσεία από ντόπιους. Αξίζει να γίνει αναζήτηση και να ερευνηθεί αυτό το πρόβλημα, ώστε να εμφανιστούν οι λόγοι που εμποδίζουν έναν ντόπιο κάτοικο της περιοχής μόνιμης κατοικίας να επισκεφτεί τα μουσεία της περιοχής του. Επίσης είναι σημαντικό να βρεθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την περίπτωση του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηράκλειου.

Με αυτά τα αποτελέσματα θα γίνει αξιοποίηση της γνώσης που λαμβάνουν οι επισκέπτες με την επίσκεψη τους στο μουσείο. Στην συνέχεια θα αυξηθεί το τοπικό πνευματικό επίπεδο των κατοίκων και θα έρθουν σε επαφή με τον πολιτισμό τους. Ακόμα οι επισκέπτες στο μουσείο θα αυξηθούν και θα δημιουργηθεί οικονομική ανάπτυξη στο μουσείο αλλά και στην ευρύτερη πόλη του Ηρακλείου.

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθούν οι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την επισκεψιμότητα των ντόπιων κατοίκων και μη του Ηρακλείου σε σχέση με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου (ΑΜΗ). Η μη επισκεψιμότητα των ντόπιων στο ΑΜΗ θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στη τοπική κοινωνία. Αυτό το φαινόμενο επηρεάζει αρνητικά ολόκληρη την κοινωνία της πόλης. Καθώς μειώνεται το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων και επηρεάζεται η οικονομία του μουσείου και της περιοχής. Όπως προαναφέρθηκε, είναι αρκετά σημαντικό να λυθεί διότι εάν βρεθούν τα εμπόδια που το προκαλούν θα ωφεληθεί η οικονομία αλλά και η φήμη του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου λόγω αύξησης επισκεψιμότητας όλο τον χρόνο. Σημαντικό επίσης είναι να αναφερθεί πως θα ανέβει το μορφωτικό επίπεδο των κάτοικων της περιοχής μαθαίνοντας την ιστορία του τόπου τους.

1.4 Στόχοι της Εργασίας

Με βάση τον παραπάνω βασικό σκοπό της εργασίας, ορίστηκαν μια σειρά από παράλληλοι **στόχοι**. Ο πρώτος στόχος που ορίστηκε στην έρευνα είναι η συλλογή γενικών πληροφοριών για τους πολιτιστικούς πόρους. Αυτό βοηθά στο να βρεθεί η γνώμη που έχουν για τους πολιτιστικούς πόρους. Επιπλέον στον στόχο αυτό γίνεται προσπάθεια ώστε να γίνει ξεκάθαρο πως αντιλαμβάνονται οι ερωτώμενοι τους πολιτιστικούς χώρους σαν σύνολο και όχι το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου που διανεμήθηκε αποσκοπούν στο να αντιληφθούν πληροφορίες όπως πως προτιμούν να περνάνε τον ελεύθερο τους χρόνο. Στην συνέχεια ποια μουσεία του Ηρακλείου γνωρίζουν και ποια είναι η βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων.

Ο δεύτερος στόχους που τέθηκε είναι οι συλλογή πληροφορίων σχετικά με το ΑΜΗ. Είναι αρκετά σημαντικός στόχος διότι θα γίνει κατανοητή η σχέση που έχουν οι ερωτώμενοι με το ΑΜΗ. Εάν γνωρίζουν αρκετά βασικά πράγματα για αυτό και τι γνώμη έχουν διαμορφώσει. Οι αντίστοιχες ερωτήσεις είναι εάν γνώριζαν πως το ΑΜΗ παρέμεινε κλειστό λόγο ανακαίνισης. Με ποια λέξη θα χαρακτηρίζατε το ΑΜΗ και τι θα πρότειναν ώστε να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό.

Ο τρίτος και τελευταίος στόχος είναι η συλλογή πληροφοριών για την επισκεψιμότητα και την μη επισκεψιμότητα του ΑΜΗ. Με αυτό τον στόχο θα εξεταστούν οι λόγους που κάποιος θα επισκεφτεί ή δεν θα επισκεφτεί το ΑΜΗ. Επίσης με αυτό το στόχο θα γίνει γνωστό τι αρέσει και τι δεν αρέσει στους ερωτώμενους σχετικά με το ΑΜΗ και θα βρεθούν λύσεις στο πρόβλημα που έχουμε διακρίνει. Αυτό θα γίνει μέσω τον παρακάτω ερωτήσεων όπως, εάν έχουν επισκεφτεί το ΑΜΗ τα τελευταία 5 έτη,

πόσες φορές και πόσοι ικανοποιημένοι έμειναν. Έπειτα αν θα το επισκέπτονταν ξανά και στην περίπτωση που δεν ήθελαν να το επισκεφτούν ποιος ο λόγος αυτής την απόφασης. Η τελευταία και αρκετά σημαντική ερώτηση είναι ποιος ευθύνεται για την χαμηλή επισκεψιμότητα των ντόπιων στο ΑΜΗ.

Στη συνέχεια θα διερευνηθούν επίσης και οι απόψεις των ντόπιων κατοίκων για τους πολιτιστικούς πόρους της πόλης τους και πόσο σημαντικοί είναι για αυτούς. Τέλος θα προταθούν κατάλληλες προτάσεις και δράσεις για την αύξηση επισκεψιμότητας από την τοπική κοινωνία.

1.5 Χρησιμότητα της εργασίας

Η έρευνα για αυτήν την εργασία είναι αρκετά χρήσιμη γιατί μπορούμε ξεκάθαρα να δούμε τους λόγους για τους οποίους οι κάτοικοι μιας περιοχής δεν επιλέγουν να επισκέπτονται τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους και την γνώμη που έχουν διαμορφώσει για αυτούς. Πιο συγκεκριμένα η έρευνα η που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας εξετάζει την περίπτωση του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου. Πιο συγκεκριμένα θα αποτυπωθεί η συμπεριφορά των επισκεπτών του ΑΜΗ.

Η παρούσα εργασία πιθανό να βοηθήσει την κοινότητα του Ηρακλείου να κατανοήσει και να αλλάξει αυτή τη συμπεριφορά απέναντι στους πολιτιστικούς πόρους και το Αρχαιολογικό Μουσείο. Στην συνέχεια αφού καθοριστούν και εξεταστούν τα εμπόδια επισκεψιμότητας, το ΑΜΗ θα καταφέρει να μειώσει τα εμπόδια αφού γίνουν γνωστά και να αυξήσει την επισκεψιμότητα του από τον ελληνικό πληθυσμό και τους κατοίκους της πόλης. Με αυτό τον τρόπο θα μειωθεί το φαινόμενο της εποχικότητας λόγω του αυξημένου τουρισμού στην περιοχή. Επιπλέον θα αναπτυχθεί οικονομικά με την αύξηση της επικσεψιμότητας και θα μπορέσει να βελτιώσει ακόμα καλύτερα το προϊόν του. Τέλος είναι αρκετά σημαντικό να αναφερθεί πως θα βελτιωθεί το μορφωτικό επίπεδο της κοινωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο : ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Ορισμοί και Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

Οι ορισμοί οι οποίοι δόθηκαν από την Εκπαιδευτική Επιστημονική και Πολιτιστική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών UNESCO και το Διεθνές Συμβούλιου Μουσείων ICOM μας βοηθούν να καταλάβουμε σε βάθος τις έννοιες Πολιτιστική Κληρονομιά και Μουσείο (Armand Colin, 2010). Είναι έννοιες οι οποίες πρέπει να μελετηθούν από βιβλία μουσειολογίας διότι με τα χρόνια η δομή ενός μουσείου αλλάζει. Όσο τα χρόνια περνάνε και οι νέες τεχνολογίες εισχωρούν όλο και περισσότερο στους πολιτιστικούς πόρους όπως μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, η λειτουργία του μουσείου αλλάζει αντίστοιχα (Hooper-Greenhill, 2006). Επίσης ένας ακόμα ορισμός που ήταν σημαντικός να διευκρινιστεί είναι ο πολιτιστικός τουρισμός (Κοκκώσης, Τσάρτας, 2011). Ένα μουσείο είναι δύναμη για την κοινωνία και έχει θετικές επιδράσεις σε αυτή (Πούλιος, 2014).

Ο όρος πολιτιστικός τουρισμός εδώ και πολλά χρόνια προσελκύει μόνο τουρίστες. Αυτό φαίνεται μέσα από έγκυρη ανάλυση στατιστικών δεδομένων. Τα αποτελέσματα μας έδειξαν την εποχικότητα της επισκεψιμότητας του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου. Μέσα από τα εισιτήρια και τις εισπράξεις παρατηρούμε την αύξηση τους μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες τουριστικής περιόδου στην πόλη του Ηρακλείου και τεράστιά πτώση κατά την χειμερινή περίοδο (Ελληνική Στατιστική Αρχή).

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου είναι ένα μουσείο με τεράστια ιστορία καθώς ξεκινά από τα χρόνια της λίθινης εποχής και συνεχίζει μέχρι και στον Μινωικό πολιτισμό. Οι εκθέσεις στεγάζονται σε 27 αίθουσες συνολικά. Επίσης έχει αλλάξει τον χώρο που στεγαζόταν από τότε στο σήμερα και έχει ανακαινισθεί πρόσφατα έως το 2014 και από τότε και έπειτα λειτουργεί όλο τον χρόνο (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, 2012).

2.2 Εμπόδια επίσκεψης σε μουσεία

Μέσα από στατιστικά σχετικά με την εποχικότητα της επισκεψιμότητας για την Ελλάδα (Eurostat), ανάρτησε η ηλεκτρονική εφημερίδα «Πρώτο Θέμα» το 2017. Σε συνδυασμό με τα στατιστικά επεξεργασμένα στατιστικά της ΕΛΣΤΑΤ εντοπίστηκε το πρόβλημα που διερευνά η παρούσα έρευνα. Το πρόβλημα αυτό είναι η χαμηλή επισκεψιμότητα από ντόπιους στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

Έχουν πραγματοποιηθεί αντίστοιχες έρευνες στο παρελθόν που εξετάζουν τα εμπόδια επισκεψιμότητας σε ένα μουσείο. Ο χρόνος και το κόστος όπως κόστος μετακίνησής και εισόδου καθώς σε κάποιες περιπτώσεις τα μουσεία και τα αξιοθέατα βρίσκονται αρκετά μακριά είναι αρκετά σημαντικά εμπόδια για την επίσκεψη ενός ατόμου σε ένα μουσείο (Lade, 2010). Δεν αρέσει στους δυνητικούς επισκέπτες να σπαταλούν τον χρόνου και να παρευρίσκονται σε κάποιο μουσείο εάν η παρουσία τους δεν είναι απαραίτητη. Δεν χαλούν χρόνο και χρήματα σε δραστηριότητες που δεν τους καλύπτουν και δεν θα διασκεδάσουν. Ένα επιπλέον εμπόδιο είναι η κακή και λιγοστή επικοινωνία των μουσείων και το κοινό. Η ελλιπής ενημέρωση για

δράσεις και δρόμενα του μουσείου αφήνει παρεξηγημένες εντυπώσεις για το μουσείο στο μυαλό του κοινού(Kay, Wong, Polonsky, 2009), (Lade, 2010).

Τα εμπόδια επίσης μπορούν να διαχωριστούν και σύμφωνα με την κατηγορία του επισκέπτη. Εάν ένας επισκέπτης είναι πολύ συχνός τότε η ανανέωση των εκθεμάτων και οι δραστηριότητες εντός του μουσείου είναι πολύ σημαντικές. Για αυτή την κατηγορία, επίσης σημαντικό είναι η παιδική απασχόληση. Στην αντίθετη περίπτωση η κατηγορία εκείνων που δεν είναι επισκέπτες είναι κυρίως νεαρά άτομα και παιδία που δεν έχουν την ανάγκη να επισκεφθούν ένα μουσείο και έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα. (Hood M, 1983). Οι περιοχές που έχουν αρκετά αυξημένο τον τουρισμό τείνουν να επηρεάζουν την συμπεριφορά και την κουλτούρα της κοινωνίας. Αυτό έχει αντίκτυπο και στους πολιτιστικούς πόρους αυτής της περιοχής (Rasoolimanesh, Taheri, Hanifah, 2019).

2.3 Εμπειρία και ικανοποίηση επισκεπτών σε μουσεία

Το εκθεσιακό περιβάλλον, η τοποθεσία και το μέγεθος το οποίο έχει ένα μουσείο καθιστούν χαρακτηριστικά για την ικανοποίηση των επισκεπτών. Πιο συγκεκριμένα η συχνή ανανέωση και ένα ενδιαφέρον εκθεσιακό περιβάλλον ικανοποιεί σε μεγάλο βαθμό τους επισκέπτες του (Jeong,Lee, 2004). Αμέσως μετά η σχέση μεταξύ συναισθημάτων και ποιότητας επηρεάζουν σε βάθος τον επισκέπτη κατά την επίσκεψη του σε ένα μουσείο και με αυτές τις μεταβλητές κρίνει κατά πόσο έμεινε ικανοποιημένος (Rojas, Camerero, 2006). Μέσα από την έκθεση οι επισκέπτες θέλουν να μαθαίνουν για το παρελθόν και την ιστορία και να έχουν αρκετά καλή γνώση για τους εκθεσιακούς χώρους ώστε να βαθμολογήσουν ένα μουσείο ως καλό η πολύ καλό (Chiappa, Lado, Meleddu, Rulina, 2013).

2.4 Νέες Τεχνολογίες στα μουσεία

Οι νέες τεχνολογίες είναι απαραίτητες για την λειτουργία ενός μουσείου στις μέρες μας. Το διαδίκτυο και οι ιστοσελίδες το βοηθούν να επικοινωνήσει και να προωθήσει δράσεις και εκδηλώσεις τους (Μπίκος, Κανιάρη, 2014). Παρ ’όλα αυτά τα ελληνικά μουσεία δεν αξιοποιούν το διαδίκτυο όπως θα έπρεπε με αποτέλεσμα να χάνουν έναν μεγάλο όγκο ευκαιριών και αυτό να τους επηρεάζει στην ελκυστικότητα τους (Theocharidis, Neratzaki, Vrana, Paschaloudis, 2014). Οι ιστοσελίδες και τα ψηφιακά μουσεία έχουν θετικές επιδράσεις στην επσικεψιμότητα των μουσείων σε φυσική μορφή διότι οι ψηφιακοί επισκέπτες εμπνέονται και αποφασίζουν να επισκεφθούν και ένα μουσείο με φυσική υπόσταση (Marty, 2008).

Τα δημογραφικά στοιχεία σε αντίστοιχες έρευνες δείχνουν να μην αλλοιώνονται με τον χρόνο, καθώς οι ομάδες ηλικιών και γενικότερά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά που συχνότερα απαντάνε ένα ερωτηματολόγιο τέτοιου τύπου συμπίπτουν (Kirchberg, 1996). Οι ηλικίες που ενδιαφέρονται είναι από 15 έως 65 ενώ είναι και άντρες και γυναίκες σε μεγάλα ποσοστά. Το μορφωτικό επίπεδο είναι υψηλό και τα άτομα εργάζονται σε εργασίες πλήρους απασχόλησης που τους αποφέρει ένα ικανοποιητικό εισόδημα (Smith, Wolf, 1996).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

3.1 Εννοιολογικές προσεγγίσεις

3.1.1 Πολιτιστική κληρονομιά

Σύμφωνα με την Εκπαιδευτική Επιστημονική και Πολιτιστική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών UNESCO 1972, η Πολιτιστική Κληρονομιά ορίζεται: «Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, η πολιτιστική κληρονομιά ορίζεται ως εξής: – μνημεία: αρχιτεκτονικά έργα, σημαντικά έργα γλυπτικής και ζωγραφικής, […] – σύνολα οικοδομημάτων: ομάδες κτιρίων μεμονωμένων ή ενοτήτων […] λόγω αρχιτεκτονικής, […] –τοπία: έργα του ανθρώπου ή συνδυασμός έργων του ανθρώπου και της φύσεως […] Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, η φυσική κληρονομιά ορίζεται ως εξής: φυσικά μνημεία […] –γεωλογικοί και φυσιογραφικοί σχηματισμοί […] – φυσικά τοπία ή ακριβώς καθορισμένες φυσικές εκτάσεις […] παγκοσμίου αξίας […]».(Colin, 2010)

3.1.2 Πολιτιστικός τουρισμός

«Ο πολιτιστικός τουρισμός αναφέρεται σε τουριστικά ταξίδια τα οποία έχουν ως κυρίαρχα κίνητρα διαφορετικές δραστηριότητες και εμπειρίες σχετικές με τον πολιτισμό , όπως συμμετοχή σε φεστιβάλ και πολιτιστικές εκδηλώσεις , γνωριμία με την ιστορία και την παράδοση τόπων και χωρών, επίσκεψη σε περιοχές με παραδοσιακά δομημένο περιβάλλον, επίσκεψη σε πολιτιστικά μνημεία και μουσεία, γνωριμία με τα τοπικά ήθη και έθιμα καθώς και την τοπική γαστρονομίας» (Κοκκώσης, Τσάρτας, Γκρίμπα,2011:196)

3.1.3 Μουσείο

Σύμφωνα με τον κανονισμό του Διεθνές Συμβούλιου Μουσείων ICOM 1974 το Μουσείο Ορίζεται ως «ένας μη κερδοσκοπικός μόνιμος θεσμός/οργανισμός (institution) στην υπηρεσία της κοινωνίας και της ανάπτυξής της, ανοιχτός στο κοινό, ο οποίος αποκτά, συντηρεί, ερευνά, προβάλλει και κυρίως εκθέτει, με στόχο τη μελέτη, την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία, τα υλικά τεκμήρια του ανθρώπου και του περιβάλλοντός του». (Colin, 2010)

Παρόλο τον ορισμό, τώρα πιά το μουσείο μπορεί να πάρει οποιαδήποτε μορφή και να στεγάζεται σε οποιοδήποτε χώρο ανάλογα με την φύση του. Τα μουσεία σήμερα δεν θυμίζουν τα αυστηρού τύπου μουσεία και προσφέρουν διαφορετική εμπειρία στο κοινό τους. Οι αλλαγές σε ένα μουσείο με θεματικό χαρακτήρα γίνονται τρομερά γρήγορα και αλλάζει ολόκληρη η δομή του μουσείου συμπεριλαμβανομένων την οργάνωση του. Τα σύγχρονα μουσεία εκπλήσσουν και σοκάρουν τους επισκέπτες οι οποίοι γνωρίζουν το μουσείο με την παραδοσιακή του μορφή. (Hooper-Greenhill, 2006)

3.2 Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

3.2.1 Ιστορική ανασκόπηση

Παρακάτω επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, με βάση τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από διάφορες πηγές σχετικές με το αντικείμενο (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, 2012). Το αρχαιολογικό μουσείο Ηρακλείου είναι ένα από τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα μουσεία προϊστορικής ιστορίας εντός αλλά και εκτός της χώρας. Στη πραγματικότητα θεωρείται ως το 2ο πιο σημαντικό μουσείο προϊστορικών εκθεμάτων στο κόσμο, μετά το αρχαιολογικό μουσείο στο Καϊρο. Τα εκθέματα τα οποία βρίσκονται στο μουσείο αποτελούν τον πλούτο της προϊστορίας και ιστορίας της Κρήτης 5.500 χρόνια από την νεολιθική εποχή και τα ρωμαϊκά χρόνια. Είναι όμως ευρέως γνωστό για την συλλογή την οποία κατέχει στην μινωική τέχνη. Γι' αυτό το λόγο θωρείται μουσείο μινωικού πολιτισμού και είναι η σημαντικότερη συλλογή Μινωικού πολιτισμού σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου χτίστηκε ανάμεσα στα έτη 1937 και 1940 ενώ σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Πάτροκλο Καραντινό. Το μουσείο βρίσκεται στο κέντρο της πόλης του Ηρακλείου οπού την περίοδο της βενετοκρατίας, στην ίδια ακριβώς τοποθεσία βρισκόταν η καθολική μονή του Αγίου Φραγκίσκου. Η μονή καταστράφηκε λόγω σεισμού το 1856 και ότι απομείνει από την καταστροφή βρίσκεται πίσω από το κτήριο του μουσείο και μπορεί κάνεις να τον δει.

Ο φιλεκπαιδευτικός σύλλογος Ηρακλείου πήρε πρωτοβουλία και δημιούργησε την πρώτη αρχαιολογική συλλογή στο Ηράκλειο το 1883. Ο Ιωσήφ Χατζηδάκης που ήταν φιλάρχαιος γιατρός και πρόεδρος του συλλόγου κατάφερε να εξασφαλίσει την εξουσιοδότηση της οθωμανικής κυβέρνησης για την ίδρυση της πρώτης αρχαιολογικής υπηρεσίας.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου (ΑΜΗ) δεν ήταν ο πρώτος χώρος στον οποίο φυλάχθηκε η συλλογή, αλλά δύο δωμάτια στην αυλή της μητρόπολης του Αγίου Μηνά. Οι ανασκαφές συνεχίστηκαν και έτσι η συλλογή εμπλουτίστηκε ακόμα και με εξαγορές και δωρεές φιλάρχαιών πολιτών μέχρι και το 1900.

Στην συνέχεια άρχισαν οι μεγάλες ανασκαφές στο νησί της Κρήτης όπου ανακαλύφθηκαν σημαντικά ευρήματα που παραχωρήθηκαν στην νεοσύστατη Κρητική έως τότε πολιτεία. Ο Ιωσήφ Χατζηδάκης ως πρόεδρος, για μία ακόμα φορά έπαιξε σημαντικό ρόλο καθώς μαζί με τον Στέφανο Ξανθουδίδη ήταν οι πρώτοι Εφόροι Αρχαιοτήτων και βοήθησαν στην μεταστέγαση όλων των εκθεμάτων που είχαν συλλεχθεί, σε τμήμα του κτηρίου των Στρατώνων, της σημερινής Νομαρχίας Ηρακλείου.

Καθώς περνούσαν τα χρόνια κατασκευάστηκαν δύο μουσειακές αίθουσες. Η πρώτη βρισκόταν στην θέση οπού ήταν τα ερείπια της ονομαστικής βενετσιάνικης μονής του Αγίου Φραγκίσκου, δίπλα στο Χουνκιάρ Τζαμί. Η κατασκευή του διήρκησε από το 1904 μέχρι το 1907, ενώ ένα χρόνο αργότερα το 1908 δημιουργήθηκε η δεύτερη αίθουσα. Επιπλέον οι αίθουσες αυτές μετατράπηκαν σε κτίσμα με μορφή κλασικιστικού κτηρίου καθώς το 1912 προστέθηκε η δυτικής πτέρυγα. Το κτήριο αυτό

δημιουργήθηκε από τα σχέδια του αρχιτέκτονα της εποχής W. Doerpfeld και του Γραμματέα της Αρχαιολογικής Εταιρίας, Παναγή Καββαδία.

Σε μεγάλο κίνδυνο εκτέθηκαν οι συλλογές μετά την έναρξη του Β Παγκοσμίου Πολέμου. Ο καθηγητής Ν. Πλάτωνας μέσα από μεγάλες προσπάθειες κατάφερε να διασώσει το πολύτιμο περιεχόμενο του ΑΜΗ και υπό την εποπτεία του άρχισαν εργασίες επέκτασης των συλλογών του μουσείου στις αρχές της δεκαετίας του 1950. Συγκεκριμένα 2 χρόνια μετά το 1952 το μουσείο ξεκίνησε να λειτουργεί ξανά.

Φωτογραφία 3.1: Εξωτερικός χώρος Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

Με μια πιο σύγχρονη ματιά μπορεί κανείς να δει το αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, καθώς ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα ανακαίνισης το 2014. Το πρόγραμμα ανακαίνισης που διήρκεσε περίπου 5 χρόνια ξεκίνησε το 2009. Κατά τη διάρκεια των εργασιών στο ΑΜΗ, και για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες των επισκεπτών στο Ηράκλειο, το υπουργείο πολιτισμού, αποφάσισε να διατηρεί ένα μέρος του ΑΜΗ ανοικτό προς επίσκεψη από το κοινό.

Φωτογραφία 3.2: Εκθέματα Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

Στο ανακαινισμένο ΑΜΗ υπάρχουν 27 αίθουσες στις οποίες στεγάζονται οι εκθέσεις, με μια σύγχρονη μουσικολογική αντίληψη και υποστηρίζονται με ενημερωτικό και εποπτικό υλικό. Οι 27 αίθουσες χωρίζονται σε 12 αίθουσες ισογείου αφιερωμένες στον μινωικό πολιτισμό και τον πρώτο αστικό-ανακτορικό πολιτισμό στην Ευρώπη.

Φωτογραφία 3.3: Δίσκος της Φαιστού

3.2.2 Εισπράξεις Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου βρισκόταν κλειστό λόγω ανακαίνισης τα έτη 2006 έως 2014. Είναι αρκετά σημαντικό ότι δημιουργήθηκαν καλύτερες εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για τα εκθέματα τα οποία στεγάζονται στο ΑΜΗ. Ταυτόχρονα αναβαθμίζεται η ποιότητα του μουσείου και καλύπτει τις αισθητικές ανάγκες ενός χώρου. Επιπλέον ένας νέος και σύγχρονος χώρος ίσως είναι πιο προσιτός στο κοινό και στα νέα άτομα. Για τους παραπάνω λόγους ανακαίνιση φέρνει θετικά αποτελέσματα σχετικά την επισκεψιμότητα του μουσείου. Μέσα από δεδομένα της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (Διάγραμμα 3.1) βλέπουμε την σύγκριση μεταξύ εισπράξεων των τελευταίων 20 και 5 ετών λειτουργίας του ΑΜΗ. Στο παρακάτω διάγραμμα θα δούμε πως οι εισπράξεις των 5 ετών είναι ελαφρά πιο αυξημένες από τις εισπράξεις των 20 ετών. Σύμφωνα με το διάγραμμα αυτό αυξήθηκε η επισκεψιμότητα μετά την ανακαίνιση συγκριτικά με πριν. Το αρνητικό είναι πως αυτή η βελτίωση εμφανίζεται μονό κατά την περίοδο της τουριστικής περιόδου και όχι και κατά την χειμερινή περίοδο. Μπορούμε να καταλήξουμε πως για τους κατοίκους η ανακαίνιση δεν είναι ένας καλός λόγος ώστε να επισκέπτονται το ΑΜΗ οι κάτοικοι του Ηρακλείου.

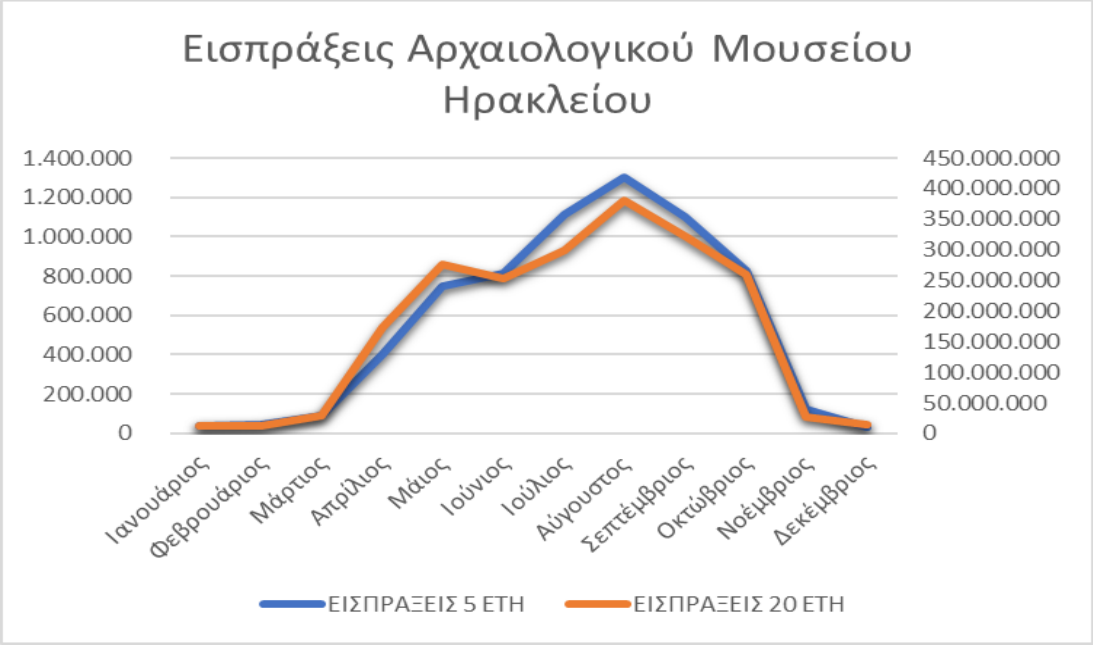

Διάγραμμα. 3.1 : Εισπράξεις Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

Κατά την διάρκεια ενός έτους για τα τελευταία 5 έτη και τα 20 έτη, παρατηρούμε πως η άυξηση εισπράξεων αρχίζει από τον μήνα Μάρτιο και μετά. Τον Μάρτιο ο αριθμός των εισπράξεων είναι κοινός καθώς είναι η έναρξη της τουριστικής περιόδου. Έπειτα υπάρχει ραγδαία άυξηση μέχρι τον Μάϊο που βλέπουμε πως τα έσοδα για τα 20 έτη συνολικά είναι περισσότερα από των τελευταίων 5 ετών. Αμέσως μετά υπάρχει μια μικρή πτώση τον μήνα Ιούνιο και συνεχίζει η άυξηση από τον Ιούλιο.

Ο Άυγουστος είναι η περίοδος με την μεγαλύτερη επσικεψιμότητα από τουρίστες στην χώρα και φτάνει το ανώνατο βαθμό αριθμό εισπράξεων και στις δύο περιπτώσεις. Τα τελευταία 5 έτη αυτός ο μήνας έχει εισπράξεις που ξεπερνούν τους αντίστοιχους μήνες των προηγούμενων 20 ετών. Στην συνέχεια παρατηρούμε πτώτη στους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Τον Οκτώβριο υπάρχει απότομή πτώσει εισπράξεων καθώς κατά την διάρκεια των χειμερινών μηνών οι ειπράξεις είναι περιορισμένες.

Γίνεται αντιληπτό πως το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου δεν στηρίζεται από την τοπική κοινωνία, αλλά από τους τουρίστες που επισκέπτονται την πόλη κατά την διάρκεια των καλοκαιρινών τους διακοπών. Η βιωσιμότητα του ΑΜΗ εξαρτάται από τους τουρίστες καθώς οι ντόπιοι κάτοικοι δεν επισκέπτονται το μουσείο κατά την διάρκεια του χείμωνα. Αυτό το παρατηρούμε από την άυξηση των ειπράξεων και στις δύο περιπτώσεις. Τους καλοκαιρινούς μήνες οι εισπράξεις είναι υψηλές ενώ τον χειμώνα μειώνονται δραματικά, υπάρχει δηλαδή έντονη εποχικότητα.

3.2.3 Εισητήρια Μουσείων Κρήτης και Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

Ενα επόμενο διάγραμμα *(Διάγραμμα 3.2)* μας παρουσιάζει τα εισητήρια των μουσείων της Κρήτης και τα εισητήρια του ΑΜΗ τα τελευταία 5 έτη.

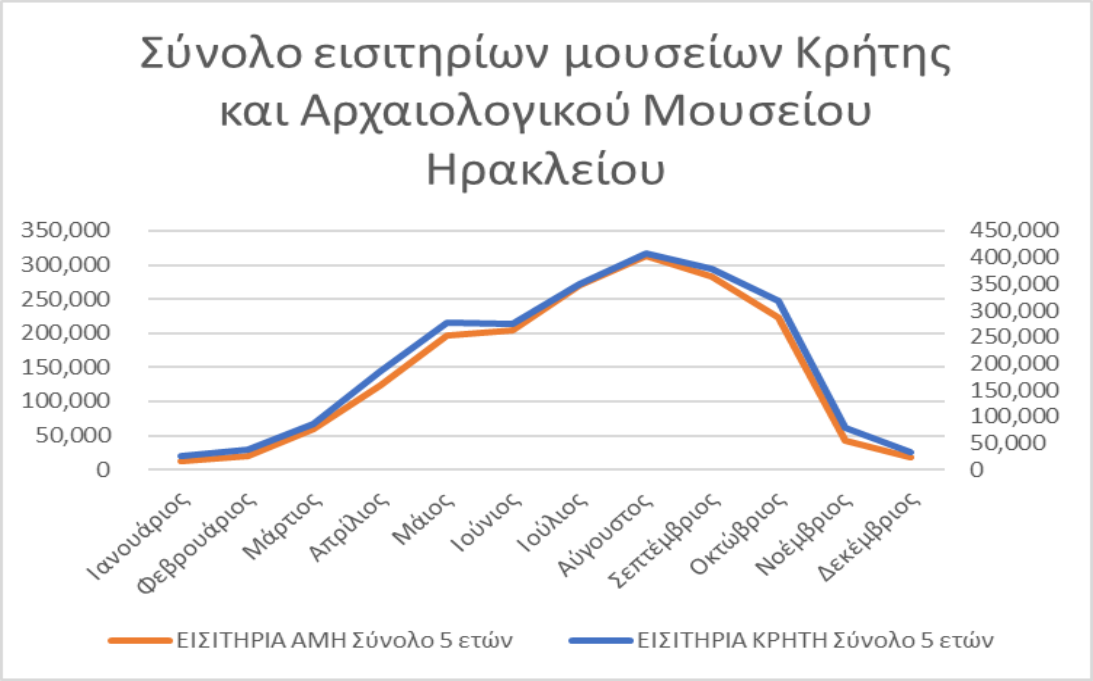

Διάγραμμα. 3.2: Σύνολο εισητηρίων μουσείων Κρήτης και ΑΜΗ.

Από το *Διάγραμμα 3.2* φαίνεται και σε αυτό το σχήμα πως οι το σύνολο των εισιτηρίων έχει ανοδική πορεία από τον μήνα Μάρτιο και η πτώση ξεκινά από τον Οκτώβριο. Αυτό μας δηλώνει για μια ακόμα φορά το φαινόμενο της εποχικότητας στις επισκέψεις του Αρχαιολογικού Μουσείου και πως οι επισκέψεις γίνονται μόνο από τουρίστες. Οι ντόπιοι δεν το επισκέπτονται σε μεγάλο βαθμό γι' αυτό και το σύνολο των εισιτήριων είναι τόσο χαμηλό κατά την χειμερινή περίοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Μεθοδολογία

Όλα τα επιμέρους ζητήματα που αναφέρθηκαν στο *Κεφάλαιο 1*, θα διερευνηθούν μέσα από πρωτογενή ποσοτική μεθοδολογία. Η συγκεκριμένη μεθοδολογική προσέγγιση επιλέχθηκε για μια σειρά από λόγους. Αυτοί οι λόγοι είναι πως απευθυνόμαστε με μεγάλο δείγμα και η φύση του προβλήματος που θέλουμε να εξετάσουμε μπορεί ευκολότερα και με μεγαλύτερη εγκυρότητα να εξεταστεί με ποσοτική μεθοδολογία. Το πρόβλημα το οποίο έχουμε εντοπίσει και θέλουμε να ερευνήσουμε είναι οι λόγοι μη επισκεψιμότητας από ντόπιους κατοίκους στους πολιτιστικούς της περιοχής τους και συγκεκριμένα η περίπτωση του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου. Επίσης το πρόβλημα το οποίο έχει εντοπιστεί και θα διερευνηθεί, μπορεί να έχει ήδη ερευνηθεί στο παρελθόν. Από την στιγμή που έχουν πραγματοποιηθεί σχετικές έρευνες τότε υπάρχουν γνωστά στοιχεία σχετικά με το φαινόμενο το οποίο διερευνάται. Σε αυτή την περίπτωση είναι προτιμότερο να πραγματοποιηθεί ποσοτική και όχι κάποιου άλλου είδους έρευνα.

Στην συνέχεια μπορεί να γίνει συλλογή στατιστικών συμπερασμάτων που αντιπροσωπεύουν την συμπεριφορά του πληθυσμού στόχου. Τέλος είναι ένα μέσο τεκμηρίωσης και επαλήθευσης συγκριτικά με άλλες έρευνες που έχουν διεξαχθεί ευρήματα ποιοτικής έρευνας εάν υπάρχει. Στην συγκεκριμένη έρευνα δεν χρειάστηκε ποιοτική έρευνα οπότε αυτό το βήμα παραλείπεται και γίνεται σύγκριση μόνο με άλλες σχετικές έρευνες. Συνεπώς τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας θα συγκριθούν με τα ποιοτικά δεδομένα που θα προκύψουν από τη βιβλιογραφία. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που σε μία έρευνα έχουν εφαρμοστεί και τα δύο είδη πρωτογενής έρευνας (ποσοτική και ποιοτική έρευνα). (Thornhill,2014)

4.2 Ερευνητική περιοχή

Ο σκοπός της έρευνας είναι να εξεταστούν οι προτιμήσεις των ντόπιων κατοίκων για τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους και τα εμπόδια επισκεψιμότητας που δημιουργούνται. Η έρευνα διεξήχθη με φυσικό τρόπο και με ηλεκτρονικό τρόπο. Δημιουργήθηκαν ερωτηματολόγια φυσικής μορφής τα οποία συλλέχθηκαν στο κέντρο της πόλης του Ηρακλείου και σε τοπικά καταστήματα λιανικής. Τα ερωτηματολόγια ηλεκτρονικής μορφής ήταν διαθέσιμα στο διαδίκτυο και διανεμήθηκαν μέσω email και Social media, τη χρονική περίοδο Αυγούστου – Σεπτεμβρίου του 2019.

4.3 Σχεδιασμός και συλλογή Ερωτηματολογίων

Ο πιο συνηθισμένος τρόπος για τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας, είναι τα ερωτηματολόγια. Είναι το πιο διαδεδομένο εργαλείο συλλογής δεδομένων, είναι ευέλικτο και προσαρμόζεται εύκολα. Οι ερωτήσεις μπορούν να εκφραστούν με διάφορους τρόπους καθώς επίσης οι προεπιλεγμένες απαντήσεις. Υπάρχει ποικιλία ερωτηματολογίων και ερωτήσεων που καλύπτονται σε μεγάλο βαθμό οι απαντήσεις διαφορετικών ερευνητικών σκοπών όπως για παράδειγμα ακαδημαϊκή ή επαγγελματική έρευνα.

Με λίγα λόγια τα ερωτηματολόγια είναι ένα εργαλείο συλλογής δεδομένων. Μια σειρά ατόμων, το δείγμα το οποίο θέλει ο ερευνητής να στοχεύσει, καλούνται να απαντήσουν στις ίδιες διαδοχικές ερωτήσεις. Τα ερωτηματολόγια μέσω Internet και πιο συγκεκριμένα αυτά που διανέμονται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, προσφέρουν μεγάλο έλεγχο σχετικά με τις απαντήσεις διότι οι ερωτώμενοι κοιτούν τα email τους

και απαντούν στην έρευνα. Στην συνέχεια τα ερωτηματολόγια που απαντούνε και συλλέγονται παράλληλα, βοηθούν στον άμεσο έλεγχο των απαντήσεων και στην άμεση διόρθωση σε πιθανά λάθη που μπορεί να έχουν κάνει οι ερωτώμενοι. Επίσης, είναι δυνατόν τα ερωτηματολόγια να συμπληρώνονται από τον συνεντέυκτη. Αυτό εξασφαλίζει την αξιοπιστία των δεδομένων και τον απαντήσεων που υπάρξουν. (Thornhill,2014)

Στην έρευνα αυτή έγινε σχεδιασμός αυτό-συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Αυτού του είδους τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται από τους ίδιους τους ερωτώμενους. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, υπάρχουν αρκετοί τρόποι ώστε να διανεμηθεί ένα αυτό συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο. Στην συγκεκριμένη περίπτωση στάλθηκαν μέσω email και εκτυπωμένα σε φυσική μορφή. Αυτό συνέβη διότι χρειάστηκε μεγάλος αριθμός ερωτηματολογίων και αξιοπιστία στις απαντήσεις.

Για την ακρίβεια σε αυτή την έρευνα δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο κοινό για επισκέπτες και μη επισκέπτες. Δεν χρειαζόταν να απαντηθούν όλες οι ερωτήσεις ανάλογα με το εάν ο ερωτώμενος ήταν επισκέπτης ή όχι. Συνολικά το ερωτηματολόγιο περιείχε 21 ερωτήσεις κλειστού τύπου, με σκοπό να μειωθούν τα λάθη στη συμπλήρωση και συλλογή τους. Το ερωτηματολόγιο χρειαζόταν να είναι γρήγορο για να μην καθυστερεί τους ερωτώμενους από την δουλειά τους και να μην τους κουράσει. Η διαθεσιμότητα των ερωτηματολόγιων ήταν σε φυσική μορφή και ηλεκτρονική μορφή ώστε να καλύψουν του επισκέπτες του ΑΜΗ και τους μη επισκέπτες του.

Τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια δημιουργήθηκαν στην πλατφόρμα Google Forms. Σε αυτή την πλατφόρμα ο ερωτώμενος λαμβάνει την ηλεκτρονική διεύθυνση (link) μέσα από email ή οποιοδήποτε άλλο μέσω επικοινωνίας. Με την εισαγωγή του στο ερωτηματολόγιο μπορούσε να απαντήσει κατευθείαν τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Η πλατφόρμα ήταν ανοιχτή προς απάντηση όσο διάστημα διανέμονταν και τα εκτυπωμένα, φυσικής μορφής ερωτηματολόγια. Αφού συμπληρώθηκε ένας ικανοποιητικός αριθμός ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων, τότε απαγορεύτηκε η είσοδος στην διαδικτυακή διεύθυνση.

Στην πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου υπήρχαν γενικές ερωτήσεις σχετικά με τους πολιτιστικούς πόρους. Μέσα από αυτές προσπαθήσαμε να μάθουμε ποια μουσεία στο Ηράκλειο γνωρίζουν και ποιο από αυτό θεωρούν πιο σημαντικό. Επιπλέον ήταν σημαντικό να γνωρίζουμε ποια πιστεύουν πως είναι η βασική λειτουργία των πολιτιστικών χώρων ώστε να εξετάσουμε την γνώμη που έχουν για την ύπαρξη τους. Τέλος μας απάντησαν το πως προτιμάνε να περνάνε τον ελεύθερο τους χρόνο, για να εξετάσουμε εάν προτιμούν την επίσκεψη σε πολιτιστικά αξιοθέατα ή κάποια άλλη δραστηριότητα.

Στην δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται ερωτήσεις σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Είναι η ενότητα με τις περισσότερες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου και διαχωρίζονται στις ερωτήσεις των επισκεπτών και των μη επισκεπτών. Η ενότητα ξεκινά με δύο κοινές ερωτήσεις για τους επισκέπτες και μη επισκέπτες σχετικά με την ανακαίνιση του μουσείου και το πως θα το χαρακτήριζαν με μία λέξη. Στη συνέχεια προσδιορίζεται εάν έχουν επισκεφθεί το ΑΜΗ μετά την ανακαίνιση και όσοι τα έχουν επισκεφθεί απαντούν ερωτήσεις σχετικά με την συχνότητα επισκεψιμότητας τους και την ικανοποίηση τους. Η πιο σημαντική ερώτηση είναι εκείνη που δίνει την ευκαιρία στους ερωτώμενους να προσδιορίσουν

τα εμπόδια που τους αποτρέπουν από την επίσκεψη τους στο ΑΜΗ, ποιος ευθύνεται για αυτά και προτάσεις αντιμετώπισης.

Η τρίτη και τελευταία ενότητα περιέχει όλα τα κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά. Κάποια από αυτά είναι το φύλο, η ηλικία, η επαγγελματική κατάσταση, η οικογενειακή κατάσταση, η περιοχή μόνιμης κατοικίας και το μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα για να προσδιοριστεί το προφίλ του δείγματος.

Συνολικά συμπληρώθηκαν 350 ερωτηματολόγια εκ των οποίων τα 209 ήταν φυσικής μορφής και τα υπόλοιπα 141 ηλεκτρονικής μορφής. Από την στιγμή που το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε κατοίκους της πόλης έπρεπε να έχει εύκολο λεξιλόγιο και δομή για να μπορεί απαντηθεί από όλους τους ερωτώμενους ανεξαρτήτως ηλικίας και επιπέδου σπουδών. Επίσης να απαιτεί λίγο χρόνο στη συμπλήρωση του για να μην κουραστούν και να μην καθυστερούν τους ερωτώμενους κατά τη συμπλήρωση του όπως αναφέρθηκε και παραπάνω.

Η διάρκεια συλλογής των ερωτηματολογίων κράτησε τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο 2019. Η διανομή έγινε στην πόλη του Ηρακλείου και σε καταστήματα λιανικής πώλησης που βρίσκονταν επίσης στο κέντρο της πόλης. Αφού οι υποψήφιοι ερωτώμενοι ενημερώθηκαν για τον σκοπό της έρευνας δόθηκαν ερωτηματολόγια ξεχωριστά σε κάθε έναν. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε με την παρουσία του ερευνητή ώστε να βοηθά και να δίνει διευκρινήσεις στους ερωτώμενους.

4.4 Ανάλυση Δεδομένων

Τα δεδομένα που αντλήσαμε από τα ερωτηματολόγια πρέπει να τα επεξεργαστούμε ώστε να μπορούν να παρουσιαστούν ως στατιστικά και διαγράμματα. Τα αποτελέσματα για να καταφέρουν να μετατραπούν σε πληροφορία θα χρειαστούν εξειδικευμένα προγράμματα που διευκολύνουν την ανάλυση τους και μετατρέπονται σε πίνακες, ποσοστά και όλων των ειδών τα διαγράμματα. Οι πίνακες, τα στατιστικά, τα ποσοστά και τα διαγράμματα δίνουν την δυνατότητα ερμηνείας και σύγκρισης μεταξύ των αποτελεσμάτων. Επίσης μπορούν να βοηθήσουν στην ανάλυση δύσκολων και περίπλοκων στατιστικών μοντέλων σε μια έρευνα. Μέσα από την ανάλυση και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων καταφέρνουμε να απαντήσουμε στα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας και να πετύχουμε τους ερευνητικούς στόχους που θέσαμε. Με την ανάλυση, τον σχολιασμό και με την ερμηνεία των δεδομένων καταφέρνουμε να μετατρέψουμε όλα τα δεδομένα σε χρήσιμη και σημαντική πληροφορία για την έρευνα που διεξάγουμε.

Στην συγκεκριμένη έρευνα ύστερα από την συλλογή όλων των ερωτηματολογίων, ηλεκτρονικών και μη, πραγματοποιήθηκε η ανάλυση. Αρχικά μέσα από τις απαντήσεις των ερωτώμενων στο ερωτηματολόγιο δημιουργήσαμε μια βάση δεδομένων στο πρόγραμμα Microsoft Excel. Στη συνέχεια η ολοκληρωμένη βάση δεδομένων μεταφέρθηκε στο πρόγραμμα SPSS ώστε να βρεθούν τα ποσοστά και τα στατιστικά της έρευνας. Το λογισμικό επεξεργασίας στατιστικών δεδομένων και πληροφοριών το οποίο ονομάζεται SPSS της εταιρίας IBM, επεξεργάζεται αυτά τα δεδομένα τα οποία αποθηκεύονται σε μορφή μεταβλητών που αντίστοιχα έχουν την μορφή μονοδιάστατου πίνακα. (Κωνσταντίνος Ζαφειρόπουλος, Νίκος Μυλωνάς, 2017). Τέλος αυτά τα στατιστικά μεταφέρονται ξανά στο πρόγραμμα Microsoft Excel για την δημιουργία πινάκων και διαγραμμάτων που βοήθησαν στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 Περιγραφικά Αποτελέσματα

5.1.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δείγματος

Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια τα οποία συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν μπορούμε να ορίσουμε τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος. Το παρακάτω διάγραμμα μας δείχνει πως τα άτομα τα οποία απάντησαν το ερωτηματολόγιο είναι περισσότερο γυναίκες. Αυτό φαίνεται στην μικρή διαφορά η οποία προκύπτει καθώς σύμφωνα με τα στατιστικά το 57% των ατόμων που απάντησαν το ερωτηματολόγιο ήταν γυναίκες και το 43% άνδρες.

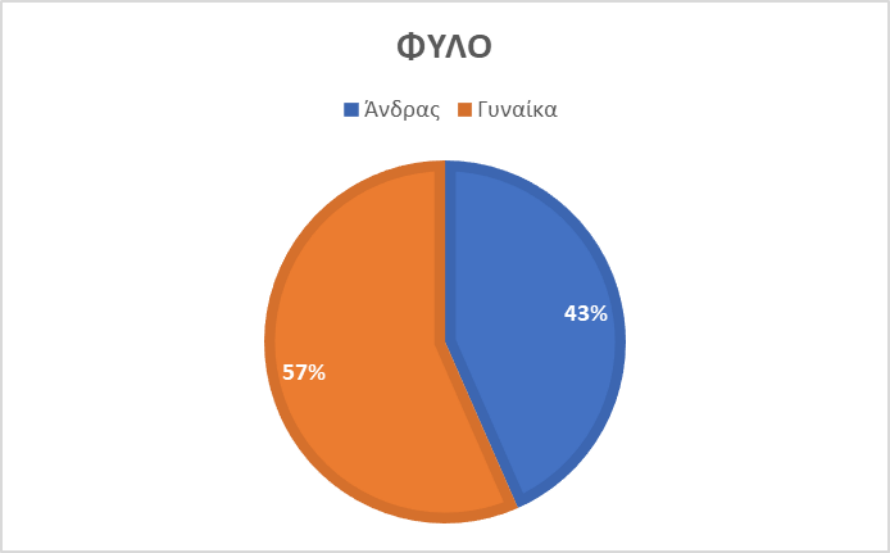

Διάγραμμα 5.1: Φύλο

Η πλειοψηφία του δείγματος βρίσκεται σε ηλικίες από 18 έως 29 με ποσοστό (35,10%). Αμέσως μετά με ποσοστό (27,70%) αντιστοιχούν τα άτομα ηλικίας 30-39. Έπειτα τα επόμενα μικρότερα ποσοστά τα οποία θα δούμε στο Διάγραμμα 5.2 είναι (21,70%) για ηλικίες 40-49 και (14,90%) για ηλικίες 50-66. Τέλος μόνο περίπου το 1% του δείγματος αντιστοιχεί σε ηλικίες 67+.

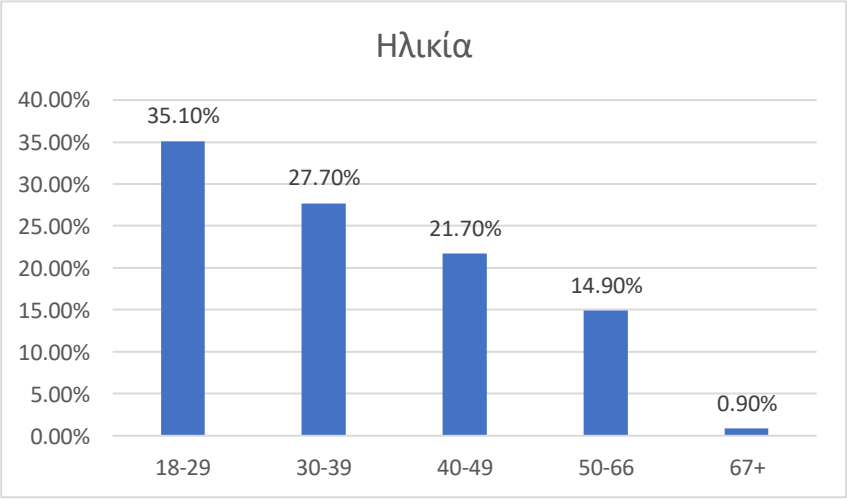

Διάγραμμα 5.2: Ηλικία

Αμέσως μετά σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα *(Διάγραμμα.5.3)*, περίπου οι μισοί εκ των συμμετεχόντων (48,90%) είναι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης ενώ το (21,70%) είναι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης. Επιπλέον στην κατηγορία των φοιτητών αντιστοιχεί το ποσοστό (19,70%) καθώς στην πόλη του Ηρακλείου μένουν αρκετοί φοιτητές λόγω του μεγάλου αριθμού των πανεπιστημιακών σχολών που διαθέτει.

Διάγραμμα 5.3: Επαγγελματική κατάσταση

Η επόμενη κατηγορία η οποία μας δίνει πληροφορίες σχετικά με το δείγμα το οποίο επιλέξαμε είναι η «Οικογενειακή κατάσταση». Οι μισοί από αυτούς που απάντησαν το ερωτηματολόγιο είναι παντρεμένοι (49,70%) και αμέσως μετά είναι οι άγαμοι με ποσοστό (45,40%). Τα μικρότερα ποσοστά σε αυτή την κατηγορία είναι τα διαζευγμένα ζευγάρια με το πολύ μικρό ποσοστό του (2,60%) και η επιλογή «Άλλο» με (1,40%).

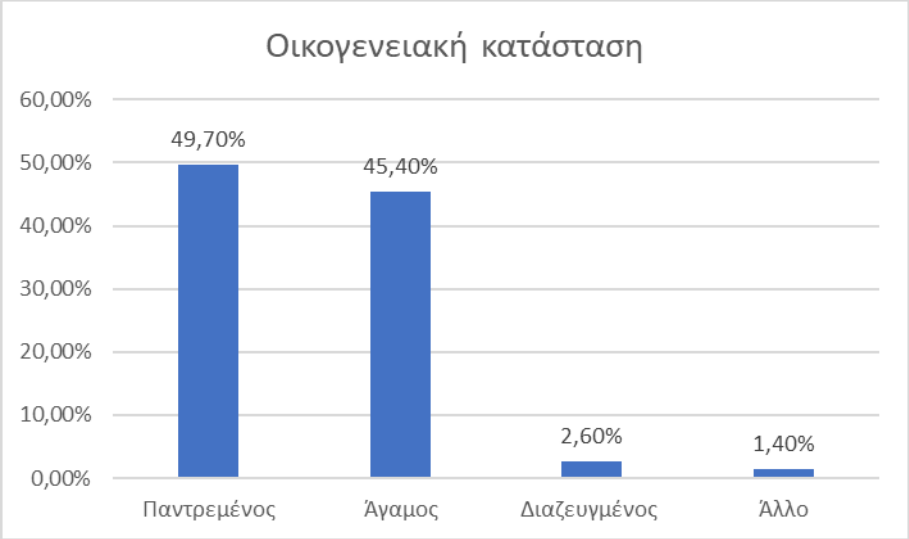

Διάγραμμα 5.4: Οικογενειακή κατάσταση

Το ερωτηματολόγιο το οποίο δημιουργήθηκε για την διεξαγωγή αυτής της έρευνα απευθύνεται κυρίως σε ντόπιους κατοίκους του Ηρακλείου, καθώς εξετάζει την άποψη των ντόπιων σχετικά με τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους και πιο συγκεκριμένα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου. Το (70,60%) είναι άτομα που μένουν στην πόλη του Ηρακλείου και το (23,40%) εντός του νομού. Επίσης με (7,10%) απάντησαν τα άτομα που μένουν εντός Κρήτης και (8,90%) τα άτομα τα οποία προέρχονται από άλλες περιοχές της Ελλάδας.

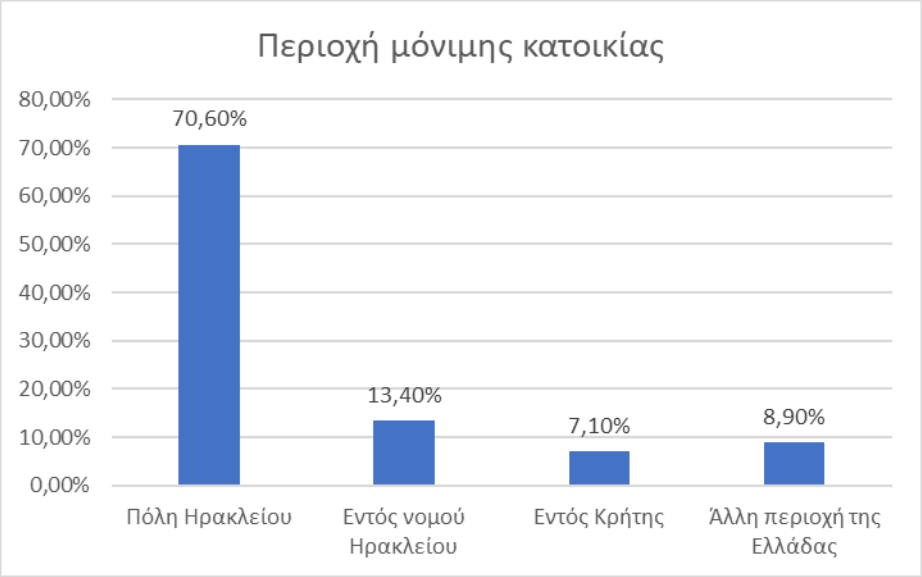

Διάγραμμα 5.5: Περιοχή μόνιμης κατοικίας

Το τελευταίο διάγραμμα (*Διάγραμμα 5.6)* για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά απεικονίζει το μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα. Σύμφωνα με τα εμπειρικά αποτελέσματα, λίγα πάνω από το ένα τέταρτο (29,70)% των ερωτώμενων δήλωσαν εισόδημα από 1251€ και πάνω. Το επόμενο ποσοστό με μικρή διαφορά αντιστοιχεί σε (29,40%) με των αριθμό των εσόδων να είναι 651€ έως 1000€ τον μήνα. Στην συνέχεια βλέπουμε πως τα άτομα με μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα 1001€ έως 1251€ έχουν ποσοστό (21,40%) και τέλος το (19,40%) των ατόμων έχουν εισόδημα έως 650€ τον μήνα.

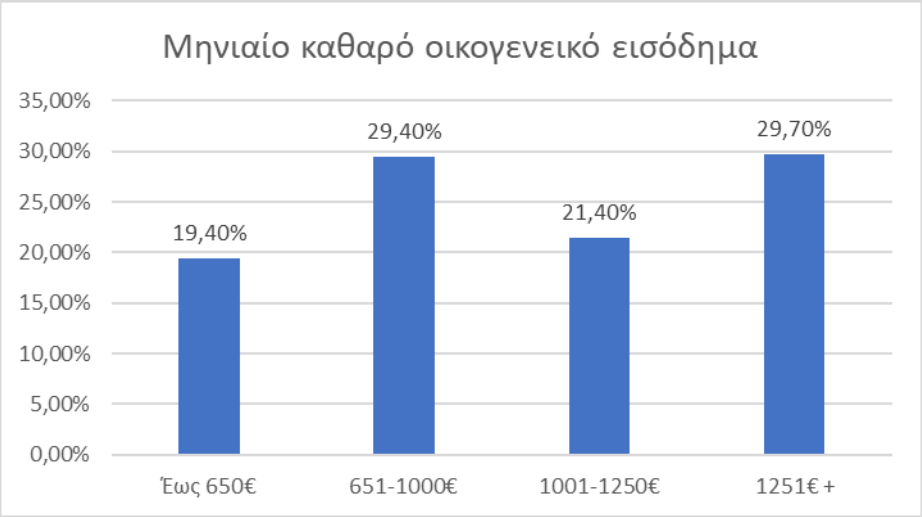

Διάγραμμα 5.6: Μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα

5.1.2 Γενικά για τους πολιτιστικούς πόρους

Ήταν αρκετά σημαντικό να εντοπιστεί που συνηθίζουν οι ερωτώμενοι να περνούν τον ελεύθερο τους χρόνο. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να διακρίνουμε τις προσωπικές τους προτιμήσεις. Μέσα από αυτή την ερώτηση προσπαθούμε να βρούμε εάν οι πολιτιστικοί πόροι και οι επισκέψεις σε μουσεία βρίσκονται στις πρώτες τους επιλογές. Όπως μπορούμε να δούμε στο παρακάτω διάγραμμα το (46,60%) απάντησαν πως προτιμούν να περνούν χρόνο με φίλους. Η επίσκεψη σε πολιτιστικά αξιοθέατα καταγράφει ένα πολύ μικρό ποσοστό (5,40%) και βρίσκεται σε χαμηλότερη θέση συγκριτικά με την άθληση (11,40%), να πηγαίνουν εκδρομές (10,30%) και να περνούν τον ελεύθερο τους χρόνο στην τηλεόραση και το διαδίκτυο (10,60%). Καταλήγουμε λοιπόν πως οι ερωτώμενοι δεν προτιμούν να επισκέπτονται πολιτιστικά αξιοθέατα. Αυτό τείνει να επηρεάζει την επισκεψιμότητα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου από τους κάτοικους της πόλης διότι δεν υπάρχει στις προτιμήσεις τους με αποτέλεσμα να μην το επιλέγουν ως επιλογή αναψυχής.

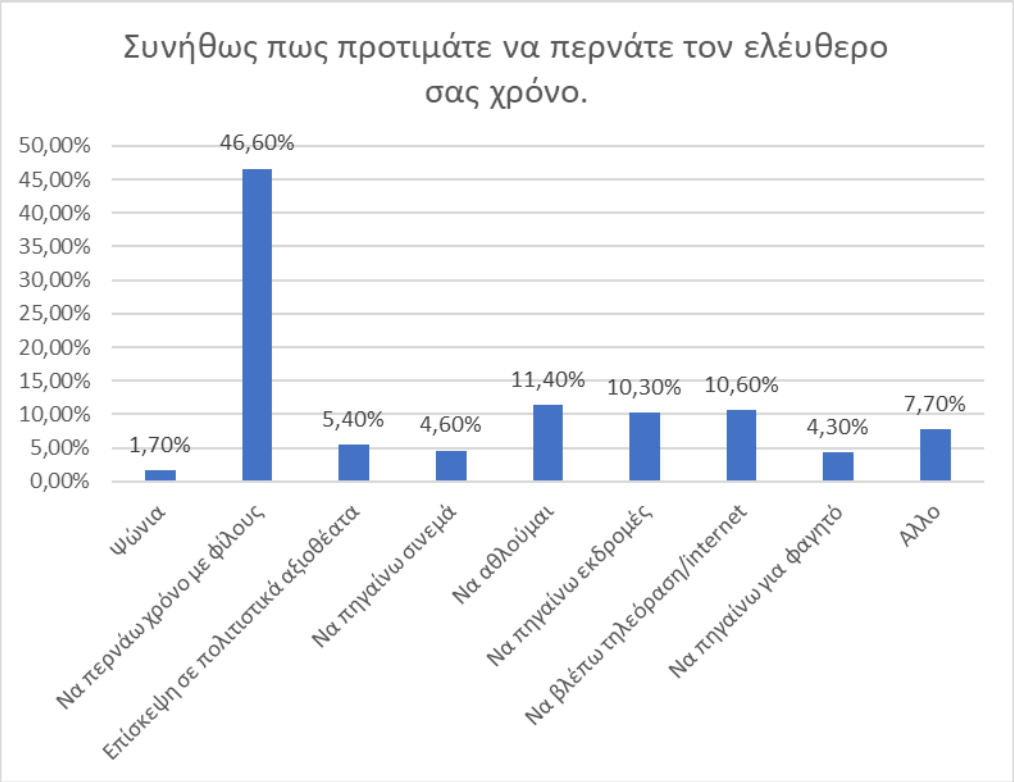

Διάγραμμα 5.7: Προτιμήσεις ελεύθερου χρόνου

Παρά την χαμηλή προτίμηση σε επίσκεψη σε πολιτιστικά αξιοθέατα, *το Διάγραμμα 5.8* μας δείχνει πως οι ερωτώμενοι γνωρίζουν την ύπαρξη του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου (96,60%).Αρκετά γνωστό επίσης είναι το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (93,10%) και το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης (73,10%). Τα επόμενα γνωστά μουσεία της πόλης είναι το Μουσείο Χριστιανικής Τέχνης (34,90%) και η Δημοτική Πινακοθήκη (70%) η οποία βρίσκεται στο κέντρο της πόλης.

Κατά την άποψη τους όπως φαίνεται στο *Διάγραμμα 5.9* θεωρούν πως το ΑΜΗ είναι από τα πιο σημαντικά μουσεία στο Ηράκλειο (54,60%), επιπλέον θεωρείται

σημαντικό σύμφωνα με τους ερωτώμενους το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης είναι το επόμενο πιο σημαντικό μουσείο στην πόλη (31,70%).

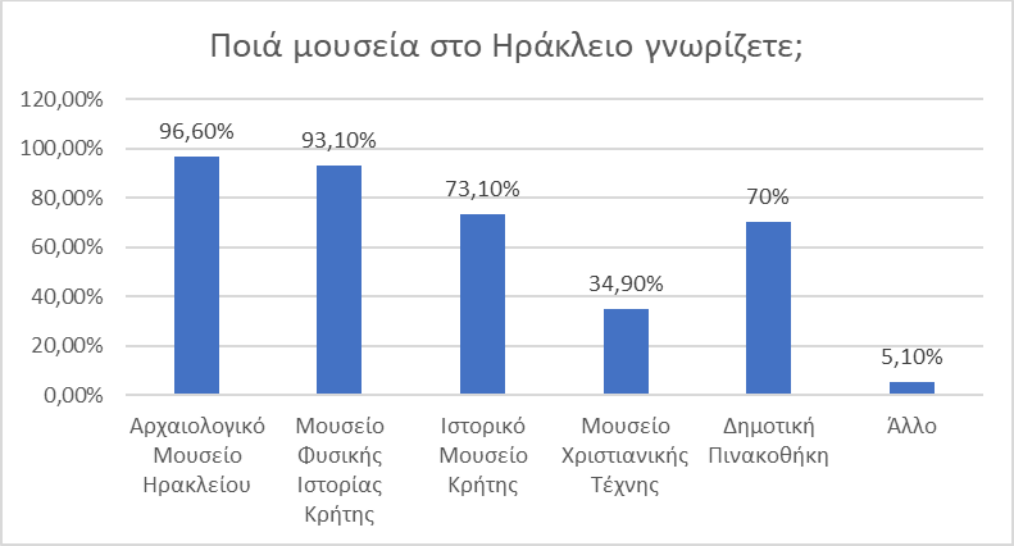

Διάγραμμα 5.8: Ποια μουσεία στο Ηράκλειο γνωρίζετε;

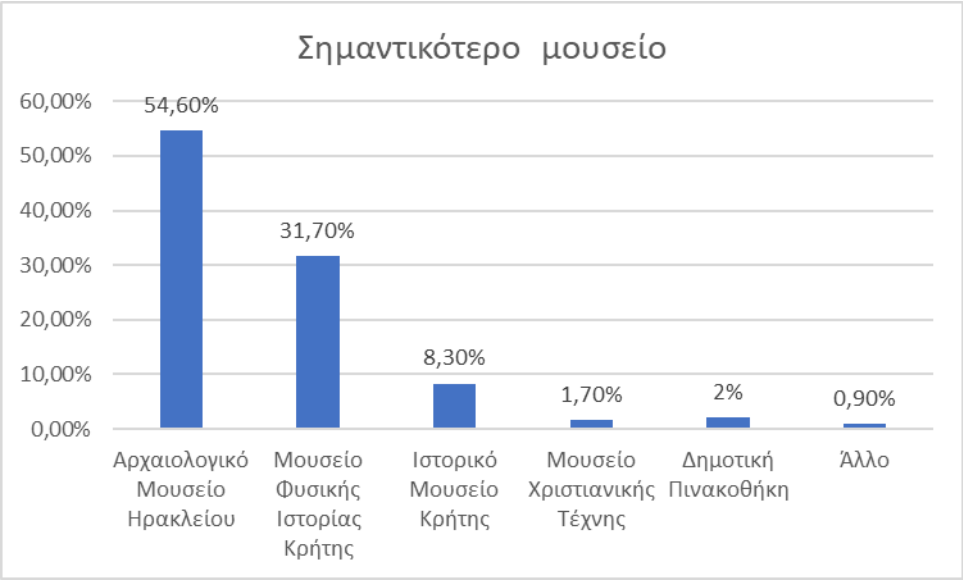

Διάγραμμα 5.9: Σημαντικότερο μουσείο

Τέλος σε αυτή την ενότητα εξετάζουμε την βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων. Το μεγαλύτερο ποσοστό (42,30%) του δείγματος θεωρεί πως η βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομίας και το (40,60%) η εκπαίδευση και μάθηση. Παρόλο που η Κρήτη είναι ένας τουριστικός προορισμός, εντούτοις οι κάτοικοι του Ηρακλείου δεν πιστεύουν πως η πολιτιστική κληρονομιά λειτουργεί ως μέσω τουριστικής εκμετάλλευσης καθώς σε αυτή την απάντηση αντιστοιχεί το μικρό ποσοστό (8,90%).

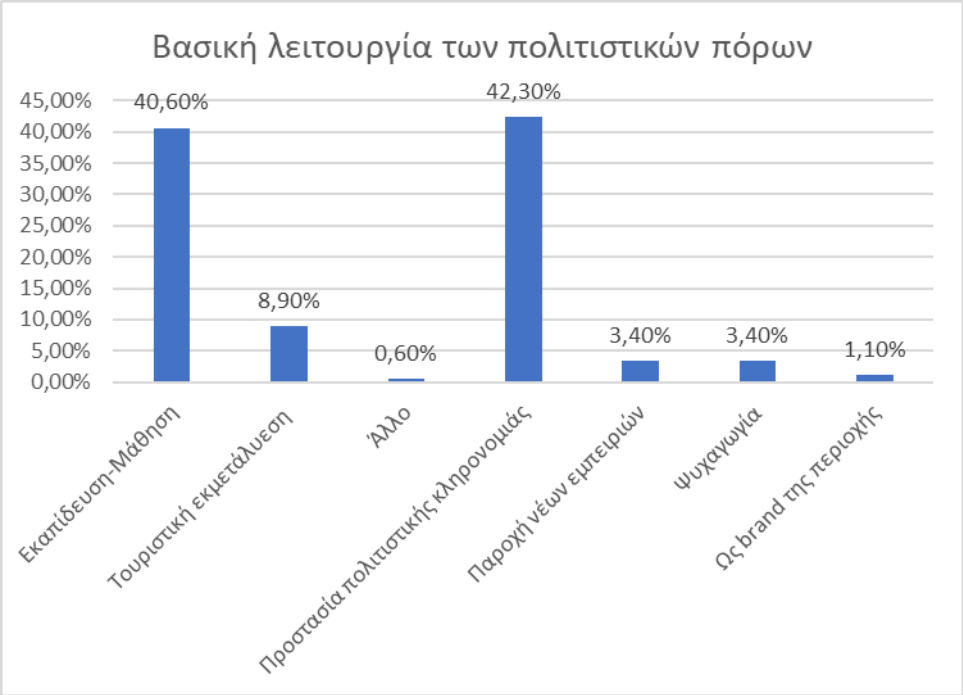

Διάγραμμα 5.10: Βασική λειτουργία πολιτιστικών πόρων

5.1.3 Πληροφορίες σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

Η δεύτερη ενότητα στο ερωτηματολόγιο της έρευνας έχει να κάνει με γενικές ερωτήσεις σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου και πιο συγκεκριμένα με την επισκεψιμότητα και μη επισκεψιμότητα του.

Το ΑΜΗ ήταν κλειστό λόγω ανακαίνισης για πάνω από 8 χρόνια όπως αναφέρεται και στην *«Ιστορική ανασκόπηση»* στο 3ο κεφάλαιο της εργασίας. Μέσα από το *Διάγραμμα 5.11* παρατηρούμε πως οι περισσότεροι (58%) γνώριζαν για την ανακαίνιση του μουσείου, ενώ οι υπόλοιποι (42%) δεν το γνώριζαν.

Ένα επόμενο διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.12)* αυτής της ενότητας, μας δηλώνει πως οι κάτοικοι της περιοχής θα χαρακτήριζαν το ΑΜΗ ενδιαφέρον (52,90%) και εντυπωσιακό (23,70%). Λίγοι από αυτούς το χαρακτηρίζουν αρνητικά όπως παραμελημένο (9,70%) ή αδιάφορο (4,30%).

Διάγραμμα 5.11: Ανακαίνιση κατά την περίοδο 2006-2014

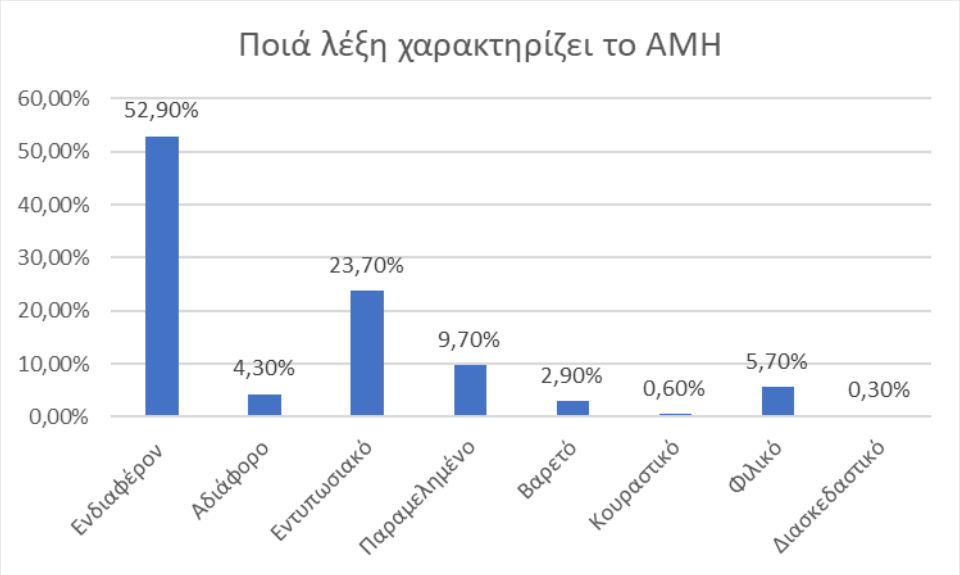

Διάγραμμα 5.12: Ποια λέξη χαρακτηρίζει το ΑΜΗ.

5.1.4 Επισκεψιμότητα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

Σχετικά με την επισκεψιμότητα ορίστηκε ένα χρονικό περιθώριο 5 ετών ώστε να εξετάσουμε εάν οι ερωτώμενοι έχουν επισκεφθεί το ΑΜΗ μετά από την ανακαίνιση του. Η διαφορά των ποσοστών σύμφωνα με το *Διάγραμμα 5.13* είναι πολύ μικρή καθώς το (51%) δεν το έχουν επισκεφθεί και το υπόλοιπο (49%) έχει επισκεφθεί το ΑΜΗ το τελευταία 5 χρόνια. Σύμφωνα με το διάγραμμα 5.14, οι περισσότεροι ερωτώμενοι έχουν επισκεφθεί το ΑΜΗ 1 φόρα (26,60%) , 2-3 φορές το (18,90%) και μόνο το (3,20%) το έχει επισκεφθεί 4-5 φορές.

Διάγραμμα 5.13: Επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ τα τελευταία 5 χρόνια

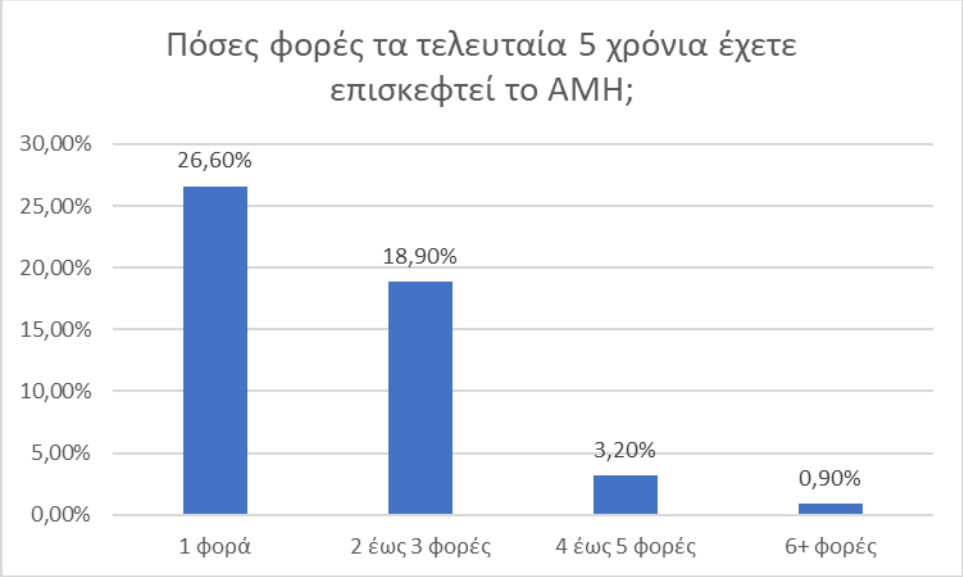

Διάγραμμα 5.14: Πόσες φορές τα τελευταία 5 χρόνια έχετε επισκεφτεί το ΑΜΗ

Αρκετά σημαντικό είναι να ελέγξουμε κατά πόσο έμειναν ευχαριστημένοι όσοι έχουν επισκεφθεί το ΑΜΗ. Με χαμηλότερο αριθμό βαθμολογίας τον αριθμό 1 και υψηλότερο τον αριθμό 10. Το μεγαλύτερο ποσοστό ικανοποίησης παίρνει ο βαθμός 8 (12,90%) και με μικρή διαφορά ο βαθμός 7 (12%). Στην συνέχεια με ποσοστό (8%) είναι ο βαθμός 9 και με (6%) ο βαθμός 10. Με τον αριθμό 1 δεν βαθμολόγησε κανένας την ικανοποίηση του στο ΑΜΗ. Αυτό φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.15).*

Η ικανοποίηση των επισκεπτών είναι αρκετά μεγάλη, διότι οι βαθμολογίες οι οποίες έχουν επιλέξει οι ερωτώμενοι, που έχουν επισκεφτεί το ΑΜΗ είναι πολύ υψηλές. Αυτό μας δηλώνει πως το ΑΜΗ είναι ένα αρκετά υψηλής ποιότητας μουσείο που όσοι το έχουν επισκεφτεί έχουν μείνει ευχαριστημένοι. Αυτό μπορούμε να το δούμε και σε ένα ευρύτερο φάσμα ικανοποίησης μέσα από την πλατφόρμα Tripadvisor Ελλάδας. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου βρίσκεται εντός της δεκάδας των καλύτερων μουσείων του νομού Ηρακλείου και πιο συγκεκριμένα είναι το δεύτερο καλύτερο μουσείο. Οι βαθμολογίες βγαίνουν ανάλογα τις κριτικές των επισκεπτών από όλο τον κόσμο.

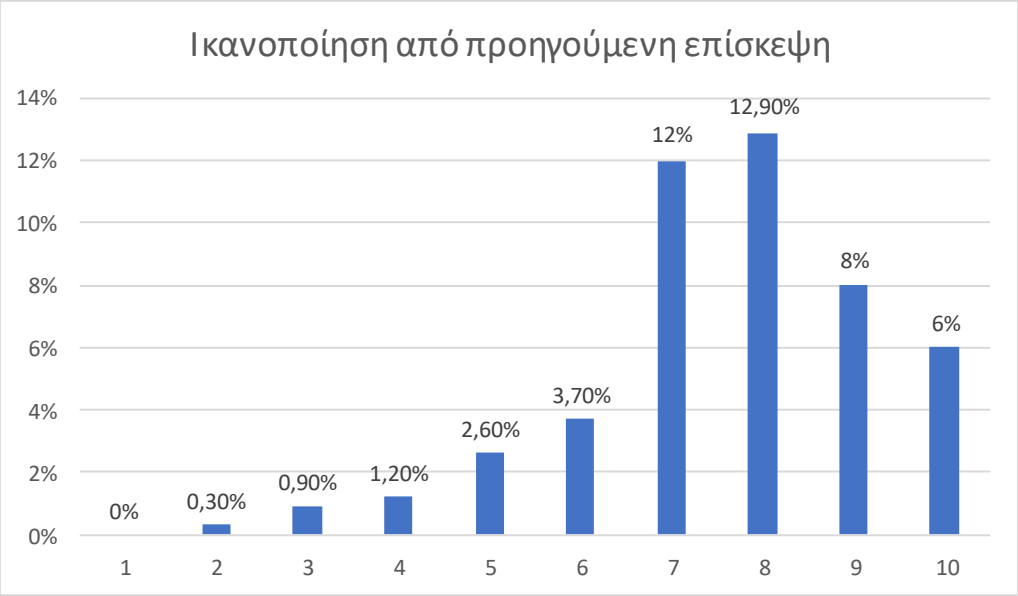

Διάγραμμα 5.15: Ικανοποίηση από προηγούμενη επίσκεψη

Ο βαθμός ικανοποίησης των ερωτώμενων εκτός από την βαθμολογία που επέλεξαν φαίνεται και από την σχετική ερώτηση στο ερωτηματολόγιο, για το εάν θα το επισκέπτονταν ξανά σύντομα. Στο *Διάγραμμα 5.16* το (86%) απάντησαν πως θα το επισκέπτονταν ξανά, αυτό δηλώνει πως έμειναν αρκετά ικανοποιημένοι. Το (14%) επιλέγει να μην το επισκεφτεί ξανά.

Έρευνα που έγινε στην Σεούλ της Νότιας Κορέας (Jeong, Lee, 2004) σχετικά με την επιρροή του φυσικού περιβάλλοντος των μουσείων στην ικανοποίηση των επισκεπτών. Επιλέχθηκαν 30 μουσεία στην Σεούλ της Νότιας Κορέας και έγινε έρευνα με ερωτηματολόγια σε 760 επισκέπτες. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως μέσα από παράγοντες, τα χαρακτηριστικά για το φυσικό περιβάλλον ενός

μουσείου παίρνουν τις κατηγορίες του εκθεσιακού περιβάλλοντος, τοποθεσίας και το μέγεθος του μουσείου. Ο σημαντικότερος παράγοντας ικανοποίησης είναι τα εκθέματα που εμπλουτίζουν το μουσείο. Αντίθετα η τοποθεσία δεν επηρεάζει άμεσα την ικανοποίηση των επισκεπτών αλλά έμμεσα. Τέλος το μέγεθος του μουσείου επηρεάζει αρνητικά την ικανοποίηση λόγω της κόπωσης που νιώθουν οι επισκέπτες.

Μια δεύτερη έρευνα για την ικανοποίηση των επισκεπτών των μουσείων (Rojas, Carmen Camerero, 2006) εξετάζει τις προσδοκίες και την ικανοποίηση και πως αυτές πως σχετίζονται με την πολιτιστική κουλτούρα. Η έρευνα έγινε με ένα μοντέλο το οποίο εξετάζει την ικανοποίηση με δύο διαφορετικές προσεγγίσεις. Η πρώτη βασίζεται στην επιρροή των συναισθημάτων στην ικανοποίηση του επισκέπτη. Στην συνέχεια η δεύτερη είναι εμπειρική ανάλυση που διεξάχθει σε ένα μεγάλο δείγμα από επισκέπτες πολιτιστικών πόρων. Τα αποτελέσματα της έρευνας μας δείχνουν πως υπάρχει μια σημαντική σχέση μεταξύ ποιότητας και συναισθήματος για την ικανοποίηση του επισκέπτη. Επίσης η διάθεση παίζει καθοριστικό ρόλο στον τρόπο ο οποίος μελετάται η ικανοποίηση των επισκεπτών.

Το περιβάλλον είναι ένας αρκετά σημαντικός παράγοντας για την ικανοποίηση των επισκεπτών, το ίδιο η ποιότητα και η ικανοποίηση που συνδέεται άμεσα με τα συναισθήματα των επισκεπτών, σύμφωνα με τις παραπάνω δύο έρευνες. Συμπεραίνουμε λοιπόν πως το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου παίρνει αρκετά μεγάλες βαθμολογίες στην ικανοποίηση των επισκεπτών διότι, προκαλεί θετικά συναισθήματα στους επισκέπτες του, είναι ποιοτικό και έχει ορθό εκθεσιακό χώρο.

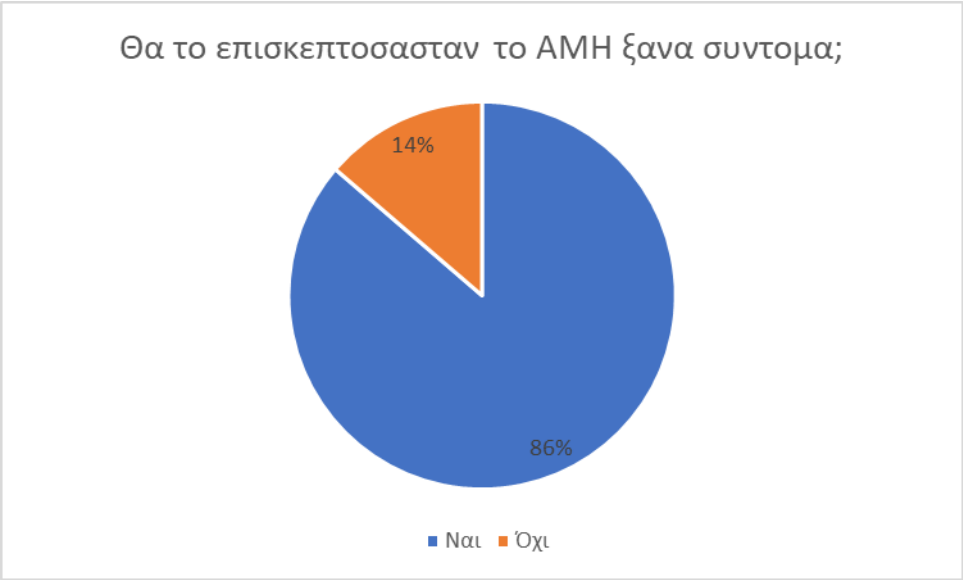

Διάγραμμα 5.16: Θα το επισκεπτόσασταν ξανά σύντομα

5.1.5 Μη επισκεψιμότητα Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

Σε αυτή την ενότητα της έρευνας εξετάζουμε την μη επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ. Μία από τις πιο σημαντικές ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο είναι να μας απαντήσουν για το ποιοι είναι οι πιο σημαντικοί λόγοι που επιλέγουν να μην επισκέπτονται το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

Οι απαντήσεις διαμορφώθηκαν στον παρακάτω πίνακα σύμφωνα και με σχετική έρευνες που υπάρχει. (Kay, Wong, Polonsky, 2009)

Πίνακας 5.1: Εμπόδια επισκεψιμότητας

Εμπόδια επισκεψιμότητας

Πρόσβαση	1. Βρίσκεται πολύ μακριά 2. Έχει πάντα πολύ κόσμο 3. Προβλήματα υγείας
Προσωπικά εμπόδια και προτιμήσεις	1. Είναι βαρετό 2. Δύσκολο να βρω παρέα 3. Έχω ξανά πάει στο παρελθόν 4. Έχω άλλο ενδιαφέροντα 5. Επειδή μπορώ να το επισκεφτώ όποτε θέλω 6. Δεν καταλαβαίνω τα εκθέματα
Κόστος	1. Κόστος εισόδου 2. Κόστος μετακίνησης
Χρόνος	1. Περιορισμένο ωράριο λειτουργίας 2. Έλλειψη χρόνου
Προϊόν	1. Έλλειψη παιδικών δραστηριοτήτων 2. Έλλειψη χώρου στάθμευσης 3. Απευθύνεται κυρίως σε τουρίστες 4. Το κτήριο δεν με εμπνέει να το επισκεφτώ
Ενημέρωση	1. Δεν γνωρίζω σχετικά με το ΑΜΗ 2. Έλλειψη ενημέρωσης

Στην σχετική έρευνα του διεξάχθηκε το 2009 διαμορφώθηκε ανάλογος πίνακας ώστε να πραγματοποιηθούν συνεντεύξεις και να μπορούν να αναλυθούν τα αποτελέσματα. Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής έδειξαν πως η φυσική τοποθεσία των πολιτιστικών πόρων έχει την δυσκολία πρόσβασης σε αυτούς. Επίσης στα προσωπικά εμπόδια παρατηρήθηκε ένας υψηλός βαθμός ατομικότητας στις

απαντήσεις των ερωτώμενων της συνέντευξης καθώς ο κάθε ένας έχει το δικό του προσωπικό εμπόδιο. Πολλά εμπόδια κόστους αντιμετωπίστηκαν από ορισμένους από τους ερωτηθέντες της συνέντευξης. Επιπλέον, ορισμένοι ερωτηθέντες είχαν αμφιβολίες σχετικά με την ποιότητα του προϊόντος που προσφέρεται και το αντίστοιχο κόστος. Είναι δηλαδή αβέβαιοι εάν η παρουσία τους θα ήταν άξια για τα χρήματα του θα ξοδέψουν.

Στην κατηγορία του χρόνου οι ερωτώμενοι της συνέντευξης θεωρούν «σπατάλη χρόνου» την επίσκεψη εάν η παρουσία τους δεν θεωρείται απαραίτητη. Αυτό μπορεί να είναι πρόβλημα σε μεγάλες πόλεις όπου υπάρχουν πολλές ανταγωνιστικές απαιτήσεις και εναλλακτικές για τον ελεύθερο χρόνο. Οι αντιλήψεις για την ποιότητα του προϊόντος και η καταλληλόλητα του περιεχομένου, έλαβαν σημαντικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων από τους ερωτηθέντες σχετικά με το εάν θα επισκεφθούν ή όχι τους πολιτιστικούς πόρους. Οι καταναλωτές δεν ήθελαν να χάνουν χρόνο και χρήματα σε κάτι που δεν νομίζουν ότι θα απολαύσουν. Κάποιοι σημείωσαν την έλλειψη προώθησης αξιοθέατων ή εκδηλώσεων αρκετά σημαντική. Όσοι περισσότεροι συμμετέχοντες στη συνέντευξη έμαθαν σχετικά με ένα προϊόν, τόσο πιο πιθανό ήταν να παρευρεθούν.

Στην έρευνα η οποία διεξάχθηκε για την εργασία τα αποτελέσματα για τα εμπόδια επισκεψιμότητας φαίνονται στο *Διάγραμμα 5.17.* Το διάγραμμα αυτό μας δείχνει ξεκάθαρα πως οι 2 βασικότεροι παράγοντες που στρέφουν τους ερωτώμενους να μην επισκέπτονται το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου είναι η έλλειψη χρόνου με ποσοστό (17,10%) και η επίσκεψη τους στο μουσείο στο παρελθόν (14,60%). Οι υπόλοιπες απαντήσεις κυμαίνονται σε ποσοστά από (0,30%) έως (4,60%).

Σύμφωνα με την σχετική έρευνα εντοπίστηκαν ως σημαντικά εμπόδια το προϊόν, το κόστος και η ενημέρωση ενώ στην συγκεκριμένη έρευνα το κόστος εισόδου (2,90%) και το κόστος μετακίνησης (0,60%) απασχολούν ελάχιστα τους ερωτώμενους. Αντίστοιχα το δεύτερο μεγαλύτερο και σημαντικότερο εμπόδιο στην έρευνα μας δεν απασχολεί τους ερωτηθέντες στην σχετική έρευνα καθώς δεν αναφέρθηκε πουθενά ως παράπονο ή εμπόδιο κάποια προηγούμενη επίσκεψη. Τέλος η έλλειψη χρόνου είναι ένα κοινό εμπόδιο και για τις δύο έρευνες διότι οι ερωτώμενοι το θεωρούν αρκετά σημαντικό και έδωσαν αρκετά μεγάλη βαρύτητα στο εμπόδιο αυτό.

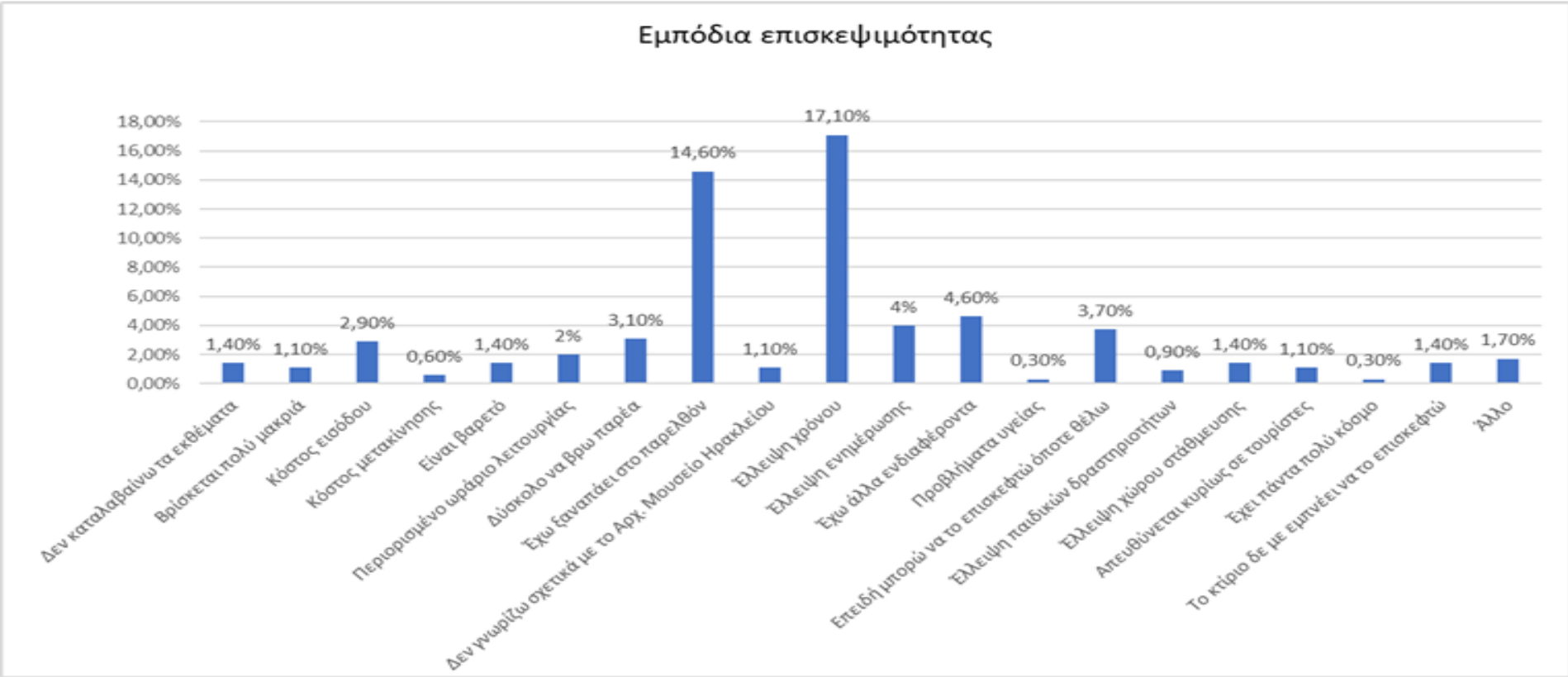

Διάγραμμα 5.17: Εμπόδια επισκεψιμότητας

Αφού εντοπίστηκαν τα κύρια εμπόδια της επισκεψιμότητας του ΑΜΗ, είναι αρκετά σημαντικό να μάθουμε ποιος πιστεύουν ότι ευθύνεται για αυτό το φαινόμενο και με ποιες είναι οι λύσεις οι οποίες προτείνουν. Αυτό φαίνεται στο *Διάγραμμα 5.18* που με ποσοστό (54,60%) απάντησαν ότι ευθύνεται η κουλτούρα των ντόπιων. Μέσα από αυτό μπορούμε να συμπεράνουμε πως το ΑΜΗ έχει χαμηλή επισκεψιμότητα από ντόπιους και κατά την γνώμη τους πιστεύουν πως οι ίδιοι ευθύνονται για το πρόβλημα αυτό.

Μέσα από έρευνα που έγινε με δεδομένα από την ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία Eurostat καταλήγουμε πως υπάρχει χαμηλή επισκεψιμότητα από Έλληνες στους πολιτιστικούς πόρους. Μόνο το (16,9%) των Ελλήνων σε σύγκριση με το (43,4%) του ευρωπαϊκού πληθυσμού επισκέφθηκαν πολιτιστικούς πόρους το 2015. Τα μεγαλύτερα ποσοστά στην Ευρώπη καταγράφονται στις βόρειες χώρες και χαμηλότερα στις νότιες. Οι Σουηδοί άνω των 16 ετών (67,2%) και Φιλανδοί (61,4%) επισκέφθηκαν το έτος 2015 κάποιους πολιτιστικούς πόρους.

Οι επόμενες χώρες που έχουν επισκεφθεί είναι το Λουξεμβούργο (55,6%), το Ηv. Βασίλειο (54,7%), η Γαλλία (53,7%) και η Τσεχία (52,1%). Από την άλλη μεριά οι νότιες χώρες εμφανίζουν χαμηλότερα ποσοστά όπως η Βουλγαρία (14.6%), η Ρουμανία (18,3%), η Κροατία (19,2%), η Κύπρος (20,5%), η Ιταλία (26,1%) και η Μάλτα (26,4%).

Παρατηρήθηκε αύξηση επισκεψιμότητας από τους Ολλανδούς (+12.3%), τους Μαλτέζους (+11,7%), τους Εσθονούς (+9,9%), τους Γάλλους (+9,3%) και τους Τσέχους (+8%). Οι μειώσεις οι οποίες εμφανίστηκαν είναι από τις νότιες χώρες όπως Σλοβακία (-10,7%), Ισπανία (-10,5%), Ουγγαρία (-6,3%) και Κύπρο (-5,4%) εκτός της Γερμανίας (-7,9%). (Διαδικτυακή εφημερίδα «Πρώτο Θέμα», 2017)

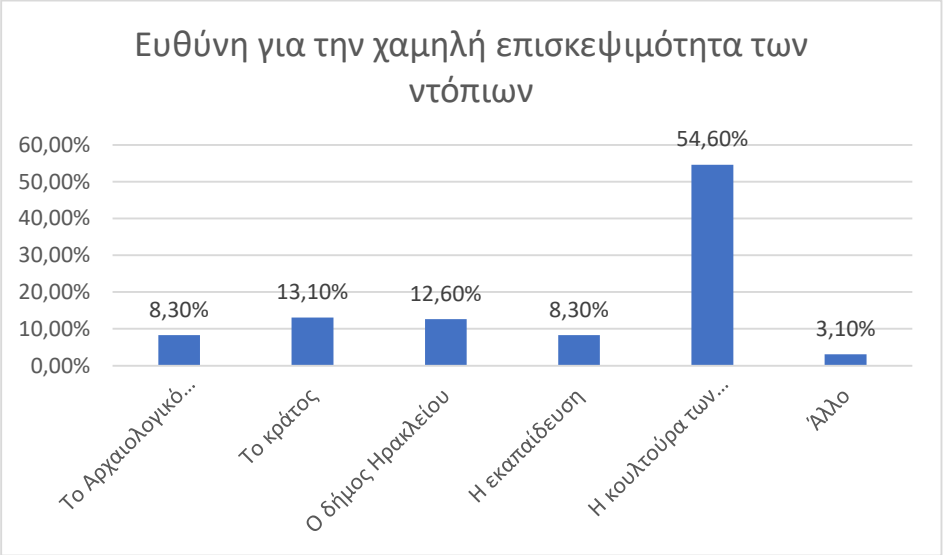

Διάγραμμα 5.18: Ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα των ντόπιων

Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν διαφόρων ειδών συστήματα που πλαισιώνουν τις λειτουργίες του μουσείου. Στην συνέχεια ένα σύγχρονο μουσείο πρέπει να αξιοποιεί το διαδίκτυο έτσι ώστε να ενημερώνει, να επικοινωνεί, ναι διαφημίζει, ναι κοινοποιεί εκδηλώσεις και εκθέσεις στο κοινό για τις δράσεις του. Είναι αρκετά σημαντικό τα μουσεία να κάνουν σωστή χρήση των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου. (Μπίκος, Κανιάρη, 2014).

Οι προτάσεις ώστε να λυθεί το πρόβλημα της χαμηλής επισκεψιμότητας από ντόπιους στο μουσείο βρίσκονται στο *Διάγραμμα 5.19*. Είναι κατά κύριο λόγο η χρήση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητα (62,60%) και η παροχή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (55,70%). Με μικρότερο ποσοστό αλλά μεγάλης σημασίας πρόταση είναι ο χώρος στάθμευσης (36,90%) διότι το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και δεν παρέχει αυτή την υπηρεσία. Επίσης η χρήση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητα θεωρείται ως η πιο σημαντική πρόταση από τους ερωτώμενους στο *Διάγραμμα 5.20*. Τέλος οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες έχουν ποσοστό (23,40%) και ο χώρος στάθμευσης πέφτει στο (10,60%). Μπορούμε μέσα από αυτά τα δύο διαγράμματα να καταλάβουμε πως είναι αρκετά σημαντικό για τους ανθρώπους σήμερα η τεχνολογία να υπάρχει και στους πολιτιστικούς χώρους ώστε το μουσείο να γίνει πιο προσιτό στο κοινό.

Σχετική έρευνα (Marty, 2008) διερευνάει πως οι επισκέπτες των μουσείων χρησιμοποιούν τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες. Επίσης αναφέρει τις σχέσεις που αποκτούν οι επισκέπτες με τα μουσεία όταν αυτά παρέχουν ιστοσελίδα και τη σχέση διαμορφώνουν και με αυτή. Στην συνέχεια εξετάζεται η σχέση μεταξύ μουσείων και ψηφιακών επισκεπτών και πως αυτή επηρεάζει την σχέση του επισκέπτη με το μουσείο. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως υπάρχουν αρκετές αλληλεπιδράσεις μεταξύ ψηφιακών μουσείων και ανθρώπων και αυτό επηρεάζει και τα μουσεία με φυσική υπόσταση.

Οι επισκέπτες εμπνέονται μέσα από μια επίσκεψη σε ένα ψηφιακό μουσείο και επισκέπτοντας την ιστοσελίδα του. Αυτό έχει θετικές επιδράσεις στα μουσεία σε φυσική μορφή καθώς οι επισκέπτες αφού έχουν επισκεφθεί την ιστοσελίδα και έχουν

πάρει έμπνευση επιλέγουν να επισκεφθούν και το ίδιο το μουσείο από κοντά. Η πρόταση των ερωτώμενων λοιπόν για την αύξηση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητας στο ΑΜΗ θα το βοηθήσει να είναι πιο προσιτό σε Έλληνες και ξένους και θα γίνει περισσότερο ενδιαφέρον για τους ντόπιους κατοίκους.

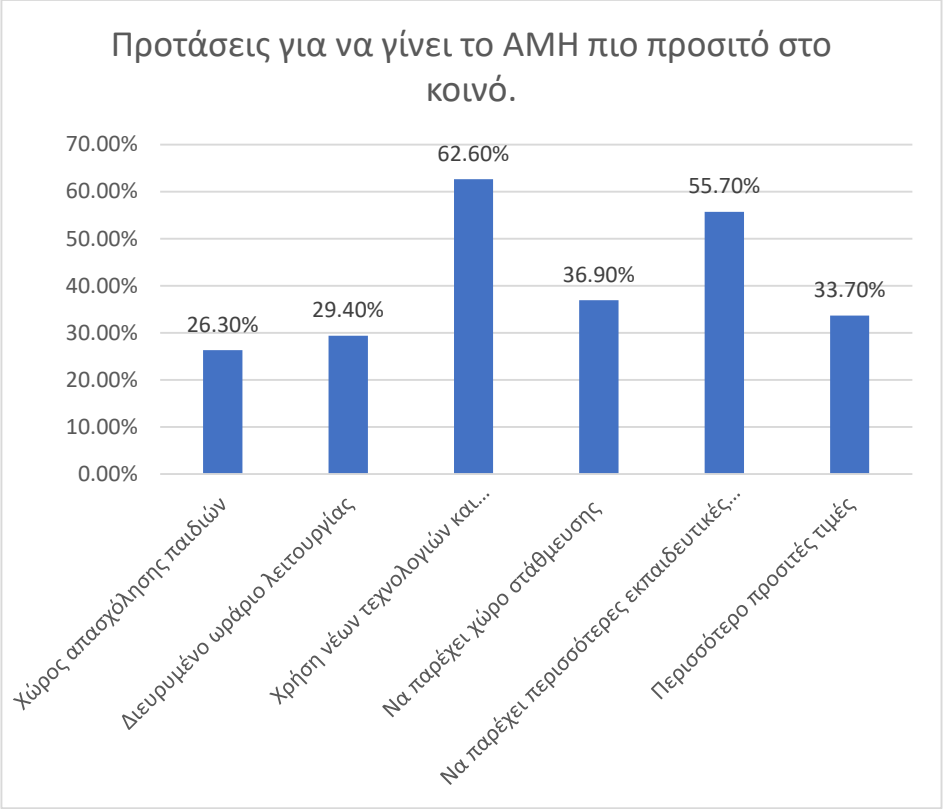

Διάγραμμα 5.19: Προτάσεις για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό

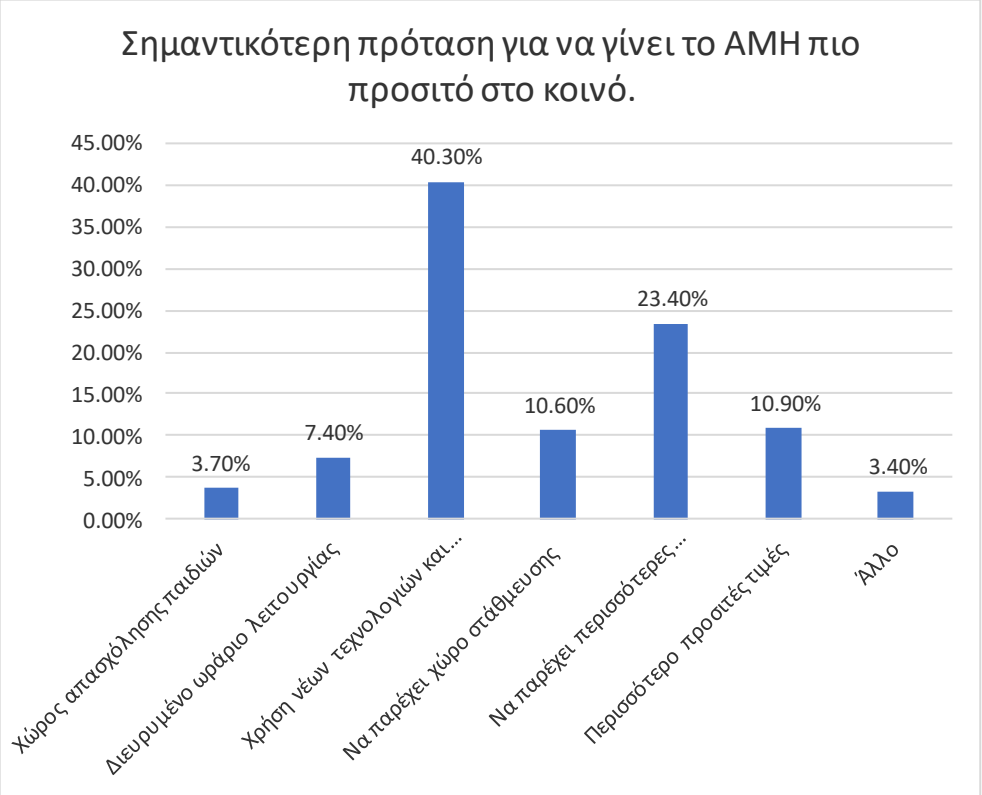

Διάγραμμα 5.20: Σημαντικότερη πρόταση για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό

5.2 Αποτελέσματα διπλής εισόδου επισκεπτών και μη επισκεπτών

5.2.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά επισκεπτών και μη επισκεπτών

Οι διαφορές όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.21)* μεταξύ επισκεπτών και μη επισκεπτών στα δύο φύλα είναι πολύ μικρές. Οι άνδρες επισκέπτες είναι κατά ένα πολύ μικρό ποσοστό (43,90%) περισσότεροι από τους άνδρες μη επισκέπτες (42,90%). Σε αντίθεση με τους άνδρες αλλά σε ακόμα μικρότερο ποσοστό οι γυναίκες επισκέπτες (56,10%) είναι λιγότερες από τις γυναίκες που δεν έχουν επισκεφτεί το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου (56,50%). Οι διαφορές είναι μικρές αλλά μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι άνδρες επισκέπτονται το μουσείο περισσότερο από τις γυναίκες.

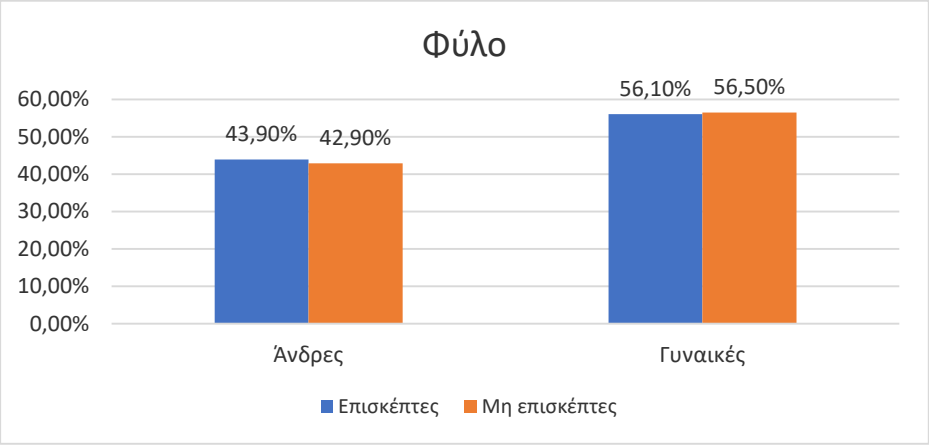

Διάγραμμα 5.21: Διαφορές επισκεπτών και μη επισκεπτών συγκριτικά με το φύλο

Σύμφωνα με *Διάγραμμα 5.22* οι νεότερες ηλικίες από 18 έως 29 επισκέπτονται το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου (38,70%) πολύ περισσότερο σε σχέση με την επόμενη βαθμίδα ηλικίας από 30 έως 39 (23,70%). Στην συνέχεια παρατηρούμε πως όσο η ηλικία αυξάνεται οι ερωτώμενοι επιλέγουν να επισκέπτονται το ΑΜΗ ακόμα και σε ένα μικρό ποσοστό. Αυτό φαίνεται στις ηλικίες 40 έως 49 με (22,50%) επισκέπτες και (20,90%) μη επισκέπτες. Τέλος στις ηλικίες 50 έως 66 οι επισκέπτες έχουν το ποσοστό (15,00%) και οι μη επισκέπτες (14,10%).

Στην επαγγελματική κατάσταση όπως φαίνεται στο *Διάγραμμα 5.23* οι φοιτητές επισκέπτονται περισσότερο το μουσείο συγκριτικά με του εργαζόμενος μερικής και πλήρους απασχόλησης. Οι επισκέπτες φοιτητές έχουν ποσοστό (25,40%) και οι μη επισκέπτες (14,80%), ενώ οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης που είναι επισκέπτες έχουν ποσοστό (18,50%) και οι μη επισκέπτες (25,00%). Αντίστοιχα οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης που επισκέπτονται το ΑΜΗ είναι (48,60%) και οι μη επισκέπτες (48,90%).

Στο *Διάγραμμα 5.24* εξετάζουμε το μηνιαίο καθαρό εισόδημα των επισκεπτών και μη επισκεπτών του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου. Οι επισκέπτες σύμφωνα με το εισόδημα κυμαίνονται στα δύο άκρα. Με ποσοστό (20,80%) οι επισκέπτες και (17,50%) οι μη επισκέπτες της μικρότερης βαθμίδας εισοδήματος που ορίστηκε στο ερωτηματολόγιο έως 650€. Επίσης αρκετοί είναι και οι επισκέπτες (34,70%) με μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα 1251€ και άνω συγκριτικά με τους μη επισκέπτες (24,90%) αυτής της κατηγορίας. Από την άλλη μεριά τα ενδιάμεσα

εισοδήματα από 651€ έως 1000€ έχουν (25,40%) επισκέπτες και μη επισκέπτες (33,30%). Τέλος από 1001€ έως 1250€ οι επισκέπτες έχουν ποσοστό (19,10%) και το ποσοστό των μη επισκεπτών είναι (23,70%).

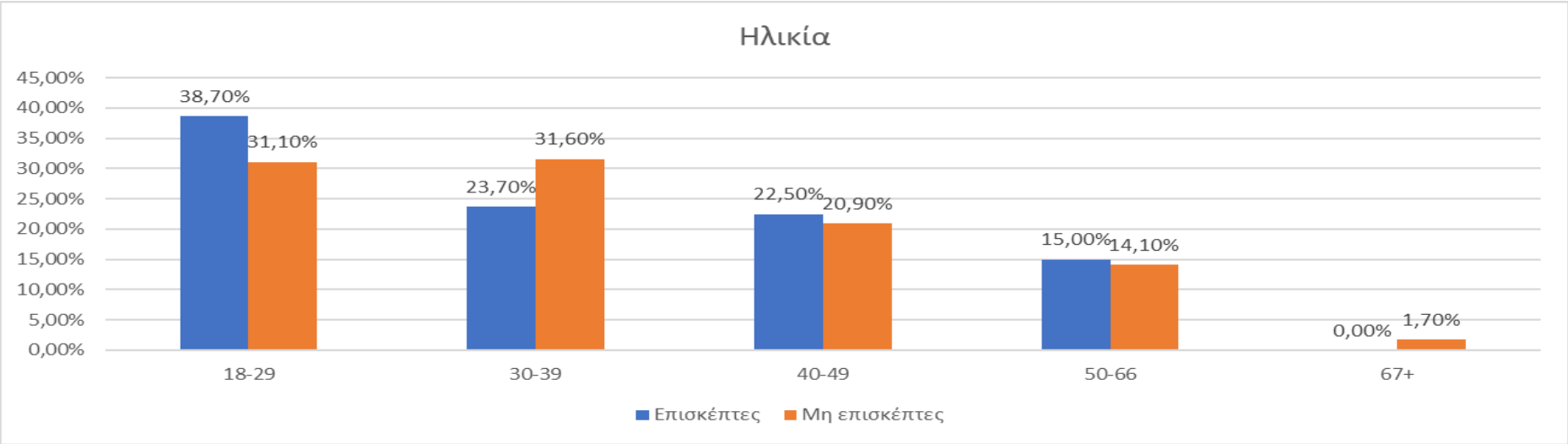

Διάγραμμα 5.22: Ηλικία επισκεπτών και μη επισκεπτών

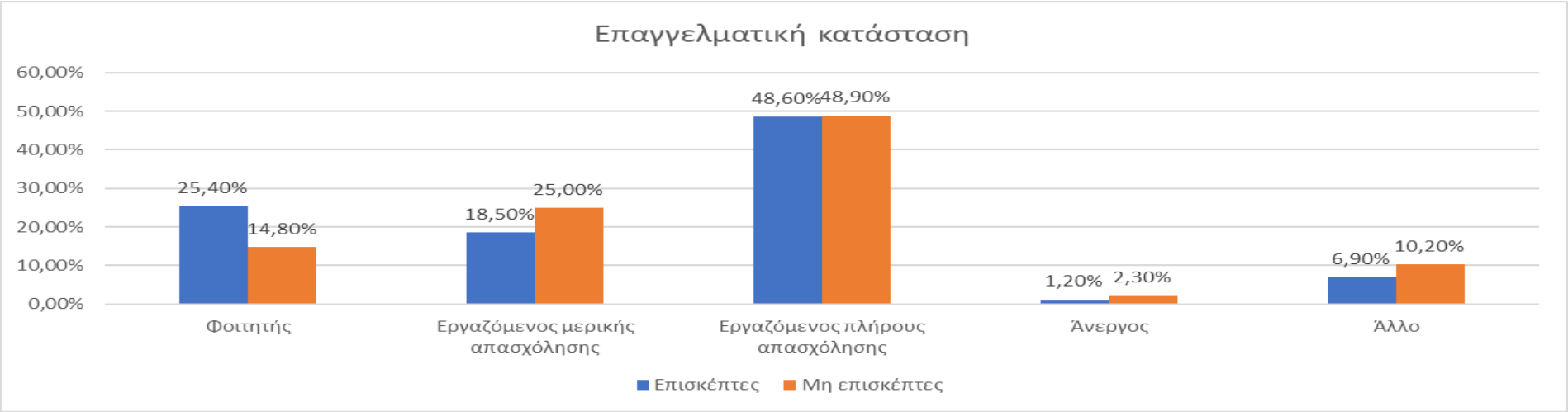

Διάγραμμα 5.23: Επαγγελματική κατάσταση επισκεπτών και μη επισκεπτών

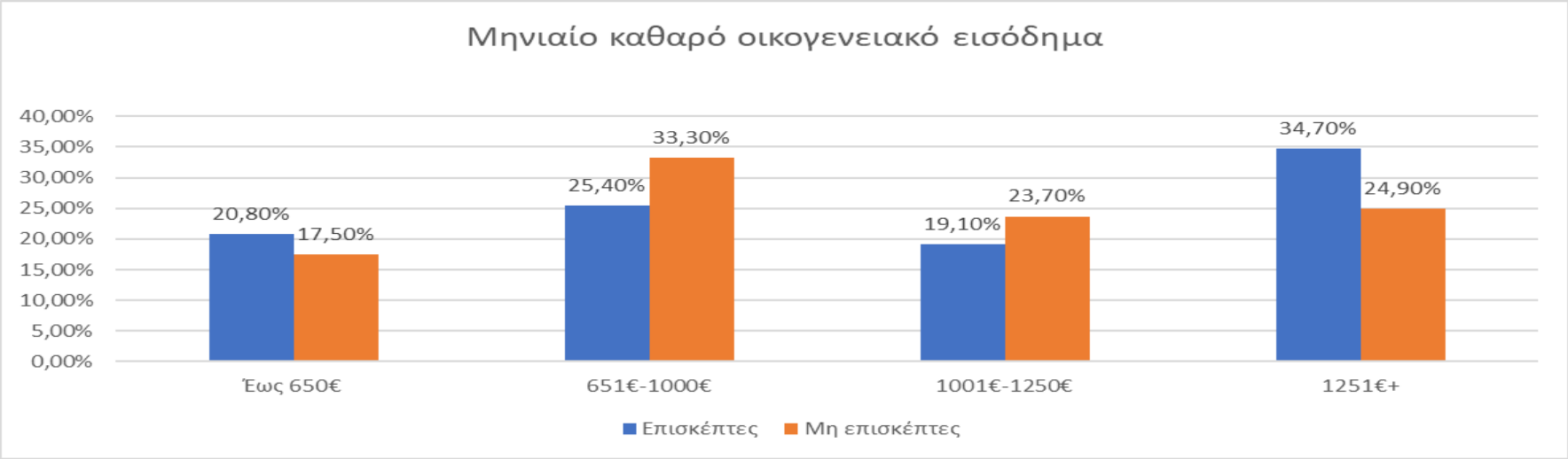

Διάγραμμα 5.24: Μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα επισκεπτών και μη επισκεπτών

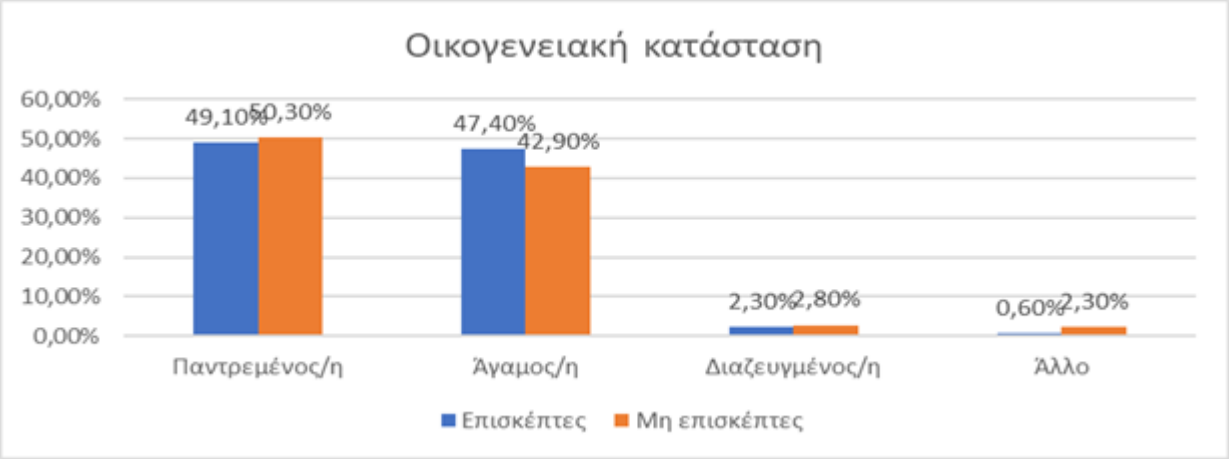

Διάγραμμα 5.25: Οικογενειακή κατάσταση επισκεπτών και μη επισκεπτών

Στο παραπάνω *Διάγραμμα 5.25* είναι προφανές πως η πλειοψηφία των επισκεπτών είναι άγαμοι (47,40%) ενώ οι μη επισκέπτες οι οποίοι δεν είναι παντρεμένοι έχουν ποσοστό (42,90%). Το ακριβώς αντίθετο συμβαίνει στους παντρεμένους επισκέπτες (49,10%), οι οποίοι είναι λιγότεροι από τους μη επισκέπτες (50,30%). Συμπεραίνουμε λοιπόν πως οι παντρεμένοι κάτοικοι δεν προτιμούν να επισκέπτονται το ΑΜΗ σε σχέση με τους ελεύθερους, διότι υπάρχει η περίπτωση της οικογένειας στους παντρεμένους. Αυτό αυτομάτως μειώνει τον ελεύθερο χρόνο για πολιτιστικές δραστηριότητες και αυξάνονται οι οικογενειακές υποχρεώσεις.

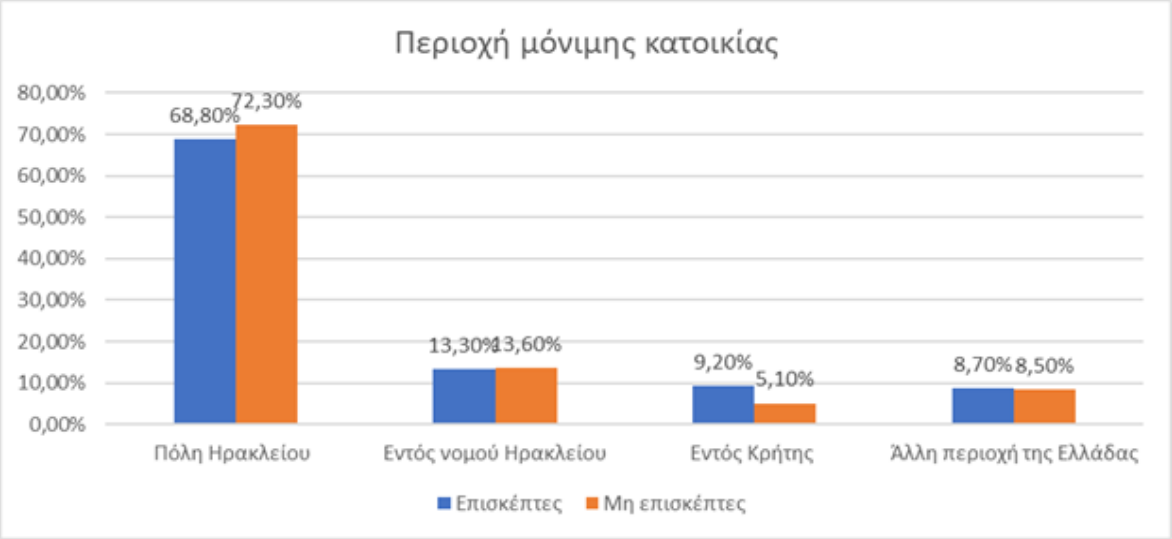

Διάγραμμα 5.26: Περιοχή μόνιμης κατοικίας επισκεπτών και μη επισκεπτών

Το *Διάγραμμα 5.26* μας αποδεικνύει ότι υπάρχει το πρόβλημα το οποίο ορίσαμε στο 1ο Κεφάλαιο. Το πρόβλημα αυτό είναι πως οι ντόπιοι κάτοικοι του Ηρακλείου δεν επισκέπτονται το ΑΜΗ. Μπορούμε τα δούμε καθώς οι επισκέπτες και κάτοικοι της πόλης του Ηρακλείου (68,80%) είναι λιγότεροι από τους μη επισκέπτες (72,30%). Επιπλέον βλέπουμε πως οι επισκέπτες που μένουν εντός Κρήτης (9,20%) είναι περισσότεροι από τους μη επισκέπτες (5,10%). Καταλήγουμε πως όσοι μένουν σε άλλους νομούς της Κρήτης εκτός του νομού Ηρακλείου, έχουν επισκεφτεί το

Ηράκλειο για αναψυχή και έτσι έχουν επισκεφτεί και το ΑΜΗ. Άρα οι ντόπιοι δεν επιλέγουν να επισκεφτούν το ΑΜΗ ενώ το επισκέπτονται όσοι επισκεφτούν το Ηράκλειο για τουριστικούς σκοπούς.

Παρόμοια έρευνα έγινε στην Γερμανία το 1996, σχετικά με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες των μουσείων. Στην έρευνα αυτή κατηγοριοποιούν τα μουσεία της Γερμανίας σε τέσσερις κατηγορίες οι οποίες είναι μουσεία επιστήμης και τεχνολογίας, φυσικής ιστορίας και φυσικής επιστήμης, μουσεία ιστορίας και μουσεία τέχνης. Στην Γερμανία υπάρχει μια ειδική κατηγορία μουσείων που ονομάζεται μουσεία τοπικής ζωής, τα οποία σκοπεύουν στην τοπική διατήρηση της ταυτότητας της περιοχής. Ο ερωτώμενοι κρίθηκαν μέσα από δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά.

Σε αυτό το σημείο θα εξετάσουμε τα δημογραφικά χαρακτηριστικά όλων των κατηγοριών στους παρακάτω πίνακες (Kirchberg ,1996).

Πίνακας 5.2: Εκπαιδευτικό επίπεδο

Εκπαιδευτικό επίπεδο	
Δημοτικό χωρίς επαγγελματική εκπαίδευση	9%
Δημοτικό με επαγγελματική εκπαίδευση	17%
Γυμνάσιο	20%
Λύκειο χωρίς απολυτήριο	20%
Λύκειο με απολυτήριο	28%
Κολέγιο/ Πανεπιστήμιο	31%

Πίνακας 5.3: Ετήσιο εισόδημα

Ετήσιο εισόδημα	
Έως 12.000	14%
12.000-18.000	14%
18.000-24.000	11%
24.000-36.0000	16%
36.000-48.000	17%
48.000 και άνω	25%

Πίνακας 5.4: Επαγγελματική κατάσταση

Επαγγελματική κατάσταση	
Άνεργος	16%

Εργαζόμενος	18%
Προσωπικό	23%
Επαγγελματίας/ επιχειρηματίας	21%
Εκπαιδευόμενος	30%

Πίνακας 5.5: Ηλικία

Ηλικίες	
15-25	20%
25-34	20%
35-44	21%
45-54	21%
55-64	17%
65-74	17%
75 και άνω	12%

Πίνακας 5.6: Φύλο

Φύλο	
Γυναίκα	18%
Άνδρας	22%

Πίνακας 5.7: Τόπος διαμονής στην Γερμανία

Τόπος διαμονής στην Γερμανία	
Ανατολικά	21%
Βόρεια	16%
Δυτικά	19%
Νότια	24%

Εάν κοιτάξουμε τα στατιστικά της έρευνας από την Γερμανία και την έρευνα της εργασίας θα δούμε πως και στις δύο περιπτώσεις υπάρχει αρκετά αυξημένο μορφωτικό επίπεδο καθώς οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην συνέχεια το 1996 στην Γερμανία το εισόδημα ήταν πολύ περισσότερο από τι το εισόδημα των Ελλήνων το 2020. Οι ηλικίες μεταξύ των δύο ερευνών είναι παρόμοιές διότι τα μεγαλύτερα ποσοστά παίρνουν οι ηλικίας από 15-54 χρονών.

5.2.2 Πληροφορίες σχετικά με τους πολιτιστικούς πόρους σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες

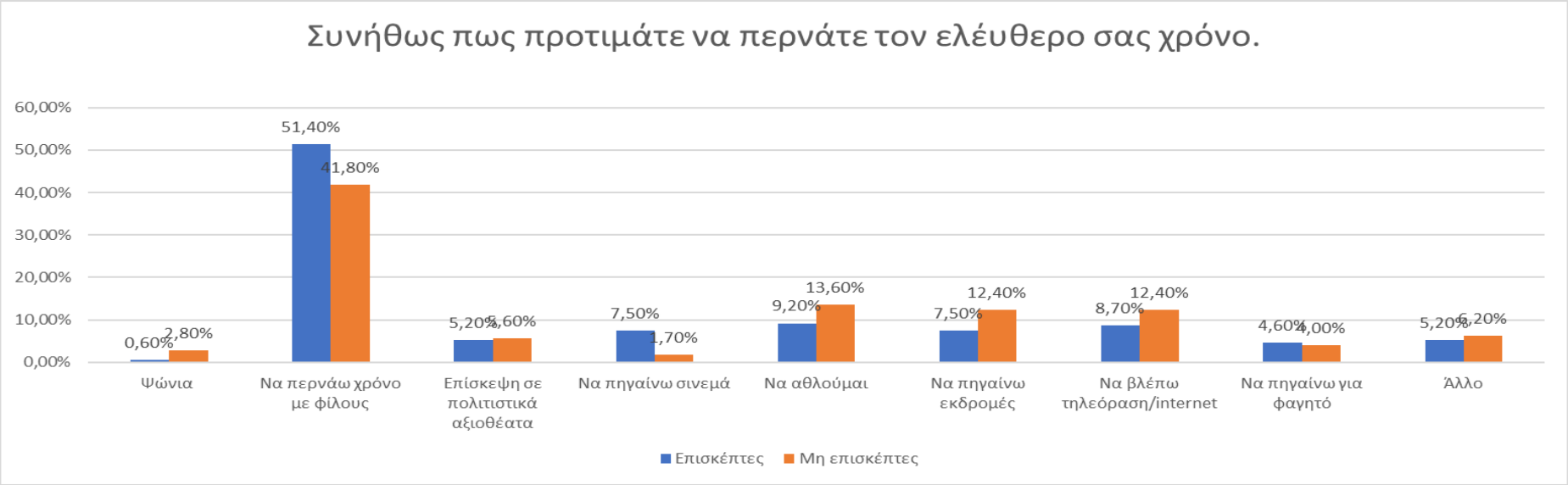

Διάγραμμα 5.27: Πως περνάνε τον ελεύθερο τους χρόνο οι επισκέπτες και οι μη επισκέπτες του ΑΜΗ

Σε αυτό το σημείο της εργασίας ερευνούμε τα αποτελέσματα τα οποία αντλήσαμε μέσα από πίνακες διπλής εισόδου. Στην προηγούμενη ενότητα *(ενότητα 5.1.2 «Γενικά για τους πολιτιστικούς πόρους»)* είδαμε μέσα από το *Διάγραμμα 5.7* πως ολόκληρο το δείγμα μας ανεξάρτητα αν είναι επισκέπτης ή όχι, προτιμά να περνά τον ελεύθερο του χρόνο με φίλους με ποσοστό (46,60%). Πιο συγκεκριμένα στο διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.27)* βλέπουμε, πως προτιμούν να περνάνε τον ελεύθερο τους χρόνο όσοι επισκέπτονται αλλά και όσοι προτιμούν να μην επισκέπτονται το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου. Είναι προφανές πως οι επισκέπτες (51,40%) προτιμούν να ξοδεύουν περισσότερο χρόνο με φίλους συγκριτικά με τους μη επισκέπτες (41,80%). Μέσα από αυτό καταλαβαίνουμε πως όσοι έχουν επισκεφτεί το Αρχαιολογικό Μουσείο στο παρελθόν είναι και εκείνοι που προτιμούν να περνούν τον ελεύθερο τους χρόνο με φίλους περισσότερο από αυτούς που δεν το επισκέπτονται.

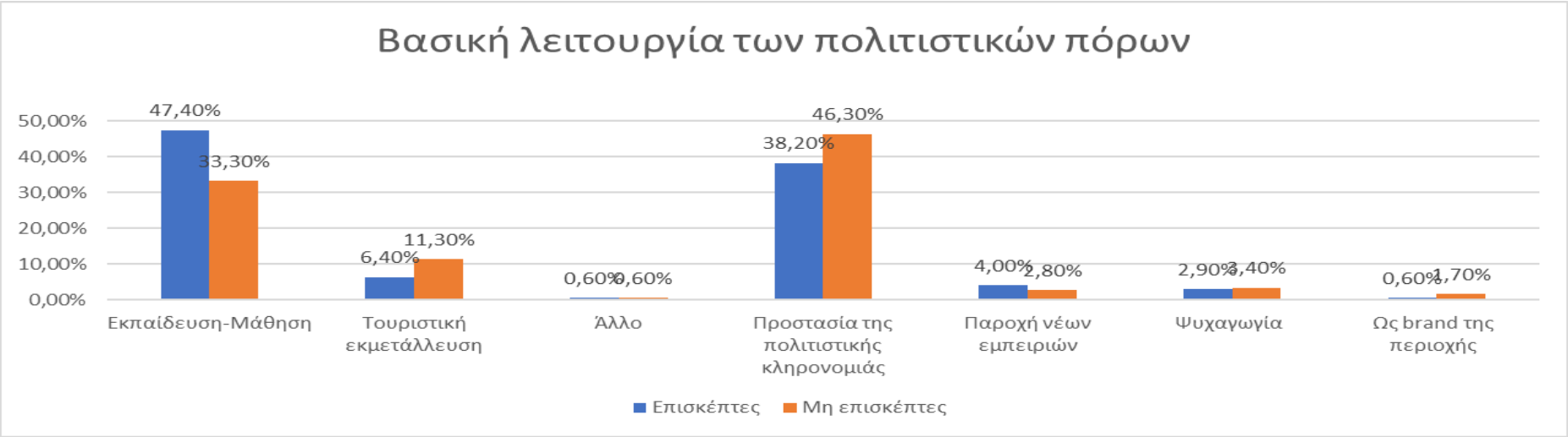

Διάγραμμα 5.28: Ποια είναι βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες

Οι ερωτώμενοι στο ερωτηματολόγιο είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε επτά επιλογές βασικής λειτουργίας των πολιτιστικών πόρων. Αυτές ήταν η Εκπαίδευση-Μάθηση, Τουριστική εκμετάλλευση, προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς, παροχή νέων εμπειριών, ψυχαγωγία, brand της περιοχής και άλλο. Μέσα από το διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.28)* βλέπουμε πως η μάθηση και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι οι δύο πιο βασικές λειτουργίες των πολιτιστικών πόρων σύμφωνα με τους ερωτώμενους. Αυτές οι δύο επιλογές είναι σημαντικές και για τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες του ΑΜΗ καθώς, εξακολουθούν να έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Αν κρίνουμε με βάση τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες θα δούμε πως στην περίπτωση της εκπαίδευσής το (47,40%) είναι επισκέπτες και το (33,30%) είναι μη επισκέπτες. Το αντίθετο συμβαίνει στην προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς με (38,20%) επισκέπτες και (46,30%) μη επισκέπτες.

5.2.3 Επισκεψιμότητα στο Αρχ. Μουσείου Ηρακλείου σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες

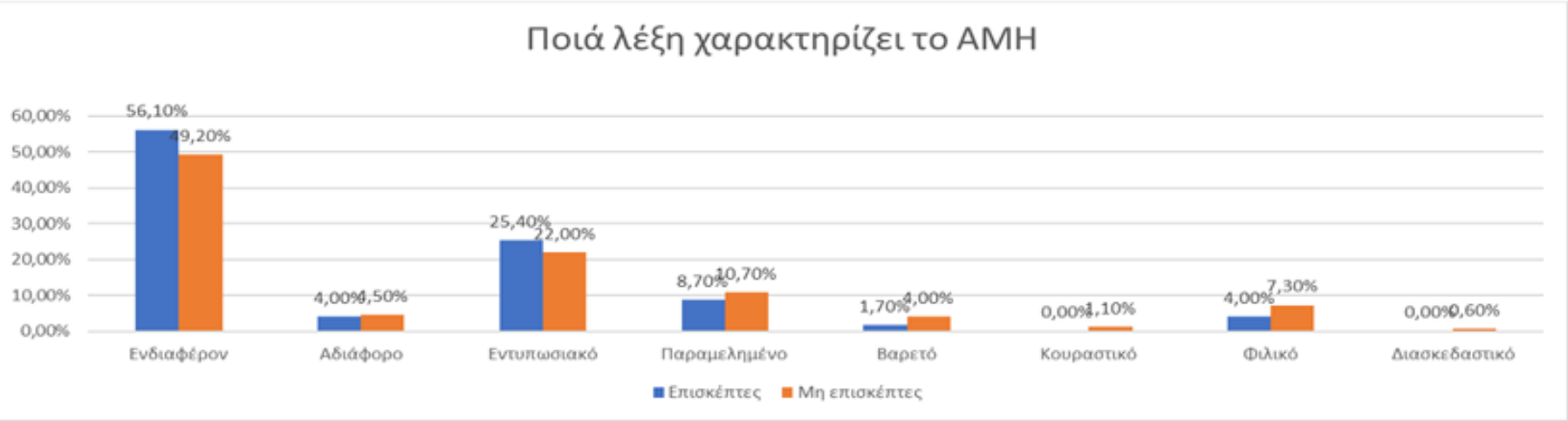

Διάγραμμα 5.29: Ποια λέξη χαρακτηρίζει το ΑΜΗ σύμφωνα με τους επισκέπτες και του μη επισκέπτες

Σύμφωνα με την *ενότητα 5.1.3* του Κεφαλαίου στο *Διάγραμμα 5.12*, βλέπουμε την λέξη η οποία χαρακτηρίζει το Αρχ. Μουσείο σύμφωνα με ολόκληρο το δείγμα της έρευνας. Καταλήξαμε πως η κύρια λέξη σύμφωνα με τους ερωτώμενους είναι πως το ΑΜΗ είναι ενδιαφέρον, καθώς το ποσοστό που έχει είναι (52,90%). Στο *Διάγραμμα 5.29* βλέπουμε πιο συγκεκριμένα την λέξη που χαρακτηρίζει το ΑΜΗ σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες. Η λέξη ενδιαφέρον εξακολουθεί να υπερτερεί σε σύγκριση με τις υπόλοιπες επιλογές. Παρατηρούμε πως όσοι έχουν επισκεφθεί το μουσείο είναι εκείνοι που έμειναν περισσότερο εντυπωσιασμένοι και θα το χαρακτήριζαν ενδιαφέρον (56,10%). Αντίθετα οι μη επισκέπτες έχουν μικρότερο ποσοστό (49,20%). Αυτό συμβαίνει διότι όσοι δεν το έχουν επισκεφτεί δεν έχουν καλή εικόνα για τις εγκαταστάσεις και την αισθητική του ΑΜΗ.

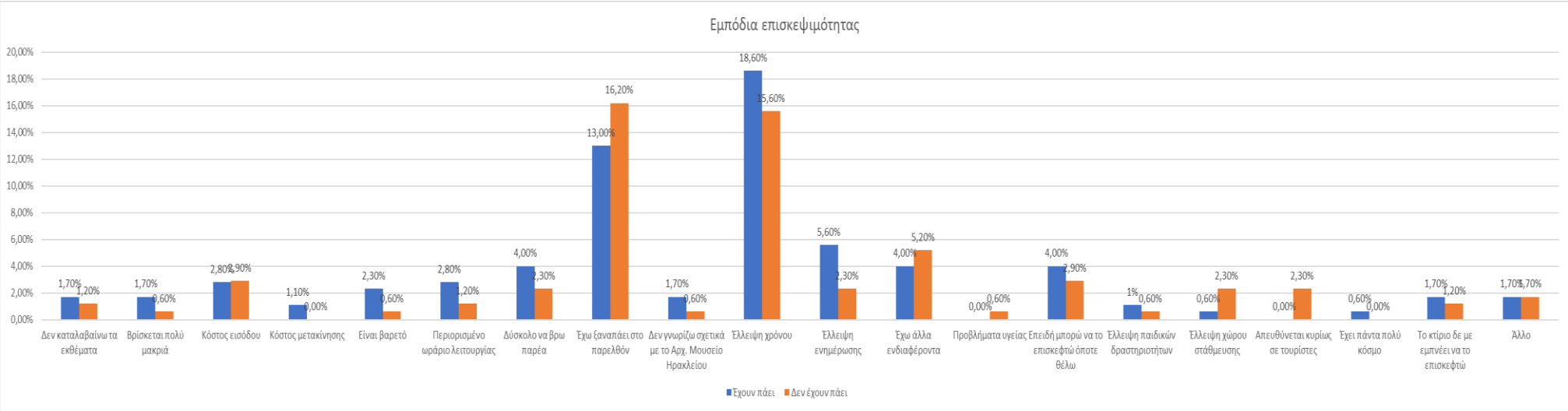

Διάγραμμα 5.30: Εμπόδια επισκεψιμότητας επισκεπτών και μη επισκεπτών

Είναι εμφανές πως τα εμπόδια εξακολουθούν να είναι η επίσκεψη στο παρελθόν και η έλλειψη χρόνου. Στο *Διάγραμμα 5.30* εξετάζονται τα εμπόδια επισκεψιμότητας που συναντούν όσοι το έχουν επισκεφθεί και δεν θα το επισκέπτονταν ξανά αλλά και όσοι δεν το έχουν επισκεφθεί ποτέ ξανά στο παρελθόν. Όπως μπορούμε να δούμε μια προηγούμενη επίσκεψη δεν θα ήταν δελεαστική ώστε να επισκέπτονταν το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου εκείνοι που δεν το έχουν επισκεφθεί μέχρι τώρα (16,20%). Στην συνέχεια όσοι το έχουν επισκεφθεί φέρουν το ποσοστό (13,00%) και στην περίπτωση της έλλειψης χρόνου τα ποσοστά για όσους δεν το έχουν επισκεφθεί είναι (15,60%) και για τους ήδη επισκέπτες η έλλειψη χρόνου δείχνει να μην είναι τόσο σημαντική καθώς έχει το αυξημένο ποσοστό (18,60%).

Μέσα από έρευνα που έγινε το 1983 στο Toledo των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με το πως οι άνθρωποι επιλέγουν να χρησιμοποιούν τον ελεύθερο τους χρόνο και εξετάζει τα εμπόδια της επσικεψιμότητας στα μουσεία (Hood. M,1983). Όλοι θεωρούμε τα μουσεία ως ιδιαίτερα και πολύτιμα και πιστεύομε πως όλοι θα έπρεπε να τα επισκεφτούν. Η έρευνα δείχνει όμως πως οι άνθρωποί δεν πάνε σε μουσεία και πολιτιστικά αξιοθέατα όσο ιδιαίτερα και αν πιστεύομε πως είναι. Η έρευνα έγινε μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων με 502 ερωτώμενους σε ολόκληρη την πολιτεία. Στην έρευνα συμμετείχαν 35 εθελοντές για το δοδεκασέλιδο ερωτηματολόγιο. Η έρευνα έθεσε 6 κριτήρια επίσκεψης σε μουσεία και μέσα από αυτά έβγαλε συμπεράσματα σχετικά με το τι προσφέρει το μουσείο και τις προτιμήσεις των ερωτώμενων του Toledo.

- Κοινωνική συναναστροφή
- Δραστηριότητες που αξίζουν
- Να αισθάνεσαι άνετα στο μέρος που πηγαίνεις
- Πρόκληση νέων εμπειριών
- Ευκαιρία για μάθηση
- Ενεργή συμμετοχή σε δραστηριότητες

Παρατηρήθηκε μέσα από την έρευνα πως προβλήματα επισκεψιμότητας αντιμετωπίζουν όλα τα μουσεία. Επίσης επισημαίνει πως οι δύο κατηγορίες ατόμων (επισκέπτες και μη) είναι λάθος. Η έρευνα χωρίζει τους ερωτώμενους σε συχνούς και περιστασιακούς επισκέπτες και στους μη επισκέπτες.

Αρχικά, οι συχνοί επισκέπτες επισκέπτονται το μουσείο από 3 έως 40 φορές τον χρόνο και είναι το 15% του συνόλου των ερωτώμενων. Για αυτούς οι τρείς πιο σημαντικές κατηγορίες από τις 6 είναι η ευκαιρία για μάθηση, πρόκληση νέων εμπειριών και πως πιστεύουν ότι σπαταλούν αξιόλογα τον χρόνο τους. Τα θετικά συναισθήματα για αυτούς τους επισκέπτες υπερισχύουν του κόστους.

Στην συνέχεια βρίσκονται οι μη επισκέπτες που έχουν το ποσοστό 46% και προτιμούν άλλων ειδών δραστηριότητες. Για αυτούς τα τρία πιο σημαντικά κρητήρια είναι η κοινωνική αλληλεπίδραση, η ενεργή συμμετοχή σε δραστηριότητες και να αισθάνονται άνετα με το μέρος το οποίο επισκέπτονται κάτι που δεν τους προσδίδει το μουσείο. Επίσης θεωρούν πως τα μουσεία είναι αρκετά επίσημα για εκείνους.

Τέλος, οι περιστατικοί επισκέπτες είναι το 40% και επισκέπτονται το μουσείο 1-2 φορές τον χρόνο. Τα χαρακτηριστικά τους τείνουν να μοιάζουν με τους μη επισκέπτες. Τους αρέσουν οι εξωτερικές δραστηριότητες, η τέχνη, η μουσική και τα sports. Ακόμα προτιμούν να σπαταλήσουν χρόνο με την οικογένεια τους και να μην επισκεφθούν ένα μουσείο. Αντίθετα οι συχνοί επισκέπτες επισκέπτονται ένα μουσείο μόνοι. Δεν αισθάνονται άνετα στα μουσεία και ψάχνουν το διαφορετικό ώστε να ευχαριστηθούν.

Βλέπουμε πως οι προτιμήσεις των επισκεπτών παίζουν σημαντικό ρόλο στην λήψη απόφασης για μια επίσκεψη σε μουσείο. Σύμφωνα με την έρευνα στο Toledo και την έρευνα για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου βλέπουμε πως η κοινωνική συναναστροφή και ο χρόνος με φίλους είναι σημαντικός. Επίσης προβλήματα σχετικά με την επσικεψιμότητα αντιμετωπίζουν όλα τα μουσεία ανεξάρτητα με την χώρα και το είδος του μουσείου.

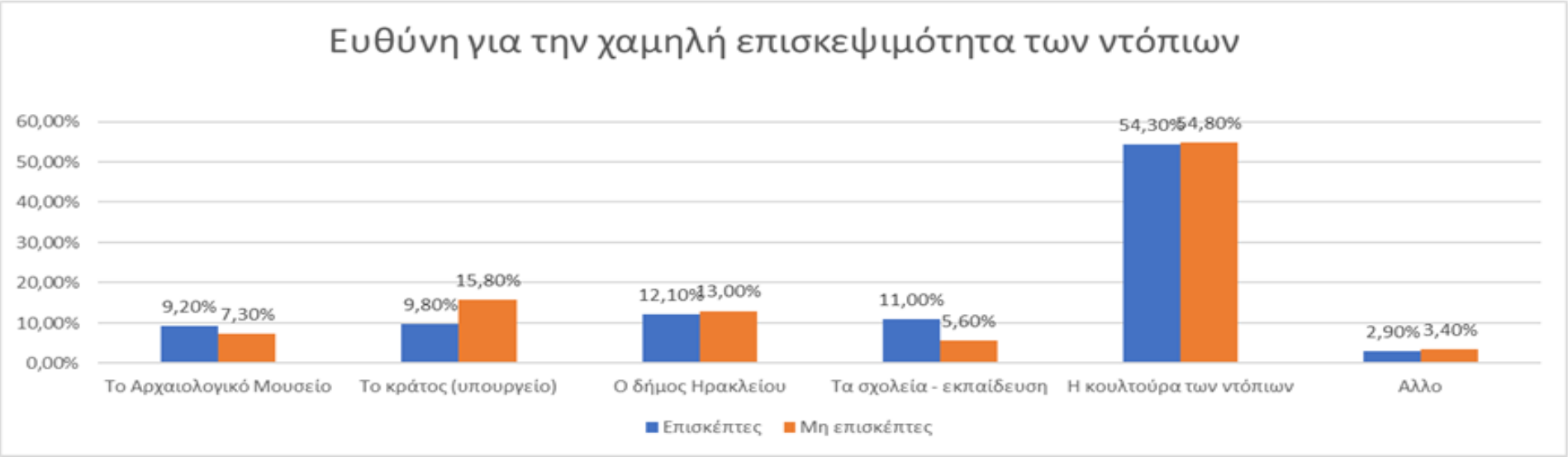

Διάγραμμα 5.31: Ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα των ντόπιων

Σύμφωνα με μελέτη που έγινε σχετικά με τις αντιλήψεις των κατοίκων που ζουν σε περιοχές με αυξημένο τον πολιτιστικό τουρισμό και τις διάφορές όσων ζουν μακριά από αυτές τις πόλεις. Η έρευνα διεξάγει στο Ιραν και εξετάζει τις περιπτώσεις δύο ιστορικών πόλεων Κασάν και Ταμπρίζ (Rasoolimanesh, Taheri, Gannan, Vafei-Zaden, Hanifah, 2019). Η έρευνα έδειξε κάποια ενδιαφέροντα αποτελέσματα. Ξεκινώντας με τους ντόπιους κατοίκους που ζουν μακριά από τόπους που έχουν αναπτυγμένο τον πολιτιστικό τουρισμό, έχουν καλύτερη περιβαλλοντική συμπεριφορά και πολιτιστική νοοτροπία. Με αυτόν τον τρόπο αντιλαμβάνονται καλύτερα το οικονομικό όφελος και δείχνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συμμετοχή στην τουριστική ανάπτυξη. Επιπλέον η απόσταση από περιοχές με αυξημένη τουριστική δραστηριότητα, έχουν επιρροή στις αντιλήψεις των κατοίκων για την ανάπτυξη του τουρισμού. Οι αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού μπορούν να διαμορφώσουν αρνητικές αντιλήψεις των κατοίκων και τη στάση τους απέναντι στον τουρισμό και την ανάπτυξη του.

Στο *Διάγραμμα 5.31* της εργασίας, απεικονίζεται η ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα των ντόπιων στο ΑΜΗ. Έγινε σύγκριση μεταξύ επισκεπτών και μη επισκεπτών και η ευθύνη που επιλέχθηκε πιο πολύ είναι η κουλτούρα των ντόπιων. Τα ποσοστά μεταξύ επισκεπτών και μη επισκεπτών εμφανίζουν αρκετά μικρή διαφορά με τους επισκέπτες να έχουν ποσοστό (54,30%) και τους μη επισκέπτες (54,80%).

Σημαντικό θα ήταν να σταθούμε στο ότι οι ερωτώμενοι είτε επισκέπτες είτε όχι, πιστεύουν πως η χαμηλή επισκεψιμότητα ευθύνεται στην κουλτούρα των ντόπιων. Συγκριτικά με τις δύο έρευνες, συμπεραίνουμε λοιπόν πως η Κρήτη επηρεάζεται από τον τουρισμό της και διαμορφώνει μια κουλτούρα που απωθεί τους κατοίκους να επισκεφτούν το ΑΜΗ.

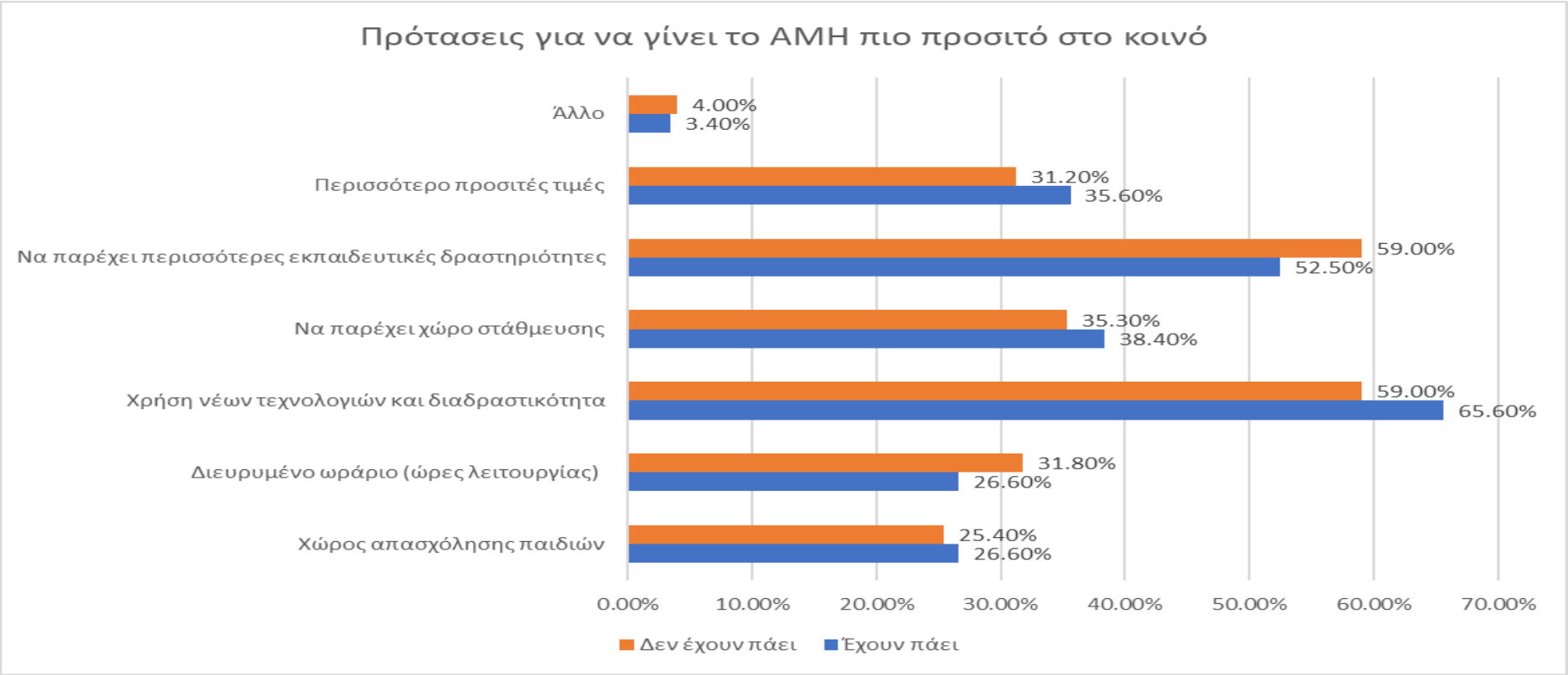

Διάγραμμα 5.32: Προτάσεις για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό

Οι προτάσεις οι οποίες πρότειναν οι ερωτώμενοι σύμφωνα με το *Διάγραμμα 5.32,* ώστε να γίνει το μουσείο πιο προσιτό στο κοινό, είναι οι περισσότερες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, που για όσους δεν το έχουν επισκεφθεί φαίνεται να τους παρακινούσε μια τέτοια πρόταση καθώς έχουν ποσοστό (59,00%), ενώ όσοι το έχουν επισκεφθεί ξανά (52,50%).

Η χρήση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητας στα μουσεία είναι η αμέσως επόμενη πρόταση που επιλέχθηκε περισσότερο από τους ερωτώμενους. Όσοι δεν το έχουν επισκεφθεί έχουν ποσοστό (59,00%) όπως και στην προηγουμένη πρόταση, αντίθετα όσοι το έχουν επισκεφθεί θεωρούν ότι υπάρχει έλλειψη από νέες τεχνολογίες και πως η ύπαρξη τους θα αύξηση την επσικεψιμότητα του μουσείου και από ντόπιους (65,60%).

Η έρευνα που έγινε σχετικά με την χρήση ιστοσελίδων και μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τα ελληνικά μουσεία (Theocharidis, Neratzaki, Vrana, Paschaloudis, 2014) έδειξε πως οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν νέες ευκαιρίες στα μουσεία να αυξήσουν την επσικεψιμότητα τους αλλά και την αφοσίωση των επισκεπτών τους.

Στην έρευνα εξετάζονται όλα τα πιθανά είδη επικοινωνίας ενός μουσείου και πιο συγκεκριμένα οι ιστοσελίδες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως προς την χρήση που κάνουν τα ελληνικά μουσεία και πόσο τα χρησιμοποιούν. Έγινε αξιολόγηση των προφίλ των μέσων κοινωνικής δικτύωσης όπως είναι το Facebook ώστε να φανεί ο τρόπος με τον οποίο εμφανίζονται τα χαρακτηριστικά των μουσείων και πως προωθούνται στο κοινό.

Στην συνέχεια η έρευνα έδειξε πως τα ελληνικά μουσεία κάνουν περιορισμένη χρήση των ιστοσελίδων και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης με αποτέλεσμα να χάνουν αρκετά μεγάλές ευκαιρίες και χρησιμοποιούν τις ιστοσελίδες τους μόνο για ενημερωτικούς σκοπούς.

Συμπεραίνουμε πως συνολικά σε όλα τα μουσεία της Ελλάδας συμπεριλαμβανομένων το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου δεν γίνεται η ορθή αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Αυτό το αναγνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι και θεωρούν πως θα ήταν η σημαντικότερη πρόταση ώστε να γίνει το ΑΜΗ περισσότερο προσιτό στο κοινό. Αυτό φαίνεται πιο συγκεκριμένα και στο παρακάτω διάγραμμα.

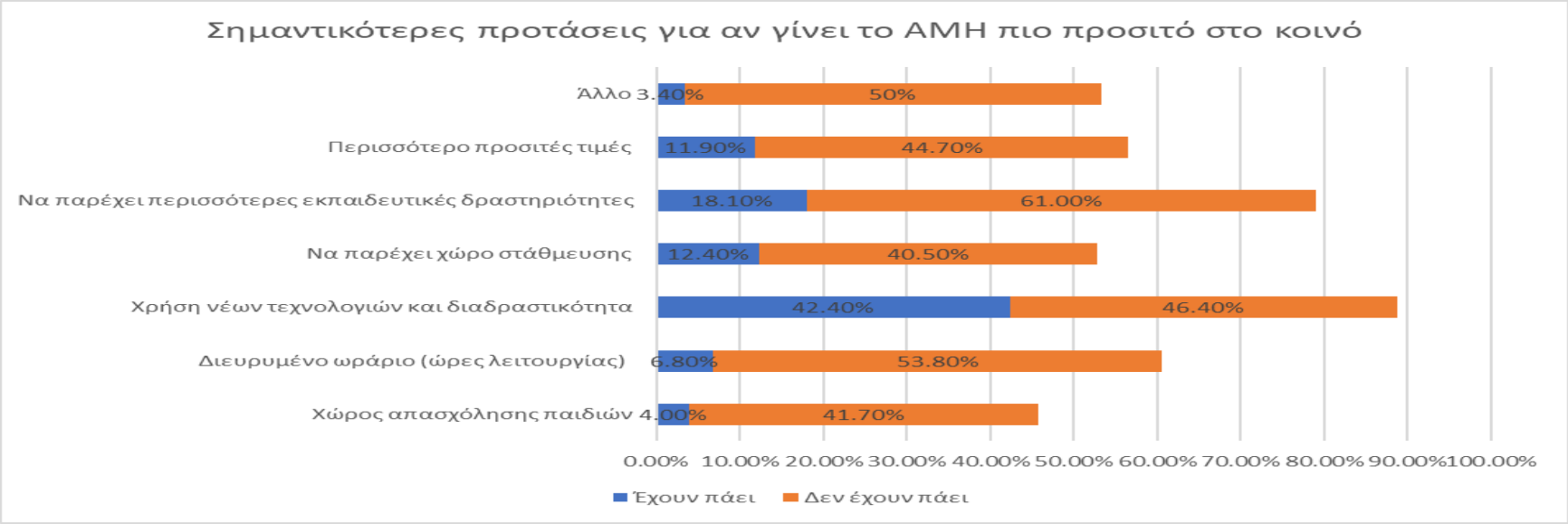

Διάγραμμα 5.33: Σημαντικότερες προτάσεις για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό

Στο *Διάγραμμα 5.33* βλέπουμε τις προτάσεις του *Διαγράμματος 5.32* που ερωτώμενοι θεώρησαν πιο σημαντικές. Είναι εμφανές πως η πιο σημαντική πρόταση εξακολουθεί να είναι η χρήση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητα. Οι επισκέπτες έχουν ποσοστό (42,40%) και η διαφορά σε αντίθεση με τους μη επισκέπτες (46,40%) είναι αρκετά μικρή. Παράλυτα βλέπουμε πως οι νέες τεχνολογίες θα ήταν ένας σημαντικός λόγος να επισκεφθεί κάποιος το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

5.3 Αποτελέσματα διπλής εισόδου κατοίκων Ηρακλείου και κατοίκων άλλων περιοχών της χώρας

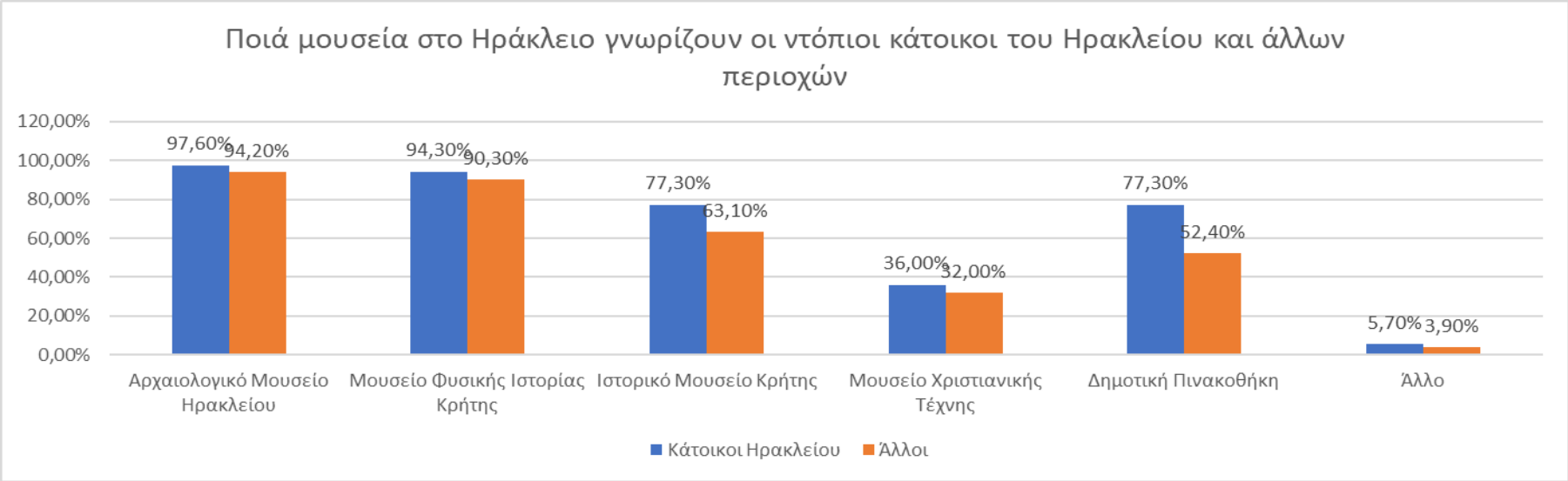

Διάγραμμα 5.34: Ποια μουσεία στο Ηράκλειο γνωρίζουν οι ντόπιοι κάτοικοι του Ηρακλείου και άλλων περιοχών.

Σε όλες τις κατηγορίες οι κάτοικοι του Ηρακλείου εμφανίζουν να έχουν μεγαλύτερη ή περισσότερη πληροφόρηση για τους συγκεκριμένους πολιτιστικούς πόρους, σε σχέση με τους άλλους ερωτώμενους από άλλες πόλεις. Τα ποσοστά εξοικείωσης για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου είναι (97,60%) για τους κάτοικους του Ηρακλείου και (94,20%) για τους κατοίκους των άλλων περιοχών. Στην συνέχειά το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης με (94,30%) κατοίκους Ηρακλείου και (90,30%) κατοίκους άλλων περιοχών. Επίσης το (77,30%) των κατοίκων του Ηρακλείου γνωρίζουν το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης και (63,10%) είναι κάτοικοί άλλων πόλεων . Φαίνεται λοιπόν από τα δεδομένα ότι τα δύο σημαντικότερα μουσεία στο Ηράκλειο απολαμβάνουν υψηλά επίπεδα ενημέρωσης και εξοικείωσης τόσο ανάμεσα στους ντόπιους κατοίκους, όσο και στους άλλους κατοίκους, από άλλες περιοχές της Ελλάδας και της Κρήτης. Άρα, τυχόν μείωση της επισκεψιμότητας στο ΑΜΗ δεν φαίνεται να είναι αποτέλεσμα μειωμένης ενημέρωσης και πληροφόρησης για το μουσείο και τις δράσεις του.

Στην ανάλυση των δεδομένων, διενεργήθηκε και το στατιστικό τεστ συνάφειας (χ^2 *test*), το οποίο μας βοηθά να κατανοήσουμε σχέσεις μεταξύ χαρακτηριστικών ή ερωτήσεων στο δείγμα μας. «Ο έλεγχος χ τετράγωνο (χ^2) υπολογίζει την πιθανότητα τα δεδομένα στον πίνακα, ή δεδομένα ακόμα πιο ακραία, να είναι συμπωματικά και μόνο». (Thornhill, 2012:514).Με άλλα λόγια το χ^2 test ελέγχει τη σημαντικότητα των απαντήσεων και των ερωτήσεων στην ανάλυση των δεδομένων. Στην συγκεκριμένη έρευνα έγινε έλεγχος της σημαντικότητας των ερωτήσεων σε σχέση με την περιοχή μόνιμης κατοικίας των ερωτώμενων και όλων των υπόλοιπων ερωτήσεων του ερωτηματολογίου αντίστοιχα.

Πίνακας 5.8: Σχέση μεταξύ κατοίκων Ηρακλείου ή άλλων περιοχών και Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και γνώσης για το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου			
	Value	**df**	**Exact Sig**
Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου	**2,532**	**1**	**,099**
Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης	1,858	1	,130
Ιστορικό Μουσείο Κρήτης	**7,483**	**1**	**,005**
Μουσείο Χριστιανικής Τέχνης	0,511	1	,278
Δημοτική Πινακοθήκη	**21,462**	**1**	**,000**
Άλλο	0,474	1	,347

Από τον παραπάνω πίνακα *(πίνακας 5.8),* προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά *(χ^2 : .2,532, d.f.:1, .100), (χ^2:7,483, d.f:1, .005), (χ^2: 21,462, d.f:1, .000)* στα επίπεδα εξοικείωσης των ντόπιων κατοίκων του Ηρακλείου και των υπολοίπων ερωτώμενων από τις υπόλοιπες περιοχές της Κρήτης και της Ελλάδας. Η διαφορά σχετικά με τον τόπο κατοικίας και τον βαθμό εξοικείωσης με τα μουσεία του Ηρακλείου, βρίσκεται στις απαντήσεις Αρχαιολογικό Μουσείο, Ιστορικό Μουσείο Κρήτης και Δημοτική Πινακοθήκη. Το αποτέλεσμα που προκύπτει από τη παραπάνω συσχέτιση είναι μάλλον αναμενόμενο, δεδομένου ότι είναι λογικό οι κάτοικοι του Ηρακλείου να παρουσιάζουν μεγαλύτερα ποσοστά εξοικείωσης και ενημέρωσης για το ΑΜΗ, σε σχέση με όλους τους υπολοίπους ερωτώμενους.

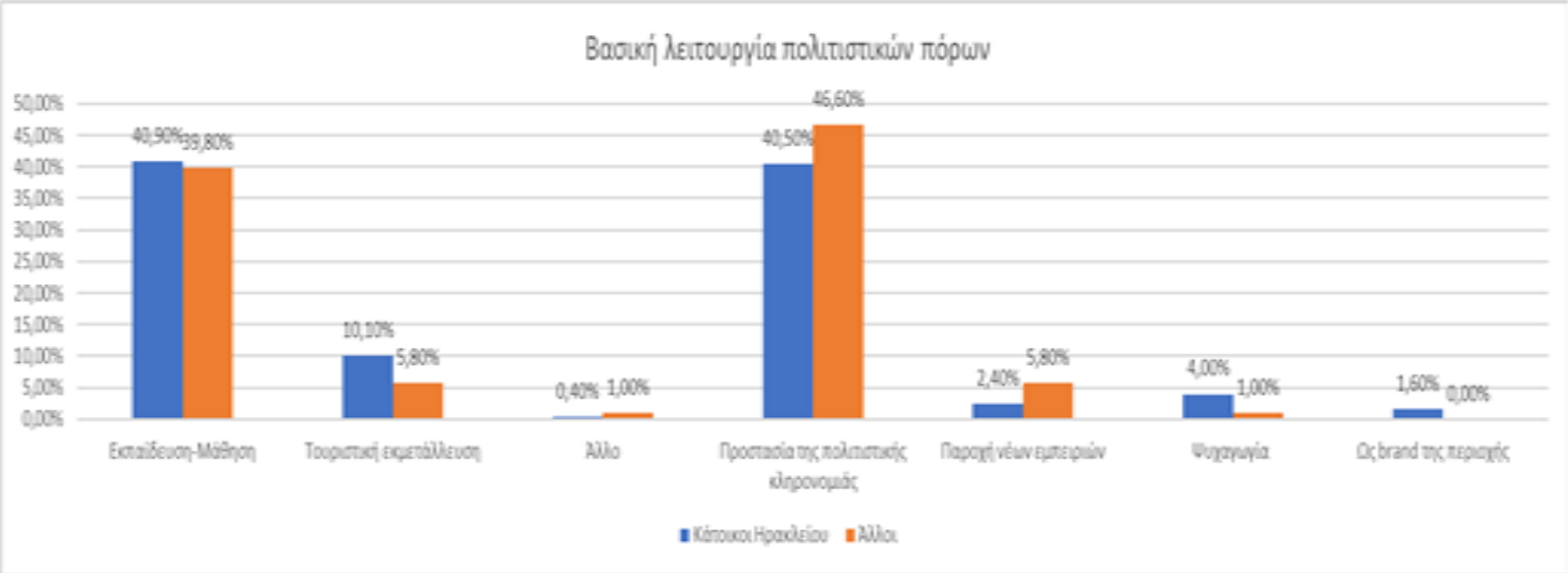

Διάγραμμα 5.35: Βασική λειτουργία πολιτιστικών πόρων

Η βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων στο παραπάνω διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.35*), μας έχει απασχολήσει και σε προηγούμενες ενότητες. Είδαμε πως η μάθηση και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι οι δύο πιο βασικές λειτουργίες σύμφωνα με το σύνολο των ερωτώμενων. Σε αυτή τη περίπτωση κρίνουμε ανάλογα με την περιοχή μόνιμης κατοικίας. Οι κάτοικοι άλλων περιοχών (46,60%), πιστεύουν πως η βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Το (40,50%) είναι κάτοικοι του Ηρακλείου και αντίθετα στην δεύτερη περίπτωση που είναι η εκπαίδευση και η μάθηση παρατηρούμε πως είναι (40,90%). Το ποσοστό που αντιστοιχεί στους κατοίκους άλλων περιοχών όσο αφορά την εκπαίδευση και την μάθηση είναι (39,80%).

Πίνακας 5.9: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και βασικής λειτουργία πολιτιστικών πόρων

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και βασικής λειτουργίας πολιτιστικών πόρων			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
Εκπαίδευση-Μάθηση	0,035	1	.474
Τουριστική εκμετάλλευση	1,662	1	.138
Άλλο	0,410	1	.503
Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς	1,114	1	.174
Παροχή νέων εμπειριών	**2,532**	**1**	**.099**
Ψυχαγωγία	2,699	1	.259
Ως brand της περιοχής	1,687	1	.246

Στον παραπάνω πίνακα *(πίνακας 5.9)* παρατηρούμε σημαντική στατιστική διαφορά (χ^2 : 2,532, d.f: 1, .099) όσο αφορά την σχέση μεταξύ του τόπου κατοικίας των ερωτώμενων της έρευνας και την βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων σύμφωνα με την γνώμη τους. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω η ίδια διαφορά παρουσιάστηκε στα επίπεδα εξοικείωσης των ντόπιων κατοίκων του Ηρακλείου και των υπόλοιπων ερωτώμενων με το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου. Σε αυτόν τον πίνακα όμως προκύπτει αυτή η στατιστική διαφορά για την βασική λειτουργία των πολιτιστικών πόρων των ντόπιων κατοίκων του Ηράκλειου και άλλων περιοχών. Αυτό σημαίνει πως οι κάτοικοι άλλων περιοχών επισκέπτονται το Ηράκλειο για σκοπούς αναψυχής και οι γνώσεις που έχουν σχετικά με τα εκθέματα και το περιεχόμενο του μουσείου είναι περιορισμένες. Οι κάτοικοι από άλλες περιοχές της Ελλάδας αυτόματος θεωρούν την επίσκεψη τους στο Αρχαιολογικό μουσείο Ηρακλείου ως μια νέα εμπειρία σε αντίθεση με τους ντόπιους που γνωρίζουν περισσότερα για το μουσείο.

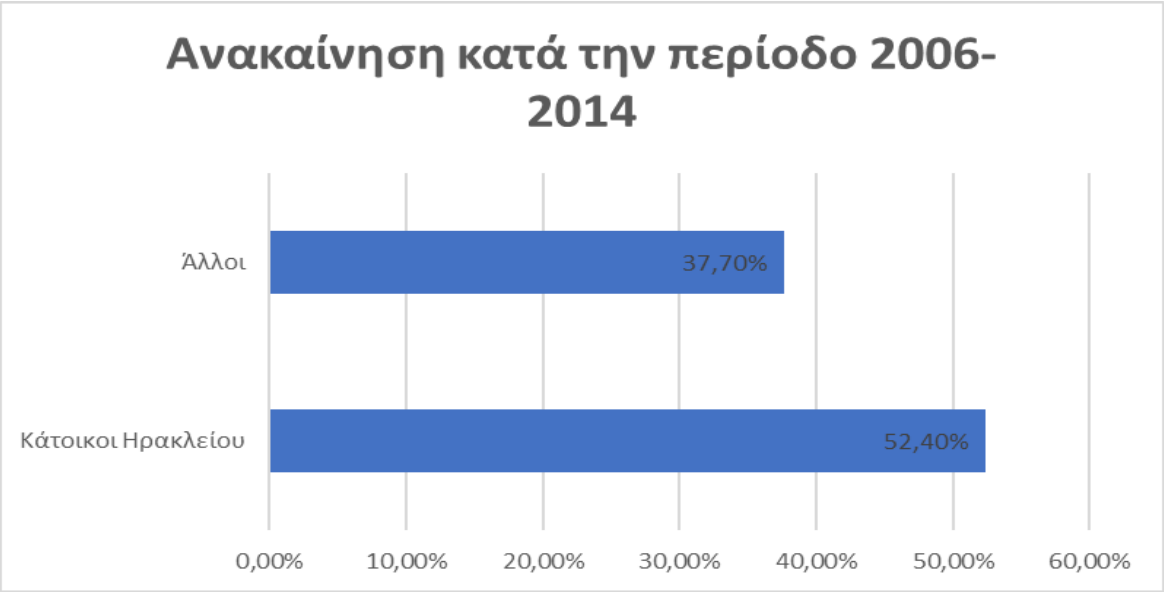

Διάγραμμα 5.36: Ανακαίνιση κατά τη περίοδο 2006-2014

Όπως έχει αναφερθεί και στο *Κεφάλαιο 3*, στην ενότητα 3.2.1 *«Ιστορική ανασκόπηση»* το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου, βρισκόταν κλειστό λόγω ανακαίνισης για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Σε αυτή την ενότητα ελέγχουμε κατά πόσο οι κάτοικοι του Ηρακλείου γνωρίζουν αυτή την πληροφορία συγκριτικά με κατοίκους που μένουν σε άλλες περιοχές της Ελλάδας. Επίσης στην ενότητα 5.1.3 «Πληροφορίες σχετικά με το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου» σε αυτό το κεφάλαιο, στο *Διάγραμμα 5.11* είδαμε πως το (58%) των ερωτώμενων γνωρίζουν την ανακαίνιση του μουσείου ενώ το (42%) δεν γνωρίζουν.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας για την παρούσα εργασία προκύπτει το *Διάγραμμα 5.36* που μας δηλώνει πως οι κάτοικοι άλλων περιοχών (37,70%) δεν γνωρίζουν για την ανακαίνιση του μουσείου. Οι ντόπιοι (52,40%) είναι ενημερωμένοι για την περίοδο της ανακαίνισης κάτι που είναι λογικό διότι, συμβαίνει στην πόλη την οποία ζουν και η πληροφορία μεταφέρεται ευκολότερα.

Πίνακας 5.10: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ανακαίνισης Αρχ. Μουσείου Ηρακλείου

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ανακαίνισης Αρχ. Μουσείου Ηρακλείου			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
Ανακαίνηση Αρχ. Μουσείου	6,514	1	.008

Με βάση τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα *(πίνακας 5.10)* σημαντικότητας, φαίνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ ντόπιων ερωτώμενων σε σχέση με ερωτώμενους από άλλες περιοχές της χώρας, σχετικά με το κατά πόσο γνώριζαν για την πρόσφατη ανακαίνιση του ΑΜΗ (χ^2: 6,514, d.f: 1, .008).

Οι ντόπιοι κάτοικοι του Ηρακλείου όπως είδαμε και στο *Διάγραμμα 5.36* είναι ενημερωμένοι σε μεγαλύτερο ποσοστό (52,40%) σε σχέση με τους κατοίκους περιοχών από άλλα μέρη της χώρας (37,70%). Σε αυτό το σημείο και μέσ'από το χ^2 τέστ, παρατηρούμε την μεγάλη στατιστική διαφορά όπως αναφέρθηκε και παραπάνω. Η διαφορά μεταξύ των ποσοστών είναι (14,70%) και αυτό συμβαίνει διότι η πληροφορία εντός της πόλης του Ηρακλείου διαχέεται ευκολότερο σε σύγκριση με τις υπόλοιπες περιοχές της Ελλάδας.

Διάγραμμα 5.37: Ικανοποίηση από προηγούμενη επίσκεψη

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας ήταν δομημένο έτσι ώστε να μπορούν να διαχωριστούν οι επισκέπτες και οι μη επισκέπτες του ΑΜΗ. Η ικανοποίηση της επίσκεψης στο Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου ήταν μια ερώτηση επικεντρωμένη στους ερωτώμενους που έχουν επισκεφτεί το ΑΜΗ. Στο *Διάγραμμα 5.37* παρατηρούμε το πως βαθμολογούν την ικανοποίηση τους οι κάτοικοι του Ηρακλείου και πως οι κάτοικοι άλλων περιοχών, οι οποίοι έχουν επισκεφθεί το μουσείο έστω και μια φορά τα τελευταία 5 χρόνια. Η ικανοποίηση φαίνεται να είναι αρκετά μεγάλη και για τις δύο κατηγορίες ερωτώμενων καθώς, τα μεγαλύτερα ποσοστά εμφανίζονται στις βαθμολογίες επτά (7), οκτώ (8), εννιά (9) και δέκα (10).

Πιο συγκεκριμένα στις βαθμολογίες επτά (7) και εννιά (9) οι ντόπιοι κάτοικοι είναι περισσότεροι από τους κατοίκους άλλων περιοχών. Άρα φαίνεται να είναι περισσότερο ικανοποιημένοι σε σχέση με αυτούς από άλλες περιοχές εκτός Ηρακλείου. Τα ποσοστά του διαγράμματος που δηλώνουν την βαθμολογία επτά (7) είναι (12,10%) για τους κατοίκους του Ηρακλείου και (11,70%) για κατοίκους άλλων περιοχών. Στην βαθμολογία εννιά (9) παρατηρούμε πως το ποσοστό που αντιστοιχεί στους ντόπιους είναι (8,50%) και στους κατοίκους της υπόλοιπης Ελλάδας (6,80%).Στην συνέχεια στην βαθμολογία οκτώ (8) συμβαίνει το αντίθετο, οι κάτοικοι άλλων περιοχών υπερισχύουν των ντόπιων. Οι κάτοικοι άλλων περιοχών για αυτή τη βαθμολογία είναι (13,60%) και οι κάτοικοι του Ηρακλείου (12,60%) επίσης, την μεγαλύτερη βαθμολογία δέκα (10) την έχουν επιλέξει κάτοικοι άλλων περιοχών με ποσοστό (7,80%) σε σχέση με τους ντόπιους (5,30%).

Πίνακας 5.11: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ικανοποίησης επισκεπτών ΑΜΗ

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ικανοποίησης επισκεπτών ΑΜΗ			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
1	0	0	0
2	0,418	1	.518
3	1,262	1	.738
4	2,43	1	.297
5	**3,852**	**1**	**.050**
6	1,282	1	.257
7	0,017	1	.897
8	0,070	1	.791
9	0,287	1	.592
10	0.808	1	.369

Ο *πίνακας* σημαντικότητας *5.11* σε αυτή την ερώτηση μας δηλώνει την στατιστική σημαντική διαφορά (χ^2: 3,852, d.f:1, .042) στα επίπεδα ικανοποίησης από προηγούμενη επίσκεψη, των κατοίκων του Ηρακλείου και των κατοίκων άλλων περιοχών που έχουν επισκεφτεί το ΑΜΗ στο κοντινό παρελθόν. Αυτή η διαφορά φαίνεται συγκεκριμένα στη βαθμολογία πέντε (5) που κανένας κάτοικος άλλης περιοχής δεν επέλεξε να βαθμολογήσει την ικανοποίηση του με αυτόν τον βαθμό. Αντιθέτως κάποιοι ντόπιοι βαθμολογούν αυστηρά με χαμηλές βαθμολογίες όπως δύο (2) και τρία (3). Οι ντόπιοι κάτοικοι του Ηρακλείου τείνουν να είναι πιο αυστηροί στην βαθμολογία της ικανοποίησης τους και αποδίδουν χαμηλότερες βαθμολογίες διότι έχουν μεγαλύτερες απαιτήσεις από το μουσείο. Αντίθετα οι κάτοικοι άλλων περιοχών εντυπωσιάζονται ευκολότερα γιατί το μουσείο είναι κάτι πρωτόγνωρο για αυτούς.

Έρευνα που έγινε από τους (Chiappa, Lado, Meleddu, Rulina, 2013) εξετάζει την ικανοποίηση των επισκεπτών στο “G.A Sanna” Archeological Museum in Sassar

Italy. Μέσα από την περιγραφική ανάλυση των δεδομένων της έρευνας προκύπτει πως υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες ώθησης και έλξης που οδηγούν τους ανθρώπους να επισκεφθούν το μουσείο Sanna. Η έρευνα κατέληξε πως οι λόγοι για μια επίσκεψη στο μουσείο είναι η επίσκεψη στο μουσείο (45%) , η περιέργεια για το μουσείο (40%), η μάθηση (37,%) και η ελκυστικότητα έκθεσης του μουσείου (14%).

Οι περισσότεροι επισκέπτες δήλωσαν πως έχουν καλή γνώση για τους εκθεσιακούς χώρους και τις υπηρεσίες που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στο μουσείο βαθμολογήθηκαν (51%) καλές και (39%) πολύ καλές. Βλέπουμε πως και στην έρευνα σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου σε σύγκριση με την έρευνα για το μουσείο Sanna αποφέρουν υψηλά ποσοστά ικανοποίησης των επισκεπτών.

Αυτό συμβαίνει διότι οι επισκέπτες εκπλήσσονται από τα εκθέματα των μουσείων και δημιουργείται καλή εντύπωση και αυτόματα αυξάνεται η ικανοποίηση τους. Αυτό συνδέεται και με το *Διάγραμμα 5.13* στην ενότητα 5.1.3 «Πληροφορίες σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου» που μας δηλώνει ποια λέξη χαρακτηρίζει το ΑΜΗ. Το μεγαλύτερο ποσοστό (52,90%) έχει η λέξη «ενδιαφέρον».

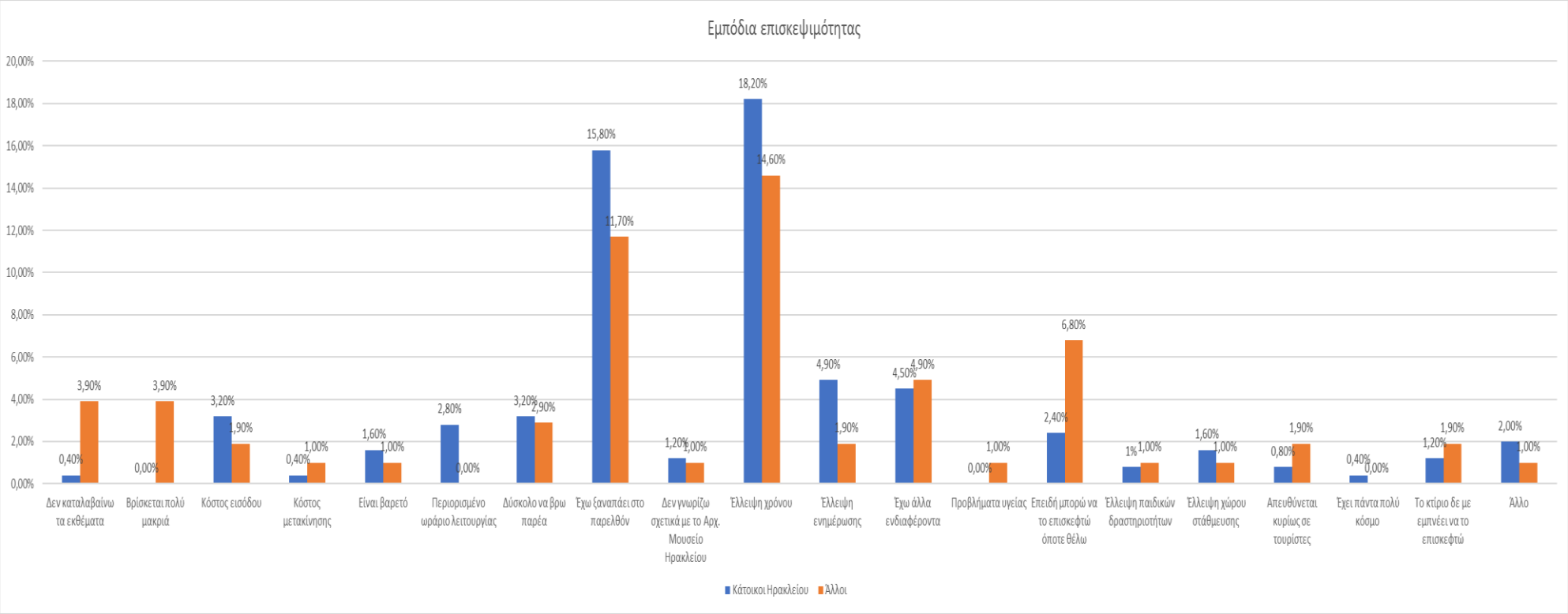

Διάγραμμα 5.38: Εμπόδια επισκεψιμότητας

Μέσα από το *Διάγραμμα 5.38* μπορούμε να δούμε τα εμπόδια επισκεψιμότητας που έθεσαν οι ερωτώμενοι σχετικά με το ΑΜΗ. Είναι από τις πιο σημαντικές ερωτήσεις του ερωτηματολογίου διότι εξετάζει τους λόγους για τους οποίους οι ντόπιοι δεν επισκέπτονται τον μουσείο. Μέσα από την ανάλυση των δεδομένων αυτής της ερώτησης μπορούμε να προσεγγίσουμε το ερευνητικό μας ερώτημα. Στην ενότητα 5.1.5 αυτού του κεφαλαίου είδαμε πως τα μεγαλύτερα ποσοστά στα εμπόδια είχαν η επίσκεψη στο παρελθόν (14,60%) και η έλλειψη χρόνου (17,10%). Στην συνέχεια κρίναμε τα εμπόδια σύμφωνα με το εάν ο ερωτώμενος είναι επισκέπτης ή όχι. Τα ποσοστά που εμφανίζονται στην επίσκεψη στο παρελθόν είναι (13,0%) οι επισκέπτες και (16.20%) οι μη επισκέπτες. Αντίστοιχα στην έλλειψη χρόνου είδαμε πως είναι (18.60%) οι επισκέπτες και (15,60%) όσοι δεν το έχουν επισκεφθεί.

Σε αυτή την περίπτωση μπορούμε να να δούμε πως οι κάτοικοι του Ηρακλείου βρίσκουν ως εμπόδιο το γεγονός της προηγούμενης επίσκεψης στο παρελθόν (15,80%) και πως δεν έχουν αρκετό χρόνο να το επισκεφτούν (18,20%). Από την άλλη πλευρά οι κάτοικοι άλλων περιοχών έχουν μικρότερα ποσοστά στις συγκεκριμένες κατηγορίες-απαντήσεις ((11,70%) και (14,60%) αντίστοιχα). Αυτό συμβαίνει επειδή, τα ερωτηματολόγια συλλέχθηκαν στο κέντρο της πόλης του Ηρακλείου όπου το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων (70,60%) ήταν κάτοικοι της πόλης.

Σχετική έρευνα (Lade,2010) εξέτασε τα κίνητρα και τα εμπόδια πολιτιστικής κληρονομιάς για την περίπτωση του Swan Hill Pioneer Settlement Museum (SHPSM), στην Βικτώρια της Αυστραλίας.

Πίνακας 5.12: Δυνητικά εμπόδια επίσκεψης στο SHPSM

Εμπόδια	**Ποσοστό(%)**
Απόσταση / τοποθεσία	22.7%
Η έλλειψη γνώσης για το τι υπάρχει στο μουσείο	9.4%
Έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της εισόδου και των ταξιδιών	28.7%
Απασχολημένος τρόπος ζωής	9.9%
Έλλειψη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων στην περιοχή	5.0%
Περισσότερες διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις	2.2%
Στοχεύοντας σε παλαιότερες αντιλήψεις της αγοράς	4.4%
Θεωρείται ως βαρετή / έλλειψη ενδιαφέροντος	13.3%
Καιρός	4.4%

Ο *πίνακα 5.12* μας απεικονίζει τα δυνητικά εμπόδια επίσκεψης στο SHPSM. Όπως μπορούμε να δούμε το κόστος είναι το εμπόδιο με το μεγαλύτερο ποσοστό (28,7%). Αυτή η κατηγορία δεν μας έχει απασχολήσει στην δική μας περίπτωση καθώς το κόστος δεν απασχολεί τόσο τους κατοίκους του Ηρακλείου. Αυτό φαίνεται και στο *Διάγραμμα 5.38* που σχολιάσαμε και πιο πάνω με κόστος εισόδου για τους ντόπιους (0,40%) και στους κατοίκους άλλων περιοχών (1,90%). Στο κόστος μετακίνησης τα ποσοστά που εμφανίζονται για τους κατοίκους του Ηρακλείου είναι (1,60%) και για τους υπόλοιπους κατοίκους (1,00%).

Το δεύτερο σημαντικότερο εμπόδιο είναι η απόσταση και η τοποθεσία των πολιτιστικών αξιοθέατων. Το ποσοστό που αντιστοιχεί σε αυτό το πρόβλημα είναι (22,7%) και εξακολουθεί να μην είναι πρόβλημα στους κατοίκους του Ηρακλείου οι οποίοι δεν επέλεξαν καθόλου την επιλογή αυτή στο *Διάγραμμα 5.38.* Από την άλλη, την επιλογή αυτή την επέλεξαν οι κάτοικοι άλλων περιοχών με πολύ μικρό ποσοστό (3,90%). Το σημαντικότερο πρόβλημα για ντόπιους και μη είναι η έλλειψη χρόνου λόγω της ταχύρρυθμης καθημερινότητας, κάτι το οποίο στην περίπτωση της Αυστραλίας παίρνει το μικρό ποσοστό (9.9%) .

Συγκριτικά με την σχετική έρευνα βλέπουμε πως το κοινό μεταξύ των δύο ερευνών είναι πως εμπόδια επισκεψιμότητας εμφανίζονται σε όλα τα μουσεία. Η κύρια διαφορά είναι στα σημαντικότερα εμπόδια τα οποία καθορίζουν οι ερωτώμενοι ως σημαντικά. Στην περίπτωση της έρευνας μας είναι λογικό να μην απασχολεί το εμπόδιο της τοποθεσίας τους ερωτώμενους διότι, το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και η πρόσβαση είναι πολύ πιο εύκολη για τους ντόπιους κάτοικους αλλά και για όσους έχουν επισκεφθεί το Ηράκλειο για οποιοδήποτε σκοπό.

Πίνακας 5.13: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και εμποδίων επισκεψιμότητας του ΑΜΗ

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και εμποδίων επισκεψιμότητας του ΑΜΗ			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
Εμπόδιο επικσεψιμότητας	31,283	20	.052

Με βάση τα παραπάνω εμπειρικά δεδομένα σε συνδυασμό με τον *πίνακα 5.13* βλέπουμε, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ περιοχής μόνιμης κατοικίας και των εμποδίων που επέλεξαν οι ερωτώμενοι σχετικά με αυτό που τους εμποδίζει να επισκεφτούν το ΑΜΗ (χ^2*: 31,283, d.f: 20, ,052*). Αυτό μπορεί να συμβαίνει επειδή οι κάτοικοι άλλων περιοχών της χώρας επισκέπτονται την πόλη του Ηρακλείου για διακοπές και σκοπούς αναψυχής. Δεν έχουν τόση έλλειψη χρόνου σε περίοδο διακοπών σε σχέση με τους κατοίκους του Ηρακλείου οι οποίοι εργάζονται σε καθημερινή βάση. Επιπλέον το ότι έχουν επισκεφθεί το μουσείο ξανά στο παρελθόν δεν σημαίνει πως δεν θα το επισκέπτονταν σε επόμενη επίσκεψη στη πόλη του Ηρακλείου οι κάτοικοι άλλων περιοχών το οποίο σχετίζεται και αυτό με το ότι δεν ζουν καθημερινά εδώ και δεν έχουν τόσο αυξημένες καθημερινές υποχρεώσεις, τις οποίες έχουν όσοι διαμένουν νόμιμα στο Ηράκλειο.

Διάγραμμα 5.39: Ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ

Στο παραπάνω διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.39)* απεικονίζεται η ευθύνη για την χαμηλή επσικεψιμότητα στο Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου σύμφωνα με την περιοχή μόνιμης κατοικίας. Από τις 5 κατηγορίες ευθύνης που έχουν καθοριστεί, η κουλτούρα των ντόπιων είναι η αυτή που έχει επιλεγθεί πιο πολύ από όλες. Αυτή η κατηγορία μας έχει απασχολήσει αρκετά στα προηγούμενα διαγράμματα. Στην ενότητα 5.1.5 *«Μη επισκεψιμότητα Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου»* είδαμε μέσα από το *Διάγραμμα 5.19* πως το (54,60%) των ερωτώμενων πιστεύουν πως το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης σχετικά με την χαμηλή επσικεψιμότητα του ΑΜΗ, βρίσκεται στην κουλτούρα των ντόπιων. Στην συνέχεια σε επόμενη ενότητα *(ενότητα 5.2.3 «Επισκεψιμότητα στο Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες»* παρατηρήσαμε πως το *Διάγραμμα 5.31* αποδεικνύει για ακόμα μια φορά πως η κουλτούρα των ντόπιων ευθύνεται για την χαμηλή επσικεψιμότητα. Σε αυτή την περίπτωση όμως οι επισκέπτες του ΑΜΗ (54,30%) με τους μη επισκέπτες (54,80%) εμφανίζουν απειροελάχιστη διαφορά μεταξύ τους. Αυτό σημαίνει πως η γνώμη η οποία έχουν οι ερωτώμενοι σχετικά με την ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα παραμένει ίδια ανεξάρτητα με το εάν έχουν επισκεφθεί το μουσείο ή όχι. Στο *Διάγραμμά 5.39* φαίνεται πως εμφανίζεται μία μικρή διάφορά στα ποσοστά, καθώς οι κάτοικοι άλλων περιοχών (56,30%) επέλεξαν αυτή την επιλογή (κουλτούρα των ντόπιων) περισσότερο από τους ντόπιους (53,80%).

Πίνακας 5.14 : Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ευθύνη για την χαμηλή επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ευθύνη για την επισκεψιμότητα στο ΑΜΗ			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
Το Αρχαιολογικό Μουσείο	1,101	1	.199
Το κράτος (υπουργείο)	0,026	1	.498
Ο δήμος Ηρακλείου	**4,429**	**1**	**.023**
Τα σχολεία - εκπαίδευση	0,039	1	.496
Η κουλτούρα των ντόπιων	0,178	1	.381
Άλλο	0,263	1	.413

Επίσης αυτό που παρατηρούμε είναι πως σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα *(πίνακας 5.14)* υπάρχει, σημαντική διαφορά ανάμεσα στους ντόπιους κατοίκους και στους κατοίκους από την υπόλοιπη Ελλάδα (χ^2*: 4,429, d.f: 1, .023*). Η διαφορά αυτή εμφανίζεται ως προς τον τόπο κατοικίας των ερωτώμενων και ποιοι πιστεύουν πως ευθύνονται για την χαμηλή επισκεψιμότητα από ντόπιους το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου. Μπορούμε να συμπεράνουμε πως ο δήμος φέρει μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης σε σύγκριση με αυτό που πιστεύουν οι ντόπιοι κάτοικοι της πόλης.

5.3.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά κατοίκων Ηρακλείου και κατοίκων άλλων περιοχών της χώρας

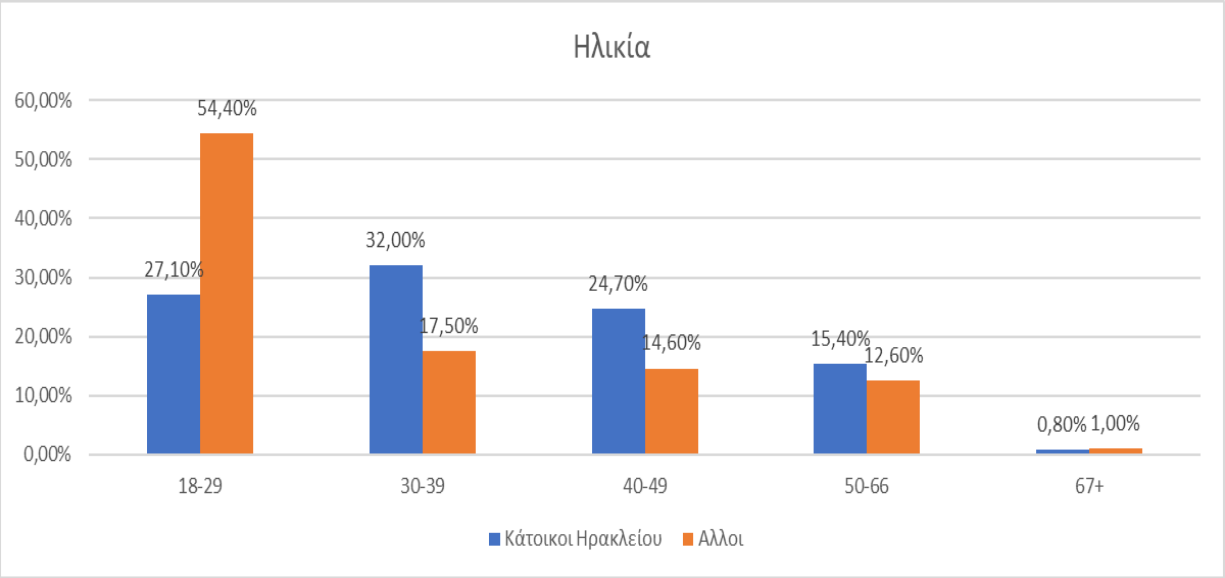

Διάγραμμα 5.40: Ηλικία κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών

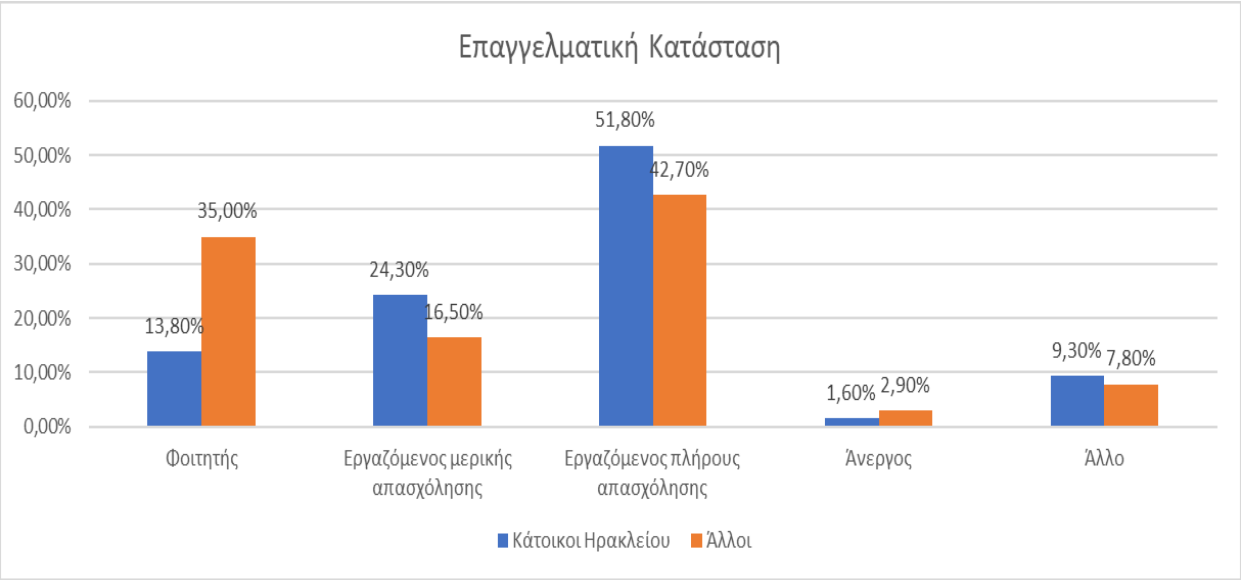

Διάγραμμα 5.41: Επαγγελματική κατάσταση κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών

Οι κάτοικοι του Ηρακλείου σύμφωνα με την ηλικία είναι περισσότεροι σε κάποιες βαθμίδες ηλικιών, που υπήρχαν στο ερωτηματολόγιο, σε σχέση με τους υπόλοιπους ερωτώμενους, αυτό το φαινόμενο φαίνεται έντονα στο *Διάγραμμα 5.40* Στην κατηγορία 30-39 οι ντόπιοι (32,00%) είναι περισσότεροι από τους άλλους κατοίκους (17,50%). Το ίδιο συμβαίνει και στα άτομα με ηλικίες 40-49 που οι ντόπιοι έχουν ποσοστό (24,70%) ενώ οι υπόλοιποι (14,60%). Επίσης στις ηλικίες 50-66 οι ντόπιοι κάτοικοι εμφανίζουν το ποσοστό (15,40%) και οι υπόλοιποι (12,60%).Την διαφορά

κάνει η κατηγορία ηλικιών 18-29 που οι κάτοικοι άλλων περιοχών της χώρας (54,40%) είναι περισσότεροι από τους κατοίκους του Ηρακλείου (27,10%).

Σε συνδυασμό με το *Διάγραμμα 5.41* που μας δείχνει την επαγγελματική κατάσταση, μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι ηλικίες με τους περισσότερους κατοίκους άλλων περιοχών είναι φοιτητές (35,00%) που ήρθαν να σπουδάσουν στο Ηράκλειο. Ακόμα μπορεί να είναι άτομα τα οποία επισκέφτηκαν την πόλη του Ηρακλείου για σκοπούς αναψυχής. Οι εργαζόμενοι μερικής και πλήρους απασχόλησης είναι κατά κύριο λόγο κάτοικοι Ηρακλείου με ποσοστά (24,30%) εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης κάτοικοι Ηρακλείου και (16,50%) κάτοικοι άλλων περιοχών. Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης εμφανίζουν τα ποσοστά (51,80%) για τους ντόπιους και (42,70%) κάτοικοι από την υπόλοιπη Ελλάδα.

Πίνακας 5.15: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ηλικίας ερωτώμενων

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και ηλικίας ερωτώμενων			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
18-29	**23,670**	**1**	**.000**
30-39	**7,637**	**1**	**.004**
40-49	**4,391**	**1**	**.023**
50-66	0,884	1	.556
67+	0,022	1	.650

Δημιουργώντας σε κάθε ενότητα το προφίλ των ερωτώμενων μας, καταλήγουμε πως η κάθε ηλικία πράττει διαφορετικά. Αυτό συμβαίνει διότι οι άνθρωποι έχουν διαφορετικά ερεθίσματα ανά τα χρόνια. Έτσι λοιπόν και στον παραπάνω πίνακα *(πίνακας 5.15)* διαπιστώνουμε πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ κατοίκων Ηρακλείου και κατοίκων άλλων περιοχών σύμφωνα με την ηλικία τους. Η διαφορά εμφανίζεται στις ηλικίες 18-29 (χ^2 : 23,670, d.f:1, .000), στις ηλικίες 30-39 (χ^2:7,637, d.f: 1, .004) και τέλος στις ηλικίες 40-49 (χ^2: 4,391, d.f: 1, .023).

Η διαφορά στην ηλικία 18-29 των ντόπιων και των κατοίκων άλλων περιοχών εμφανίζεται διότι οι αριθμός των φοιτητών που διαμένει στο Ηράκλειο είναι αρκετά μεγάλος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι φοιτητές που έρχονται από άλλες περιοχές να σπουδάσουν είναι περισσότεροι από τους φοιτητές οι οποίοι έχουν ως μόνιμη κατοικία το Ηράκλειο. Η αμέσως επόμενη διαφορά εμφανίζεται στις ηλικίες 30-39 με τους κατοίκους του Ηρακλείου οι οποίοι εργάζονται και έχουν διαμορφώσει την καθημερινότητα τους να είναι περισσότεροι από τους κατοίκους άλλων περιοχών οι οποίοι έχουν επισκεφτεί το Ηράκλειο για μικρό χρονικό διάστημα. Το ίδιο ισχύει και για την τελευταία σημαντικά στατιστική διαφορά η οποία εμφανίστηκε στον *πίνακα 5.15.*

Πίνακας5.16: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και επαγγελματικής κατάστασης ερωτώμενων

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και επαγγελματικής κατάστασης ερωτώμενων			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
Φοιτητής	**21,544**	**1**	**.000**
Εργαζόμενος μερικής απασχόλησης	**5,530**	**1**	**.063**
Εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης	**5,092**	**1**	**.078**
Άνεργος	2,455	1	.293
Άλλο	2,954	1	.228

Η επαγγελματική κατάσταση και η ηλικία συνδέονται άμεσα όπως είδαμε στα παραπάνω δύο διαγράμματα *(Διαγράμματα 5.40 και 5.41).* Η στατιστικά σημαντική διαφορά στην ηλικία εμφανίζεται στις τρείς πρώτες κατηγορίες, κάτι που συμβαίνει και στην επαγγελματική κατάσταση. Στον *πίνακα 5.16* η στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ επαγγελματικής κατάστασης και τόπου κατοικίας εμφανίζεται στην κατηγορία των φοιτητών (χ^2: 21,544, d.f: 1, .000), στους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (χ^2: 5,530, d.f: 1, .063) και στους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης (χ^2: 5,092, d.f: 1, .078).

Σύμφωνα με το *Διάγραμμα 5.3* της *ενότητας 5.1.1 «Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δείγματος»* της αρχής αυτού του κεφαλαίου, είδαμε πως στους φοιτητές αντιστοιχεί το ποσοστό (19,70%) και στους εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης (48,90%). Παρατηρούμε πως υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών οι οποίοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο. Η Κρήτη και συγκεκριμένα το Ηράκλειο είναι μια περιοχή η οποία φιλοξενεί ένα μεγάλο αριθμό φοιτητών λόγω των δύο πανεπιστημιακών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην πόλη. Ο λόγος οποίος παρουσιάζεται αρκετά μεγάλη στατιστική διαφορά στην κατηγορία των φοιτητών είναι διότι σπουδάζουν πολλοί φοιτητές οι οποίοι κατάγονται από άλλες περιοχές της Ελλάδας. Από την άλλη μεριά οι εργαζόμενοι στην πόλη είναι ντόπιοι κάτοικοι και γι' αυτό εμφανίζεται μεγάλη στατιστική διαφορά μεταξύ εργαζομένων.

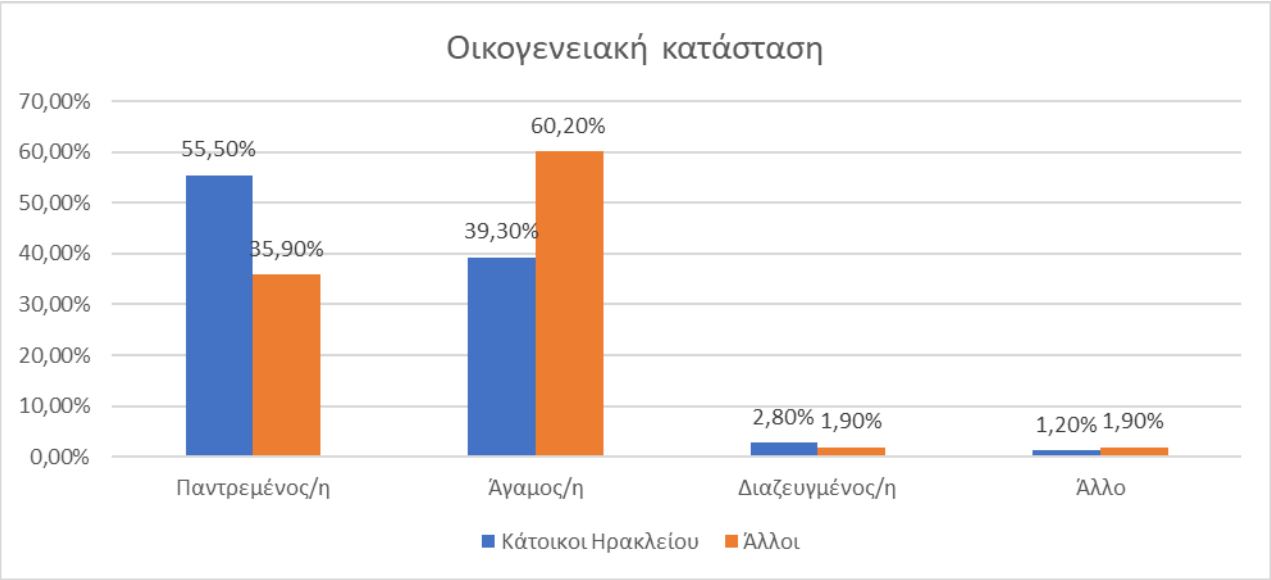

Διάγραμμα 5.42: Οικογενειακή κατάσταση κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών

Στο παραπάνω διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.42)* βλέπουμε την οικογενειακή κατάσταση των ερωτώμενων χωρισμένη σε ντόπιους κατοίκους και κατοίκους άλλων περιοχών την Ελλάδας. Οι δύο κύριες κατηγορίες που απάντησαν το ερωτηματολόγιο σύμφωνα με προηγούμενο διάγραμμα *(Διάγραμμα 5.41)* είναι παντρεμένοι (49,70%) και άγαμοι (45,40%). Παρατηρούμε πως οι παντρεμένοι είναι περισσότεροι ντόπιοι (55,50%) και λιγότεροι κάτοικοι από άλλες περιοχές (35,96%). Οι άγαμοι ερωτώμενοι εμφανίζουν το αντίθετο γεγονός. Οι κάτοικοι του Ηρακλείου (39,30%) είναι λιγότεροι από τους υπόλοιπους κατοίκους (60,20%). Αυτό συμβαίνει διότι, το Ηράκλειο έχει

δύο πανεπιστημιακά ιδρύματα και ζει στην πόλη ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών οι οποίοι δεν έχουν παντρευτεί.

Πίνακας 5.17: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και οικογενειακής κατάστασης ερωτώμενων

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και οικογενειακής κατάστασης ερωτώμενων			
	Value	**Df**	**Exact Sig**
Παντρεμένος/η	**11,105**	**1**	**.001**
Άγαμος/η	**12,836**	**1**	**.000**
Διαζευγμένος/η	0,231	1	.477
Άλλο	0,273	1	.461

Οι ερωτώμενοι με βάση την οικογενειακή κατάσταση εμφανίζουν αρκετά μεγάλη στατιστική διαφορά καθώς με βάση τα αποτελέσματα διπλής εισόδου και το Chi-Square Test το οποίο δημιουργήθηκε. Σε αυτή τη κατηγορία υπάρχει αρκετά μεγάλη διαφορά μεταξύ των ντόπιων κατοίκων και των κατοίκων από την υπόλοιπη Ελλάδα. Η διαφορά αυτή (χ^2: 11,105, d.f :1 , .001) για όσους είναι παντρεμένοι και (χ^2: 12,836, d.f: 1, .000) για όσους είναι άγαμοι από το δείγμα το οποίο συλλέξαμε.

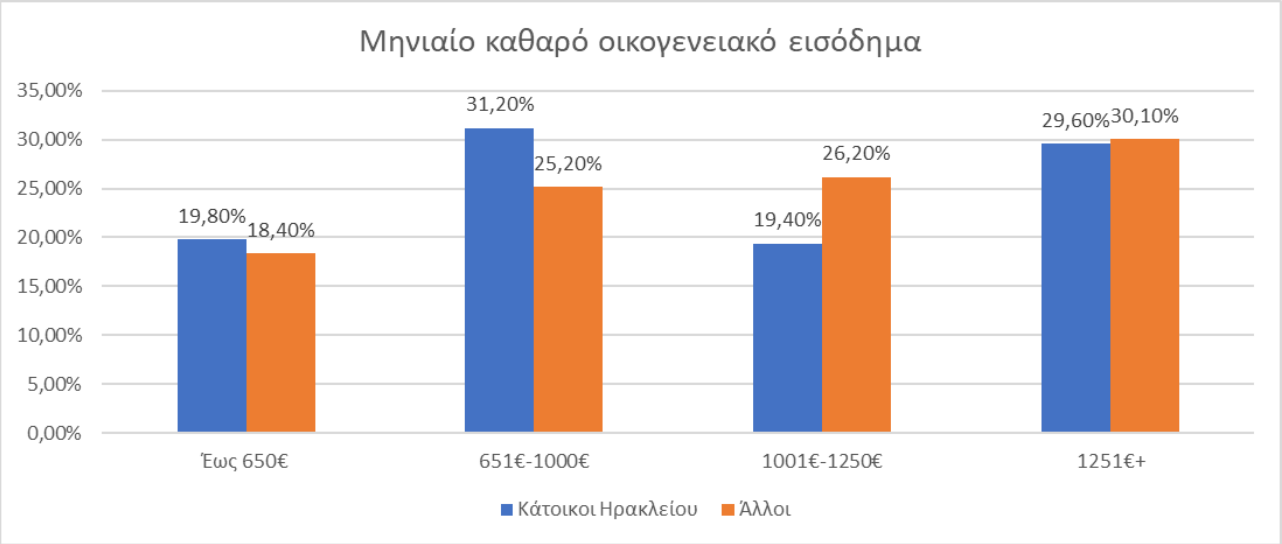

Διάγραμμα 5.43: Μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα κατοίκων Ηρακλείου και άλλων περιοχών

Για την ολοκλήρωση των δημογραφικών χαρακτηριστικών των ντόπιων κατοίκων και τον κατοίκων άλλων περιοχών πρέπει να εξετάσουμε το μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα. Στο *Διάγραμμα 5.43* βλέπουμε πως το μηνιαίο εισόδημα των 650€ για τους κατοίκους του Ηρακλείου αντιστοιχεί σε ποσοστό (19,80%) ενώ στους κατοίκους άλλων περιοχών μειώνεται ελάχιστα στο ποσοστό (18,40%). Στην συνέχεια για εισοδήματα από 651€ έως 1000€ εμφανίζεται μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των ποσοστών καθώς, οι κάτοικοι της πόλης του Ηρακλείου (31,20%) παίρνουν εισόδημα σε αυτή την κλίμακα σε σχέση με τους κατοίκους της υπόλοιπης χώρας (25,20%). Επιπλέον για μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα από 1001€ έως 1251€ παρατηρούμε πως οι κάτοικοι του Ηρακλείου (19,40%) είναι αρκετά λιγότεροι σε σύγκριση με τους κατοίκους άλλων περιοχών (26,20%). Τέλος εμφανίζεται ελάχιστη

διαφορά μεταξύ ντόπιων κατοίκων και κατοίκων άλλων περιοχών που έχουν έσοδα 1251€+. Τα ποσοστά που αποδεικνύουν αυτή τη μικρή διαφορά είναι (29,60%) για τους ντόπιους κατοίκους του Ηρακλείου και (30,10%) για κατοίκους άλλων περιοχών

Πίνακας 5.18: Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και μηνιαίου καθαρού οικογενειακού εισοδήματος ερωτώμενων

Σχέση μεταξύ τόπου κατοικίας και μηνιαίου καθαρού οικογενειακού εισοδήματος ερωτώμενων			
	Value	**df**	**Exact Sig**
Έως 650€	0,900	1	.445
651€-1000€	1,231	1	.163
1001€-1250€	**1,985**	**1**	**.099**
1251€+	0,010	1	.508

Τελευταίος παράγοντας για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και τη σημαντικότητα που εμφανίζει το μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα μας το δείχνει ο *πίνακας 5.18.* Οι ερωτώμενοι σε αυτή την ερώτηση είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε τέσσερις κατηγορίες χρημάτων. Αυτές οι κατηγορίες φαίνονται στο *Διάγραμμα 5.43* και είναι έως 650€ , από 651€ έως 1000€ , από 1001€ έως 1250€ και από 1251€ και άνω. Στην κατηγορία 1001€ έως 1250€ εμφανίζεται στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο μηνιαίο καθαρό οικογενειακό εισόδημα των ντόπιων κατοίκων του Ηρακλείου και των υπόλοιπων ερωτώμενων από άλλες περιοχές (*χ2: 1,985, d.f: 1, .099*). Μέσα από την διαφορά που εμφανίζεται παρατηρούμε πως παρά το χαμηλό εισόδημα (1001 €-1250€) που εμφανίζουν οι ντόπιοι έναντι των κατοίκων άλλων περιοχών, δεν το καθορίζουν ως εμπόδιο επισκεψιμότητας. Αυτό φαίνεται στο *Διάγραμμα 5.18* της ενότητας 5.1.4 «Επισκεψιμότητα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου», *Διάγραμμα 5.30* της ενότητας 5.2.3 «Επισκεψιμότητα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου σύμφωνα με τους επισκέπτες και τους μη επισκέπτες» και *Διάγραμμα 5.38* της ενότητας 5.3 «Αποτελέσματα διπλής εισόδου κατοίκων Ηρακλείου και κατοίκων άλλων περιοχών της χώρας».

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά εξετάζονται μέσα από έρευνα για τις προτιμήσεις των επισκεπτών του Metropolitan Museum of Art της Νέας Υόρκης (Smith, Wolf, 1996). Αναφέρονται αποτελέσματα μέσα από τρείς ενότητες, αυτή που θα μας απασχολήσει είναι μια σειρά από δημογραφικές μεταβλητές που παρουσιάζονται για να δώσουν την εικόνα ενός τυπικού επισκέπτη.

Πίνακας 5.19: Ηλικία

Ηλικία	**(%)**
>24	23%
25-34	22%
35-44	21%
45-54	18%
55-64	10%
65+	6%

Οι ηλικίες είναι χωρισμένες διαφορετικά σε σχέση με τον διαχωρισμό που έγινε στην συγκεκριμένη εργασία, όμως παρατηρούμε πως τα μεγαλύτερα ποσοστά τα έχουν οι ηλικίες >24 (23%) , 25-34 (22%) και 35-44 (21%) αντίστοιχα στην παρούσα εργασία οι ηλικίες 18-29 (81.5%) από τους οποίους (27,10%) ντόπιοι (54,40%) άλλοι, ηλικίες 30-39 (49,5%) από τους οποίους (32,00%) ντόπιοι (17,50%) άλλοι και 40-49 (39,3%) από τους οποίους (24,70%) ντόπιοι και (14,60%) άλλοι.

Οι ηλικίες που έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά είναι αρκετά κοντά μεταξύ τους σε σύγκριση με τις δύο έρευνες. Αυτό μπορεί να συμβαίνει διότι στις νεότερες ηλικίες υπάρχουν άτομα όπως φοιτητές οι οποίοι έχουν μειωμένο εισιτήριο στην είσοδο τους σε πολιτιστικούς χώρους και μουσεία και αυτό τους προτρέπει να επισκεφθούν οποιοδήποτε μουσείο. Επίσης τα άτομα τα οποία έχουν δημιουργήσει οικογένεια τείνουν να επισκέπτονται τα μουσεία και τους πολιτιστικούς πόρους μαζί με τα παιδιά τους.

Πίνακας 5.20: Εισόδημα

Ετήσιο εισόδημα ($)	**Ετήσιο εισόδημα (€)**	**Μηνιαίο εισόδημα (€)**	**(%)**
>$ 20.000	>18.000€	>1.500€	25
$20.000- $34.999	18.000€-31.000€	1.500€-2.500€	21
$35.000-$49.999	31.000€-45.000€	2.500€-3.750€	14
$50.000- $64.000	45.000€-58.000€	3.750€- 4.800€	12
$65.000- $79.999	58.000€-72.000€	4.800€-6.000€	4%
$80.000- $99.999	72.000€-90.000€	6.000€-7.500€	6%
$100.000- $299.999	90.000€-270.000€	7.500€-22.500€	14%
$300.000 +	270.000€+	22.500€+	4%

Η έρευνα εξετάζει το ετήσιο εισόδημα σε δολάρια τα οποία μετατράπηκαν σε μηνιαίο εισόδημα σε ευρώ. Το εισόδημα στην σχετική έρευνα με το εισόδημα της παρούσας έρευνας εμφανίζουν διαφορές ως προς την αναλογία του εισοδήματος. Παρόλ'αυτα βλέπουμε πως με το πέρας των χρόνων το προφίλ των ερωτώμενων δεν αλλάζει και τα μεγαλύτερα ποσοστά φέρουν τα μικρότερα εισοδήματα όπως >1.500€ (25%) και 1.500€- 2.500€ (21%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα από το την ανάλυση , τα περιγραφικά και τα αποτελέσματα διπλής εισόδου της έρευνας καταλήξαμε σε κάποια συμπεράσματα.

Σύμφωνα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά το προφίλ των ερωτώμενων είναι περισσότερες γυναίκες και λιγότεροι άνδρες με ηλικίες από 18 έως 50, εκ των οποίων από 18-29 κατάγονται από άλλα μέρη της Ελλάδας και από 30-50 κατάγονται από το Ηράκλειο. Όσο κατάγονται από άλλες περιοχές είναι φοιτητές αλλά κυρίως είναι Ηρακλειώτες εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης με εισόδημα από 651€- 1000€ και από 1251€ και άνω. Επίσης οι κάτοικοι της πόλης είναι παντρεμένοι ενώ όσοι προέρχονται από την υπόλοιπη χώρα είναι άγαμοι.

Οι ερωτώμενοι προτιμούν να περνούν περισσότερο χρόνο με τους φίλους τους και όχι την επίσκεψη σε κάποιο πολιτιστικό αξιοθέατο. Αυτό μας δηλώνει πως οι ντόπιοι κάτοικοι δεν έχουν ενδιαφέρον να επισκεφθούν τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής τους.

Έπειτα παρά την χαμηλή επισκεψιμότητα του μουσείου από τους ντόπιους. Το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου είναι ευρέως γνωστό στους κατοίκους της περιοχής αλλά και της υπόλοιπης Ελλάδας. Επίσης θεωρούν πως είναι το πιο σημαντικό μουσείο, συγκριτικά με τα υπόλοιπα μουσεία της πόλης ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας. Αυτό συμβαίνει παρά τον μεγάλο ανταγωνισμό που αντιμετωπίζει το μουσείο από τα άλλα μουσεία της πόλης. Στην συνέχεια καταλήγουμε πως η μείωσης επσικέψιμότητας του ΑΜΗ δεν ευθύνεται από μειωμένη πληροφόρηση. Παρόλάυτα η πληροφορία εντός της πόλης μεταφέρεται ευκολότερα και αποτελεσματικότερα σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα.

Η Κρήτη είναι ένας τόπος με αρκετό τουρισμό, παρόλ'αυτα οι κάτοικοι της περιοχής, δεν πιστεύουν πως η λειτουργία των πολιτιστικών πόρων είναι η τουριστική τους εκμετάλλευση. Απέδειξαν πως λειτουργούν για μάθηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Σε αντίθεση έρχεται η άποψη αυτή με την επσικεψιμότητα του μουσείου τους χειμερινούς μήνες και το πως προτιμούν να περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους.

Οι ερωτώμενοι χαρακτηρίζουν το ΑΜΗ ως ενδιαφέρον κάτι που έρχεται επίσης σε αντίθεση με την επισκεψιμότητα των ντόπιων. Καθώς οι μισοί έχουν επισκεφθεί το ΑΜΗ τα τελευταία 5 χρόνια και οι άλλοι μισοί όχι. Αυτό για μια ακόμα φορά δείχνει κυρίως την αποτροπή από μια επίσκεψη στο μουσείο. Ακόμα οι κάτοικοι άλλων περιοχών θεωρούν την επίσκεψη στο μουσείο ως μία νέα εμπειρία, κάτι που δεν ισχύει για τους ντόπιους.

Η ικανοποίηση των επισκεπτών βρίσκεται σε αρκετά υψηλά επίπεδα. Οι περισσότεροι ερωτώμενοι βαθμολογούν με τους βαθμούς 7, 8 και 9. Κάτι που σημαίνει πως όσοι το επισκέπτονται μένουν ευχαριστημένοι και δεν αντιμετωπίζουν κάποιο εμπόδιο όσο αφορά το περιεχόμενο και δομή του μουσείου. Αυτό αποδεικνύεται επίσης από το (86%) των επισκεπτών του ΑΜΗ θα το επισκέπτονταν ξανά στο κοντινό μέλλον. Επίσης η ικανοποίηση είναι αυξημένη από όλους τους επισκέπτες της Ελλάδας επειδή το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου προκαλεί θετικά συναισθήματα και έχει πλούσιο εκθεσιακό χώρο που παίζει σημαντικό ρόλο στην ικανοποίησης των επισκεπτών του.

Τα κυριότερα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ερωτώμενοι είναι η επίσκεψη στο παρελθόν και η έλλειψη χρόνου για επίσκεψη. Αυτά τα προβλήματα είδαμε πως δεν

τα αντιμετωπίζουν οι ερωτώμενοι αντίστοιχης έρευνας. Κάτι που μας δηλώνει τις διαφορές μεταξύ των κατοίκων μιας χώρας σε σύγκριση με μια άλλη. Η διαφορά στην καθημερινή ζωή και την νοοτροπία επηρεάζει άμεσα την συμπεριφορά των κατοίκων απέναντι τρόπο ζωής. Η κουλτούρα των ντόπιων ευθύνεται για το γεγονός αυτό και μας δείχνει την αυτογνωσία των ερωτώμενων και την στασιμότητα τους ώστε να προσπαθήσουν να αλλάξει αυτό το φαινόμενο. Όσοι έχουν επισκεφθεί το μουσείο στο παρελθόν επιλέγουν να μην ξανά κάνουν επίσκεψη και να ξοδεύουν περισσότερο χρόνο με φίλους. Είναι πολύ σημαντικό να σταθούμε όμως πως όσο και αν αλλάζουν τα προβλήματα μεταξύ των μουσείων, όλα τα μουσεία αντιμετωπίζουν προβλήματα επσικεψιμότητας ανεξαρτήτως είδους και χώρας.

Στην συνέχεια η τεχνολογία έχει εισέλθει δυναμικά στην καθημερινότητα μας και μας κάνει να την αναζητούμε ακόμα και στους πολιτιστικούς πόρους. Οι ενδιαφερόμενοι στις ημέρες μας αναζητούν κάτι μοντέρνο και φρέσκο που να παρέχει μια ξεχωριστή εμπειρία το οποίο τους το παρέχει η τεχνολογία. Η χρήση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητας είναι η σημαντικότερη πρόταση των ερωτώμενων για να γίνει το ΑΜΗ πιο προσιτό στο κοινό. Η πρόταση αυτή είναι σημαντική διότι η τεχνολογία, η διαιδραστικότητα και το διαδίκτυο δεν αξιοποιείται σωστά από μουσεία στη χώρα, ενώ με την σωστή τους χρήση θα είχαν αρκετές νέες ευκαιρίες.

Τέλος, διακρίνουμε πως υπάρχει διαφορά μεταξύ της συμπεριφοράς και των πιστεύω των ερωτώμενων. Ένα κοινό χαρακτηριστικό είναι τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και οι καλές κριτικές από όσους έχουν επισκεφθεί το μουσείο. Τα εμπόδια της ταχύρρυθμης ζωής αλλάζουν την κουλτούρα των κατοίκων και το αντιλαμβάνονται αλλά δεν πράττουν έτσι ώστε να αλλάξει αυτό, όμως παραδέχονται την ευθύνη. Στην συνέχεια η κοινωνική τάση που επικρατεί είναι να μην επισκέπτονται πολιτιστικά αξιοθέατα αλλά να σπαταλούν χρόνο με φίλους.

Η μείωση του ελευθέρου χρόνου λόγω του ότι οι επισκέπτες εργάζονται σε εργασίες πλήρους απασχόλησης και είναι παντρεμένοι με τυχών οικογένεια αυτομάτως μειώνεται και ο χρόνος για επίσκεψη στο μουσείο λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων. Οι κάτοικοι άλλων περιοχών επισκέπτονται περισσότερο το μουσείο σε σχέση με τους κατοίκους του Ηρακλείου επειδή το έχουν επισκεφθεί για λόγους αναψυχής σε επίπεδο διακοπών ενώ, οι κάτοικοι του Ηρακλείου εργάζονται και δεν έχουν χρόνο να το επισκεφθούν. Ο τρόπος με τον οποίο του μουσείο μπορεί να μειώσει το πρόβλημα της εποχικότητας και μη επισκεψιμότητας από ντόπιους είναι η χρήση της τεχνολογίας και να παρέχει εκπαιδευτικές δραστηριότητες ώστε να είναι πιο ενδιαφέρον και για τους μόνιμους κατοίκους της πόλης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Ζαφειρόπουλος, Κ, Μυλωνάς, Ν, *Στατιστική με SPSS, Περιέχει Θωερία Πινοντήτων,* 2017, 'Α Έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα
- Κοκκώσης , Χ, Τσάρτας, Π, Γκρίμπα, Ε, *Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού- Ζήτηση και Προσφορά νέων Προϊόντων Τουρισμού,* 2011, Ά Έκδοση, Αθήνα: Εκδόσεις Κρητική
- Μπίκος, Γ, Κανιάρη, Α, *Μουσειολογία, Πολιτιστική Διαχείριση και Εκπαίδευση,* 2014, Ά Έκδοση, Αθήνα :Εκδόσεις Γρηγόρη
- Πούλιος, Ι, *Πολιτισμική Διαχείριση, Τοπική Κοινωνία και Βιώσιμη Ανάπτυξη,*2014, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
- Hooper-Greenhill, E, *Το Μουσείο και ο Προσδιορισμός του,* 2006, Ά Έκδοση, Αθήνα: Εκδόσεις Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς
- Colin, A, *Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας,* 2010, Διεθνές Συμβούλιο Μουσειολογίας ICOM
- Saunders, M, Lewis, P, Thronhill, A, *Μέθοδοι Έρευνας στις Επιχειρήσεις και την Οικονομία,* 2012, Ά Έκδοση, Αθήνα: Εκδόσεις Δίσγμα
- Zacharatos, G., Markaki, M., Soklis, G., Christidou, A., 2014. *The Seasonality of Tourism in Greece*.
- *Χαμηλή η επισκεψιμότητα σε χώρους πολιτισμού από τους Έλληνες*, 2017,Πρώτο Θέμα (Διαδίκτυο). 17 Σεπτεμβρίου, Διαθέσιμο στο: https://www.protothema.gr/travelling/article/714174/hamili-i-episkepsimotita-se-horous-politismou-apo-tous-ellines/
- Ελληνική Στατιστική Αρχή https://www.statistics.gr/
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3327
- Tripadvisor https://www.tripadvisor.com.gr/

Ξενόγλωσση

- de Rojas, C., Camarero, C., 2008. *Visitors' experience, mood and satisfaction in a heritage context: Evidence from an interpretation center*. Tourism Management 29, 525–537. https://doi.org/10.1016/j.tourman.2007.06.004
- Del Chiappa, G., Ladu, M.G., Meleddu, M., Pulina, M., 2013. *Investigating the degree of visitors' satisfaction at a museum*. Anatolia 24, 52–62. https://doi.org/10.1080/13032917.2012.762317

- Hood, M,1983. *Staying away: why people stay choose not to visit museums*. Museum news 64, 50-57.

- Jeong, J.-H., Lee, K.-H., 2006. *The physical environment in museums and its effects on visitors' satisfaction*. Building and Environment 41, 963–969. https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2005.04.004

- Kay, P.L., Wong, E., Polonsky, M.J., 2009. *Marketing cultural attractions: understanding non-attendance and visitation barriers*. Marketing Intelligence & Planning 27, 833–854. https://doi.org/10.1108/02634500910988717

- Lade, C, *Potential Barriers to Visitation: A Rural Cultural Heritage Museums Case*, 2010. e-Review of Tourism Research (eRTR) 8.

- Kirchberg, V., 1996*. Museum visitors and non-visitors in Germany: A representative survey*. Poetics, Museum Research 24, 239–258. https://doi.org/10.1016/S0304-422X(96)00007-1

- Marty, P.F., 2008*. Museum websites and museum visitors: digital museum resources and their use.* Museum Management and Curatorship 23, 81–99. https://doi.org/10.1080/09647770701865410

- Rasoolimanesh, S.M., Taheri, B., Gannon, M., Vafaei-Zadeh, A., Hanifah, H., 2019. *Does living in the vicinity of heritage tourism sites influence residents' perceptions and attitudes?* Journal of Sustainable Tourism 27, 1295–1317. https://doi.org/10.1080/09669582.2019.1618863

- Smith, J.K., Wolf, L.F., 1996. *Museum visitor preferences and intentions in constructing aesthetic experience*. Poetics, Museum Research 24, 219–238. https://doi.org/10.1016/0304-422X(95)00006-6

- Theoharidis, A, Neratzaki, D, Vrana, V, Paschaloudis, D, *Use of the web and social media by Greek museums*. International Journal of Cultural and Digital Tourism 1, 8-22.

- Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/home?

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού

Το παρόν ερωτηματολόγιο διανέμεται στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας με τίτλο «Απόψεις των ντόπιων για τους πολιτιστικούς πόρους στο Ηράκλειο», της φοιτήτριας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου Καστρουνή Βασιλικής (dt7547@edu.teicrete.gr). Σκοπός της έρευνας είναι να εξεταστεί η επισκεψιμότητα των ντόπιων στους πολιτιστικούς πόρους στο Ηράκλειο.Η έρευνα πραγματοποιείται καθαρά για ***ερευνητικούς λόγους****.*
Οι απαντήσεις σας ***θα παραμείνουν ανώνυμες****. Ευχαριστούμε προκαταβολικά για το χρόνο σας!*

Ενότητα 1η : Γενικά για τους πολιτιστικούς πόρους

1.Συνήθως πως προτιμάτε να περνάτε τον ελεύθερο σας χρόνο; *(Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*

Ψώνια	☐	Να πηγαίνω σινεμά	☐	Να βλέπω τηλεόραση/internet	☐
Να περνάω χρόνο με φίλους	☐	Να αθλούμαι	☐	Να πηγαίνω για φαγητό	☐
Επίσκεψη σε πολιτιστικά αξιοθέατα	☐	Να πηγαίνω εκδρομές	☐	Άλλο.....	☐

2.Ποια μουσεία στο Ηράκλειο γνωρίζετε; *(Παρακαλώ ✓ όσα ισχύουν)*		**2Α.Κατά την άποψη σας ποιο από τα μουσεία που επιλέξατε δίπλα είναι το πιο ενδιαφέρον;** *(Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*
Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου	☐	☐
Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης	☐	☐
Ιστορικό Μουσείο Κρήτης	☐	☐
Μουσείο Χριστιανικής Τέχνης (Συλλογή Αγίας Αικατερίνης)	☐	☐
Βασιλική Αγίου Μάρκου (Δημοτική Πινακοθήκη)	☐	☐
Άλλο*(παρακαλώ διευκρινίστε)*	☐	☐

3.Ποια θεωρείτε ότι είναι η <u>βασική</u> λειτουργία των πολιτιστικών πόρων; *(Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*

Εκπαίδευση-Μάθηση	☐	Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς	☐	Ψυχαγωγία	☐
Τουριστική εκμετάλλευση	☐	Παροχή νέων εμπειριών	☐	Ως brand της περιοχής	☐
Άλλο	☐				

Ενότητα 2η : Ερωτήσεις σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

4.Γνωρίζατε πως το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου παρέμεινε κλειστό λόγω ανακαίνισης τη περίοδο 2006-2014;
Ναι ☐ Όχι ☐

5. Με ποια λέξη θα χαρακτηρίζατε το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου; *(Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*

Ενδιαφέρον	☐	Εντυπωσιακό	☐	Βαρετό	☐	Φιλικό	☐
Αδιάφορο	☐	Παραμελημένο	☐	Κουραστικό	☐	Διασκεδαστικό	☐

6. Έχετε επισκεφθεί το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου τα τελευταία <u>5 χρόνια</u>;
Ναι ☐ Όχι ☐ *Εάν όχι, παρακαλώ πηγαίνετε στην ερώτηση 10*

7. Πόσες φορές τα <u>τελευταία 5 χρόνια</u> έχετε επισκεφθεί το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου; (*Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*
1 ☐ 2-3 ☐ 4-5 ☐ 6+ ☐

8.Πόσο ικανοποιημένοι είχατε μείνει από την προηγούμενη επίσκεψη σας; *(Με μέγιστο τον αριθμό 10)*
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐

9.Θα το επισκεπτόσασταν ξανά σύντομα;
Ναι ☐ *Εαν ναι, παρακαλώ πηγαίνετε στην ερώτηση 11* Όχι ☐ *Εάν όχι, παρακαλώ πηγαίνετε στην ερώτηση 10*

10. Για ποιο λόγο επιλέγετε να μην επισκεφτείτε το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου; *(Παρακαλώ ✓ όσα ισχύουν)*		**10^Α. Κατά την άποψη σας ποιος από τους λόγους που επιλέξατε δίπλα είναι ο πιο σημαντικός;** *(Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*
1. Δεν καταλαβαίνω τα εκθέματα	☐	☐
2.Βρίσκεται πολύ μακριά	☐	☐
3.Κόστος εισόδου	☐	☐
4.Κόστος μετακίνησης	☐	☐
5.Είναι βαρετό	☐	☐
6.Περιορισμένο ωράριο λειτουργίας	☐	☐
7.Δύσκολο να βρω παρέα	☐	☐
8.Έχω ξαναπάει στο παρελθόν	☐	☐
9. Δεν γνωρίζω σχετικά με το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου	☐	☐
10.Έλλειψη χρόνου	☐	☐
11.Έλλειψη ενημέρωσης	☐	☐
12.Έχω άλλα ενδιαφέροντα	☐	☐
13.Προβλήματα υγείας	☐	☐
14.Επειδή μπορώ να το επισκεφτώ όποτε θέλω	☐	☐
15.Έλλειψη παιδικών δραστηριοτήτων	☐	☐
16. Έλλειψη χώρου στάθμευσης	☐	☐
17.Απευθύνεται κυρίως σε τουρίστες	☐	☐
18. Έχει πάντα πολύ κόσμο	☐	☐
19. Το κτίριο δε με εμπνέει να το επισκεφτώ	☐	☐
20.Άλλο……	☐	☐

11.Κατά τη γνώμη σας ποιος ευθύνεται για τη χαμηλή επισκεψιμότητα των ντόπιων στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου; *(Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*

Το Αρχαιολογικό Μουσείο ☐ Ο δήμος Ηρακλείου ☐ Η κουλτούρα των ντόπιων ☐
Το κράτος (υπουργείο) ☐ Τα σχολεία - εκπαίδευση ☐ Άλλο..... ☐

12.Τι από τα παρακάτω θα προτείνατε για να γίνει το Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου πιο προσιτό στο κοινό; *(Παρακαλώ ✓ όσα ισχύουν)*		**12^Α.Κατά την άποψη σας ποια από τις προτάσεις που επιλέξατε δίπλα είναι η πιο σημαντική;** *(Παρακαλώ μόνο ένα ✓)*
Χώρος απασχόλησης παιδιών	☐	☐
Διευρυμένο ωράριο (ώρες λειτουργίας)	☐	☐
Χρήση νέων τεχνολογιών και διαδραστικότητα	☐	☐
Να παρέχει χώρο στάθμευσης	☐	☐
Να παρέχει περισσότερες εκπαιδευτικές δραστηριότητες	☐	☐
Περισσότερο προσιτές τιμές	☐	☐
Άλλο.....	☐	☐

Ενότητα 3η : Κοινωνικο – δημογραφικά χαρακτηριστικά

13. Φύλο
Άνδρας ☐ Γυναίκα ☐

14. Ηλικία
18-29 ☐ 30-39 ☐ 40-49 ☐ 50-66 ☐ 67+ ☐

15.Επαγγελματική Κατάσταση
Φοιτητής ☐ Εργαζόμενος μερικής απασχόλησης ☐ Εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης ☐ Άνεργος ☐ Άλλο ☐

16. Οικογενειακή κατάσταση
Παντρεμένος/η ☐ Άγαμος/η ☐ Διαζευγμένος/η ☐ Άλλο ..... ☐

17. Περιοχή Μόνιμης Κατοικίας
Πόλη Ηρακλείου ☐ Εντός Κρήτης ☐
Εντός νομού Ηρακλείου ☐ Άλλη περιοχή της Ελλάδας ☐

18. <u>Μηνιαίο καθαρό</u> οικογενειακό εισόδημα
Έως 650€ ☐ 1001€-1250€ ☐
651€-1000€ ☐ 1251€+ ☐